

ПЕРША
НАЦІОНАЛЬНА
ВИСТАВКА-КОНКУРС
ХУДОЖНЬОЇ
КЕРАМІКИ

«КЕРАМПІК
У ОПІШНОМУ!»

УКРАЇНА
02.07 — 30.10.2009

Ministry of Culture and Tourism of Ukraine
National Museum of Ukrainian Pottery in Opishne
National Academy of Sciences of Ukraine
Ceramology Institute – branch of the Ethnology Institute of the National Academy of Sciences of Ukraine
Ukrainian Ceramic Society

The Academical Ceramological Series *Pottery Ukraine*

Issue I

THE FIRST NATIONAL
COMPETITIVE EXHIBITION OF ART CERAMICS

THE CERAMPEAK IN OPISHNE!

(July 2 – October 30, 2009)

CATALOGUE ALBUM

The Ukrainian Ethnology
Publishing House of the National Museum
of Ukrainian Pottery in Opishne

Opishne-2010

Міністерство культури і туризму України
Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному
Національна академія наук України
Інститут керамології – відділення Інституту народознавства НАН України
Українське керамічне товариство

Академічна керамологічна серія «Україна Гончарна»

Випуск I

ПЕРША НАЦІОНАЛЬНА ВИСТАВКА-КОНКУРС ХУДОЖНЬОЇ КЕРАМІКИ

«КЕРАМПІК У ОПІШНОМУ!»

(2 липня – 30 жовтня 2009)

АЛЬБОМ-КАТАЛОГ

«Українське Народознавство»
Видавництво Національного музею-заповідника
українського гончарства в Опішному

Опішне-2010

Автор-упорядник,
науковий і літературний редактор
доктор історичних наук,
заслужений діяч науки і техніки України
Олесь Пошивайло

Куратор виставки-конкурсу,
пошукач інформаційних матеріалів
Світлана Конюшенко

Укладач розділу «Учасники»
Світлана Конюшенко

Укладачі розділу «Анотації»
Світлана Конюшенко
Валентина Кульбака

Укладачі розділу «Покажчики»
Оксана Андрушенко
Ольга Карунна
Галина Панасюк
Юлія Панасюк
Олена Устименко

Фото
Тарас Пошивайло

Відеофільм
Людмила Пошивайло
Юрій Герасименко

Коректори
Олесь Пошивайло
Людмила Гусар
Вікторія Яровата

Комп'ютерний набір
Олесь Пошивайло
Юлія Панасюк
Олена Устименко

Перекладач текстів англійською мовою,
кандидат історичних наук
Костянтин Рахно

Редактор текстів англійською мовою
кандидат історичних наук,
заслужений діяч мистецтв України
Ігор Пошивайло

Художній редактор, коректура, макет
заслужений працівник культури України
Юрко Пошивайло

Директор випуску
Вікторія Шевченко

НАУКОВЕ ВИДАННЯ
Інституту керамології –
відділення Інституту народознавства НАН України
та Національного музею-заповідника
українського гончарства в Опішному

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ДРУКУ ВЧЕНИМИ РАДАМИ
ІНСТИТУТУ КЕРАМОЛОГІЇ – ВІДДІЛЕННЯ
ІНСТИТУТУ НАРОДОЗНАВСТВА НАН УКРАЇНИ
ТА НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ-ЗАПОВІДНИКА
УКРАЇНСЬКОГО ГОНЧАРСТВА В ОПІШНОМУ

Роботу виконано в рамках відомчого наукового проекту
Національної академії наук України
«Гончарство і проблеми збереження національної ідентичності
в Україні (XIX – початок XXI століття)» (держ. реєстр. № 0107U007039)
та відповідно до тематики наукових студій Національного
музею-заповідника українського гончарства в Опішному

Учасники Першої Національної виставки-конкурсу художньої кераміки
«КерамПІК у Опішному!» несуть повну відповідальність за автентичність,
атрибуцію й відсутність будь-яких фальсифікацій щодо поданих ними
для експонування творів, а також за достовірність поданої інформації про свої
творчі досягнення.
Фотографування й розміщення в альбомі експонованих на Виставці-Конкурсі
творів здійснено відповідно до п.4.4 контрактів, укладених між Національним
музеєм-заповідником українського гончарства в Опішному та кожним учасником
Виставки-Конкурсу

Права видавництва «Українське Народознавство» поширюються на всі країни.
Перевидання, репродукції, відтворення, виконання за допомогою розмножувальної,
аудіовізуальної техніки чи будь-якими іншими засобами, а також приватні копії
можуть бути виконані лише з дозволу видавництва «Українське Народознавство»

© Олесь Пошивайло, упорядкування, переднє слово, 2010
© Юрко Пошивайло, макет і художнє оформлення, 2010
© Тарас Пошивайло, фото, 2010
© Людмила Пошивайло, Юрій Герасименко, відеофільм, 2010
© Інститут керамології – відділення Інституту народознавства НАН України, 2010
© Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному, 2010

Зміст

10 ....VIVAT, CRESCAT, FLOREAT КерамПІК У Опішному!

Переднє слово Олеса Пошивайла

Прелюдія, або посвячення в тему.....	10
Відродження традиції.....	13
Учасники.....	15
Вернісаж	17
Журі	18
Переможці. Нагороди	19
Твори-лауреати	22
Твори-дарунки.....	25
Враження глядачів.....	28
Епілог	28

31 ..... НАЦІОНАЛЬНА ВИСТАВКА-КОНКУРС ХУДОЖНЬОЇ КЕРАМІКИ «КерамПІК у Опішному!»: Положення

36 .... ВІТАННЯ

Міністерство культури і туризму України

37 .... УКАЗ

Указ Президента України «Про День майстрів народного мистецтва»

38 .... ЖУРІ

43 .... УЧАСНИКИ

Номінація «Академічна кераміка»	44
Номінація «Народна кераміка»	52
Поза конкурсом	55

57 .... ДУМКИ

Членів Журі	58
Куратора	66
Учасників	67
Глядачів	71

79 .... ФОТОЛІТОПИС

91 .... КАТАЛОГ

Гран-Прі	92
Номінація «Академічна кераміка»	96
Номінація «Народна кераміка»	142
Поза конкурсом	168

175 .... АНОТАЦІЇ

Номінація «Академічна кераміка»	176
Номінація «Народна кераміка»	185
Поза конкурсом	190

192 .... ПРЕС-БІБЛІОГРАФІЯ

196 ..... ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

199 ..... ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

201 .... ІНФОРМАЦІЙНІ СПОНСОРИ

202 .... ІНФОРМАЦІЯ

@ontents

10 ....VIVAT, CRESCAT, FLOREAT *The CeramPEAK in Opishne!*

Foreword by Oles Poshyvailo

The Prelude, or an Initiation into the Theme	10
Revival of the Tradition	13
Participants	15
Opening Day	17
Jury	18
Winners. Rewards	19
Rewarded Works	22
Works Received as Gifts	25
Impressions of the Audience	28
Epilogue	28

31 ..... THE NATIONAL COMPETITIVE EXHIBITION OF ART CERAMICS *The CeramPEAK in Opishne!:* Regulations

36 .... CONGRATULATIONS

The Ministry of Culture and Tourism of Ukraine

37 .... DECREE

The Decree of the President of Ukraine On the Day of Folk Art Masters

38 .... JURY

43 .... PARTICIPANTS

Nomination <i>Academical Ceramics</i>	44
Nomination <i>Folk Ceramics</i>	52
Hors Concours	55

57 .... THOUGHTS

Jury Members	58
The Curator	66
Participants	67
Audience	71

79 .... PICTORIAL REVIEW

91 .... CATALOGUE

Grand Prix	92
Nomination <i>Academical Ceramics</i>	96
Nomination <i>Folk Ceramics</i>	142
Hors Concours	168

175 .... ANNOTATIONS

<i>Nomination Academical Ceramics</i>	176
<i>Nomination Folk Ceramics</i>	185
Hors Concours	190

192 .... BIBLIOGRAPHY OF PUBLICATIONS

196 ..... INDEX OF PERSONS

199 ..... INDEX OF PLACES

201 .... INFORMATIONAL SPONSORS

202 .... GENERAL INFORMATION

VIVAT, CRESCAT, FLOREAT

КЕРАМПІК у ОПІШНОМУ!

Переднє слово Олеся Пошивайла

ПРЕЛЮДІЯ, АБО ПОСВЯЧЕННЯ В ТЕМУ. Переднє слово до першого в Україні альбому-каталогу Національної виставки-конкурсу художньої кераміки «КерамПІК у Опішному!» почну з фрагмента свого виступу на церемонії офіційного відкриття мистецького форуму 2 липня 2009 року:

«За роки Незалежності українське гончарство стало стрімко занепадати. Значно скоротилася кількість гончарних осередків. На пальцях можна перелічити майстрів, які працюють, продовжуючи традиції дідів і батьків. З існуючих в Україні ще 20 років тому гончарних підприємств залишилося лише кілька. Систему народних художніх промислів, що існувала в Україні за тоталітарної доби, нині знищено. Причому зроблено це за участю держави, зокрема й Верховної Ради, яка на початку 1990-х років дозволила приватизувати систему «Укрхудожпрому». Керівники й власники цього відомства зробили все для того, щоб станом на 2006 рік із 25 підприємств працювали лише два. Зокрема, з прикрістю доводиться свідчити про знищення найбільшого в Україні гончарного заводу «Художній керамік», на якому трималося опішненське гончарство ще від 1929 року! На сьогодні також фактично знищено й продано завод «Керамік» у Опішному, який належав «Укоопспілці»!

В усій країні відбувається стрімка руйнація народної художньої культури. Тому ми своєю Національною Виставкою-Конкурсом хочемо прокричати «SOS» Українському Уряду, Українському Парламенту, Українському Президенту й водночас заявити: «Досить запевняти країну, немовби ви на словах дуже любите мистців і навіть колекціонуєте їхні твори для своїх дач! Ми вимагаємо, щоб ці твори купувала держава, щоб їх скуповували не

© Тарас Пошивайло, 2009

бізнесмени на антикварних базарах для своїх приватних обійсть, а найбільші музейні зібрання України й світу, і щоб ці твори переважно залишалися в нашій Державі!».

Цією Виставкою-Конкурсом ми також прагнемо привернути увагу країни до того факту, що фактично зруйновано Львівську кераміко-скульптурну фабрику! Нині це підприємство, яке було творчо-виробничою базою всіх львівських художників-керамістів, зачинено. Ми сумуємо з приводу того, що в Україні на нинішній час зупинено майже всі фарфоро-фаянсові заводи! Мені часто доводиться бувати в Полтаві. Проїжджаючи вулицю Бірюзова, в обласному центрі, постійно доводиться бачити зруйнований, пограбований Полтавський фарфоровий завод. Там же мимо часто проїжджають керівники області, Президенти, Прем'єр-міністри, урядовці, народні депутати і багато інших державних мужів. Та їм абсолютно байдуже, що, скориставшись знищенням заводу, хтось привіз до Полтави фури з китайським фарфором і фаянсом та нафарширував ними полтавські магазини! Прикро, що нині знищується й один з найбільших у Європі Коростенський фарфоровий завод, і фарфорові заводи в Полонному й Баранівці! З 18 колишніх підприємств галузі нині функціонує тільки Сумський фарфоровий завод!

Усі ці сумні процеси, безперечно, позначилися й на характері Національної виставки-конкурсу художньої кераміки «КерамПІК у Опішному!». Зрозуміло, там представлено твори провідних художників-керамістів і народних майстрів-гончарів України. Проте, оглядаючи виставку, можна виявити, як чимало мистців тупцюються на місці, втрачають перспективи у творенні художньої кераміки, оскільки відчувають свою непотрібність Українській Державі, мешканцям України, бо збідніле населення передовсім купує дешевий китайський фарфор і фаянс, а також вироби інших країн, які торговці нині масово завозять в Україну. Тому хочеться, щоб Гончарний «ЗДВИГ-2009» спонукав українців купувати твори українських художників-керамістів, українських гончарів! І не тільки для того, щоб обставити-прикрасити ними свої дачі, квартири чи інші помешкання, а й для того, щоб щоденно споживати з них страви! Щоб у нас, в Україні, на полицях магазинів були миски, кухлі, чашки, чайники, тобто сучасний затребуваний населенням побутовий глиняний посуд, яким можна було б користуватися повсякчас! А не тільки горщики як репліка – данина традиційній культурі і не просто глечики, форма яких створена під випарювання молока в печі, власне для історично сформованих потреб, які нині незатребувані й лишилися в минулому. Такі традиційні форми посуду, як глечик, горщик, макітра нині набувають реліктового характеру, функції етнічного сувеніра. Проте необхідно, щоб і вони використовувалися в сучасному побуті, але, безперечно, у модернізованому вигляді! Якщо сучасні художники-гончарі не зрозуміють цього, вони остаточно втратять ринок збуту своєї продукції! Бо ці речі-сувеніри купуватимуть тільки іноземці, які прибуватимуть в Україну й потребуватимуть чужоземної національної екзотики. Отже, закликаю всіх гончарів, художників-керамістів урахувати потреби сучасних мешканців України! Робіть красивий ужитковий посуд, який був основою розвитку гончарства в усі століття й тисячоліття нашого буття! Кераміка має бути ужитковою й водночас красивою!

Закликаю вас не виготовляти потворну кераміку, з якої ми тільки сміємося, глузуючи самі з себе! На всіх ярмарках, святах народної творчості в Пирогових, на Андріївському узвозі в Києві, на Національному Сорочинському ярмарку нині домінує кітчева ліпнина самодіяльних і рідше народних майстрів: дядьки з величезними припухлими носами, молодіці з безрозмірними грудьми – і всі з пляшками горілки, усі під шинками сидять, а українці зупиняються біля цих страховиськ, сміються й кажуть: «Це нам подобається!». Запитую майстрів: «Навіщо виготовляєте таких потвор?». А у відповідь чую: «Бо їх купують!». Я був у багатьох країнах світу. От і минулого року – на Міжнародному фестивалі гончарів у Скопині (Російська Федерація). Й ніде в інших країнах не бачив, щоб нація так зневажала себе, так насміхалася над собою, так непривабливо виставляла себе перед іншими народами. Задумаймося: адже ці страхопуди кінця ХХ – початку ХХІ століття надовго переживуть усіх нас. Через 100, 200, 300, 400 років хтось відкопає

ці речі й зробить однозначний висновок, що українці нинішнього часу були такими потворними, думали ні про що, окрім пляшки горілки. А ми ж насправді не такі! Ми й донині пишемо вірші, співаємо пісні – народні й сучасні. Створюємо прекрасні художні твори, виготовляємо вишукану кераміку, яка перемагає на міжнародних конкурсах. Бо в українця – творча душа! Бо ми – красивий народ! Відвертаймося від майстрів, які збочили на манівці творення кітчевої культури! Просуваймо вперед тих із майстрів, хто за кітчевого безладу в Україні в роки Незалежності зберіг українську душу, не перевчився творити красиве й корисне! Відкриваймо їм дорогу! Підтримуймо їх!

Саме з цієї метою ми й започаткували щорічне проведення Національних виставок-конкурсів художньої кераміки «КерамПІК у Опішному!»: щоб українці бачили, хто і як сьогодні працює в Україні, які існують стилі й напрямки художньої кераміки, хто з мистців потужно рухається вперед, а хто гальмується й зупиняється. Ми хочемо визначати рейтинг народних майстрів-гончарів і художників-керамістів України початку XXI століття! На жаль, мушу констатувати, що побачите на нинішній Виставці-Конкурсі розмаїття так званої академічної кераміки, тобто творів художників, які здобули академічну мистецьку освіту. Але ж там ще представлено й народне гончарство! Проте воно презентовано переважно виробами гончарів з Опішного! Ще є два тарелі й одна скульптура з Косова. І все! Жоден інший гончарний осередок країни не представлено!*

І це при тому, що організатори Виставки-Конкурсу запрошували до участі всі обласні організації Національної спілки художників України, усі обласні осередки Національної спілки майстрів народного мистецтва України. Ніхто не відгукнувся! Особливо прикро, що проігнорувала захід Національна спілка майстрів народного мистецтва України. У Чигирині вже впродовж семи років проводяться Всеукраїнські молодіжні симпозиуми гончарного мистецтва. Там виховується, підрастає потужне покоління молодих мистців-гончарів. Багато з них персонально було запрошено до участі й у Виставці-Конкурсі. Багато з них виявили бажання надати свої твори для експонування. Але через місяць усі вони організовано відмовилися від участі. Я цього не розумію! Складається враження, що вони отримали настанову не брати участі у Виставці-Конкурсі в Опішному. У зв'язку з цим прикрим фактом, хочу, щоб усі мистці зрозуміли одну просту річ: якщо немає цих майстрів, якщо хтось із них безпричинно відмовляється від участі в Національних мистецьких форумах, відповідно вони самообмежують свою присутність у культурно-гончарному полі України, вивершенням якого постає Виставка-Конкурс! Відмовляйтеся, адже це Ваша особиста справа! Проте без кількох гончарів, без кількох художників-керамістів Національний Гончарський Форум усе одно відбудеться! Хоча Україна при цьому загалом втрачає, як і втрачає той, хто відмовляється. Тому закликаю всіх мистців: не ігноруйте національні мистецькі заходи! Адже це один із небагатьох сучасних способів показати іншим свої досягнення (якщо вони є!), заявити Україні й світу, що ми ще живі, що в нас багатющий потенціал творчості, що наші твори достойні представляти країну не тільки по її закутках, але й далеко за державними кордонами! Беручи участь у таких заходах, ми самоорганізовуємося, об'єднуємося, бо ми – народні майстри-гончарі, художники-керамісти, керамологи, мистецтвознавці, етнологи, які досліджують українське гончарство, – це своєрідна корпоративна група, яка має триматися купи! Ми перші маємо бути зацікавлені в тому, щоб гончарні виробники українських мистців просувалися як на український, так і на чужоземний ринки! Якщо ми активно, агресивно не будемо цього робити, ніхто за нас цього теж не зробить! Ми поступово втрачаємо традиції українського гончарства: і академічної кераміки,

*Приметно, що й на виставці II Національного конкурсу художньої кераміки 2001 року найменш чисельною була експозиція народного гончарства – 34 конкурсні твори [4, с.27], що, безумовно, свідчить про стійку тенденцію в Україні до занепаду кількох десятків ще існуючих осередків народного гончарства

і народної. Тому й виникла потреба започаткувати Гончарський ЗДВИГ у Гончарній Столиці України. Бо ЗДВИГ – це скупчення, зібрання в певному місці людей за інтересами, у даному випадку, гончарів, керамистів, учених, музейників, краєзнавців і загалом людей, небайдужих до української культури. ЗДВИГ – це спроба щось суттєво зрушити з місця, щось посутньо змінити на краще, заявити всій Україні: досить політичних дебатів! Досить дурити народ різними обіцянками! Ми хочемо, щоб Верховна Рада, Президент України, Уряд Країни повернулися лицем до свого народу! Щоб вони почали культивувати народні традиції, народну пісню, народне мистецтво, не лише скуповуючи ці речі для своїх колекцій! Щоб вони активніше підтримували народних майстрів і художників в усій Україні! На сьогодні маємо Указ Президента України «Про заходи щодо відродження традиційного народного мистецтва та народних художніх промислів в Україні» (2006). Маємо також «Державну програму збереження, відродження і розвитку народних художніх промислів на період до 2010 року», затверджену Кабінетом Міністрів України (2007). Кожний другий пункт цих підзаконних актів не виконано! Й ніхто за це не відповідає! Ніхто не турбується тим, щоб в Україні ситуація в галузі культури й мистецтва змінювалася на краще! Тому приходимо до підсумкового висновку: робити все це маємо самі! В Україні за нас самих ніхто нічого робити не буде – ні Президент, ні Прем'єр-міністр, ні голова Верховної Ради, якщо ми самі цього не захочемо! Якщо громада Опішного захотіла, щоб тут постав національний музей гончарства – ми це зробили! Ми захотіли, щоб тут був академічний науково-дослідний інститут, який би досліджував українське й світове гончарство, – і це ми також зробили! Ми захотіли, щоб тут постала спеціалізована художня школа, де б діти з першого класу вивчали гончарство, – і вона тут є нині! Ми хочемо ще, щоб у Опішному відновилася робота заводу «Художній керамік», але нам цього зробити поки що не вдалося, бо всі кінці справи лежать у Києві. На жаль, ми впливати на Київ не можемо. Й починаємо розуміти, що багато бід України починаються з Києва і там же закінчуються! Невдовзі будуть вибори до Верховної Ради, Президента України. Закликаю Вас: обирайте нових людей! Обирайте тих, хто менше говорить, а більше робить! Нам потрібні нові провідники, які любитимуть свою країну більше, ніж сало, і з якими в Україні постане могутня Українська Держава!»

ВІДРОДЖЕННЯ ТРАДИЦІЇ. Подібні мистецькі акції вперше в Україні було започатковано в Опішному 2000 року. Тоді в рамках I Національного симпозиуму гончарства експонувалася виставка I Національного конкурсу художньої кераміки [див.: 1; 5; 6]. Подія повторилася 2001 року [див.: 2; 3; 4; 7] й, здавалося, триватиме й у майбутньому. Національні виставки збирали в Опішному гончарську еліту країни! Вони діагностували сучасний стан вітчизняного мистецтва кераміки й тенденції розвитку, заохочували різні покоління мистців до творчої роботи, вибудовували дивовижну аuru їх взаємного тяжіння.

Обкладинка каталогу Виставки
Національного конкурсу художньої кераміки.
Опішне. 2000. Репринт

Проте наступного року (2002) в Гончарній столиці України вже не проводилися симпозиуми гончарства, а отже, майже на десятиліття перервалася й короткочасна традиція національних виставок кераміки. Тільки 2009 року вона відновилася з новою силою!

Відроджуючи нетривку досі традицію проведення Національних виставок-конкурсів художньої кераміки, фундатори – Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному та Інститут керамології – відділення Інституту народознавства НАН України – мали на меті виявлення й показ сучасних досягнень українських народних майстрів-гончарів і художників-керамістів, визначення кращих творів у галузі художньої кераміки 2008–2009 років, популяризацію творчості мистців та їхніх робіт. Будь-які події, явища мають свою кульмінаційну точку, вершину, ім'я якій – ПІК! Тому й Національні виставкові форуми гончаротворців названо «КерамПІК у Опішному!». Вони покликані визначити пріоритети й своєрідні пікові вершини в сучасній українській художній кераміці, а водночас підносити творців на пік національного визнання й пошанування мистецьких досягнень. Одночасно, участь кожного мистця в національному виставковому форумі розглядається як важливий акт підтримки кожним його учасником мистецького Опішного, Полтавщини й України загалом!

Таким чином, у рамках I Тижня Національного Гончарного Здвиження «ЗДВИГ-2009» у Мистецькій галереї Центру розвитку духовної культури Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному 2 липня 2009 року було відкрито Національну виставку-конкурс художньої кераміки «КерамПІК у Опішному!». Тривала вона до 30 жовтня того ж року. Фактично, це була вже третя за роки існування Української Держави загальнодержавна виставка-конкурс у галузі кераміки.

Організаторами виступили Міністерство культури і туризму України, Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному, Державна спеціалізована художня школа-інтернат I–III ступенів «Колегіум мистецтв у Опішному», Міністерство освіти і науки України, Львівська національна академія мистецтв, Львівський державний коледж декоративного та ужиткового мистецтва імені Івана Труша, Національна академія наук України, Інститут народознавства НАН України, Інститут керамології – відділення Інституту народознавства НАН України, Українське керамічне товариство, Національна спілка художників України, Полтавська обласна державна адміністрація, Управління культури Полтавської облдержадміністрації, Полтавська обласна рада, Зіньківська районна державна адміністрація, Зіньківська районна рада та Опішнянська селищна рада. Ці організації впродовж останнього десятиліття вже традиційно патронують гончарсько-керамологічні ініціативи Опішного.

Виставка-Конкурс складалася з трьох етапів: 1) попередній відбір творів (01.04 – 15.06.2009); 2) підготовка творів до експонування й побудова експозиції (16-30.06.2009); 3) експонування творів (02.07 – 30.10.2009). Фундатори «КерамПІКа в Опішному!» сформуливали з числа керамологів, музеєзнавців, музеологів, культурологів Раду експертів, яка переглянула подані заявки й фото пропонованих творів на предмет їх відповідності умовам мистецького форуму. До участі не допускали роботи, виготовлені не з глини (гіпсу, пластиліну, пластичної маси тощо), невипалені, пошкоджені, виготовлені до 2008 року. Вони також мали мати супровідні паспорти-анотації й анкети авторів. Брався до уваги й художній рівень робіт – претендентів на експонування, зокрема було відхилено виробы, які мали аматорський або кітчевий характер. Таким чином, на підсумкову виставку не потрапили заявлені роботи окремих художників-керамістів та самодіяльних майстрів з Івано-Франківщини, Луганщини, Рівненщини, Харківщини, Черкащини й Автономної Республіки Крим.

Експерти визначили твори, які було допущено до участі в другому й третьому етапах. При цьому, з огляду на мистецькі достоїнства кількох робіт 2006–2007 років, поданих на Виставку-Конкурс, Рада експертів вирішила можливим допустити до експонування, але без конкурсної оцінки, твори Василя Боднарчука (Львів), Олега

Малишка (Львів), Ярослава Мотики (Львів), Миколи Пасічного (Полтава), Сергія Соболя (Львів), Івана Франка (Львів), Володимира Шаповалова (Південне).

Організувати Виставку-Конкурс було достатньо складно із-за індивідуальності частини мистців. До них треба було по кілька разів звертатися листовно, запрошуючи до участі, згодом – по кілька разів телефонувати, умовляючи взяти участь, і нарешті – просити принести роботи в обумовлене місце в Києві чи Львові, де на них очікував направлений з Опішного спеціальний транспорт. Згодом, так само окремим мистцям доводилося безліч разів телефонувати, щоб вони забрали свої твори, привезені після закриття виставки до Києва. І тут виявляється парадокс українського художнього життя: за моїм спостереженням, мистці з більшим ентузіазмом подають свої роботи на галерейні виставки, за участь у яких треба розраховуватися щонайменше кількома творами, та ще й доставляють роботи до місця експонування власноруч. Це стає типовою позицією художника за нинішніх умов деморалізації, коли в усіх сферах життя України домінують олігархи, а не демос; коли мистці фактично кинуті владою напризволяще. Усе менше уваги відчують вони й з боку творчих спілок, які все більше перетворюються на корпоративно-приватні бізнесові структури в галузі мистецтва, фінансовані за бюджетні кошти. Мистці привчаються дбати про себе самі, відвикують від колективних форм творчого спілкування, а тому вкрай інертно реагують на будь-які громадські ініціативи. Це стан своєрідної приспаності, коконності, власне, творчого анабіозу, за якого багато відомих художників-керамістів ніскільки не виявляють ознак художнього буття. Скільки нині доводиться чути від них: «Я керамікою вже не займаюся!», «У мене немає робіт!», «А кому це потрібно?», «А де роботи?»...

За таких не надто сприятливих умов, успіх значною мірою було забезпечено багатомісячними зусиллями куратора Виставки-Конкурсу – наукового співробітника Відділу виставок Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному Світлани Конюшенко. Вона провела грандіозну роботу, пов'язану з інформуванням мистців про передбачувані заходи, збиранням заявок та конкурсних творів, побудовою експозиції, підготовкою церемонії нагородження. У побудові експозиції їй натхненно допомагала завідувач Відділу керамології новітнього часу Інституту керамології та завідувач Відділу етнографії гончарства музею-заповідника, кандидат історичних наук Людмила Метка. До експонування твори готували реставратори музею-заповідника – Катерина Гурин, Валентина Козовльова, Олена Трикоз; співробітники Відділу фондової роботи – Валентина Кульбака, Тетяна Заїка, Тетяна Солов'ян, Оксана Канівець; Видавництва «Українське Народознавство» – Юлія Панасюк, Олена Устименко, Людмила Гусар, Вікторія Шевченко. Події, пов'язані з «КерамПІКом», у засобах масової інформації висвітлювали співробітники інформаційної служби музею-заповідника Світлана Пругло й Вікторія Зубань.

УЧАСНИКИ. Більшість учасників форуму – найвидатніші українські мистці кераміки кінця ХХ – початку ХХІ століття, експоненти всеукраїнських, міжнародних виставок і конкурсів кераміки, чії твори є гордістю багатьох музейних, галерейних і приватних колекцій. Зокрема, у Виставці-Конкурсі взяли участь 59 мистців (із них 7 – поза конкурсом): гончарі, художники-керамісти, малювальниці, скульптори з різних регіонів України, а саме з:

- **Донеччини:** Геннадій Васильєв, Ірина Васильєва (Донецьк);
- **Закарпаття:** В'ячеслав Вінковський, Мирослава Росул (Ужгород);
- **Івано-Франківщини:** Віталій Кушнір, Олександра Кушнір (Вербоваць);
- **Київщини:** Марко Галенко (Київ), Сергій Денисенко (Васильків), Тетяна Зайцева (Київ), Андрій Ільїнський (Київ), Надія Козак (Київ), Олена Козак (Київ), Сергій Козак (Київ), Гія Міміношвілі (Київ), Володимир Анатолійович Онищенко (Київ), Володимир Миколайович Онищенко (Київ), Ганна Семенко (Київ), Юлія Топерік (Київ), Дмитро Шинкаренко (Київ), Галина Яковенко (Київ);

- **Львівщини:** Степан Андрусів, Ігор Береза, Василь Боднарчук, Ганна Друль, Ігор Ковалевич, Анна Лисик, Олег Малишко, Яніна Миронова, Ярослав Мотика, Юрій Мусатов, Анна Потапенко, Леся Рось, Олександр Рось, Сергій Соболев, Іван Франк, Уляна Ярошевич (усі – Львів);
- **Одещини:** Олена Жернова (Одеса), Максим Васильєв (Одеса);
- **Полтавщини:** Микола Варвинський (Опішне), Любов Громова (Опішне), Дмитро Громовий (Опішне), Ніна Дубинка (Опішне), Любов Кальна (Опішне), Олена Мороховець (Опішне), Михайло Острянин (Опішне), Євгенія Панасюк (Опішне), Микола Пасічний (Полтава), Микола Пошивайло (Опішне), Юрко Пошивайло (Опішне), Олександр Шкурпела (Опішне), Світлана Шкурпела (Опішне), Олександр Шолуха (Миргород);
- **Харківщини:** Лариса Антонова (Харків), Олександр Мірошниченко (Харків), Володимир Шаповалов (Південне);
- **Черкащини:** Сергій Радько (Межиріч), Людмила Шилімова-Ганзенко (Черкаси).

У Виставці-Конкурсі заодно з відомими творцями художньої кераміки також взяли участь молоді мистці, які заявили про себе як про талановитих художників-керамістів, гончарів і малювальниць. На жаль, слабо було представлено творчість студентів художніх училищ, технікумів, коледжів, інститутів і академій, які готують художників за фахом «художня кераміка». Зокрема, свої твори експонувала студентка відділу художньої кераміки Львівської національної академії мистецтв Яніна Миронова та студентка Львівського державного коледжу декоративного і прикладного мистецтва імені Івана Труша Анна Потапенко. За такого скромного молодіжного представництва складається враження, що більше в Україні вже немає вишів, які готують художників-керамістів, у тому числі немає Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука з кафедрою «художніх виробів з кераміки», очолюваною народним художником України, художником-керамістом Петром Печорним; Миргородського державного керамічного технікуму імені Миколи Гоголя, Коледжу мистецтв імені Адальберта Ерделі Закарпатського художнього інституту, Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв, Одеського художнього училища імені Митрофана Грекова, Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, які теж готують художників-керамістів. Причина цього, напевно, криється в консерватизмі мистецьких навчальних закладів, частина яких ще й досі живе в колі радянських стереотипів. Дається взнаки й певна байдужість до подібних заходів керівників вишів, завідувачів і викладачів кафедр кераміки, які не доклали зусиль, щоб їхні студенти взяли участь у престижному національному конкурсі. Очевидно, саме така позиція провідників українського гончарного шкільництва є однією з причин того, що після закінчення навчальних закладів керамісти займаються чим завгодно, але тільки не керамікою: вони залюбки стають живописцями, графіками, скульпторами, дизайнерами, але рідко здобувають свій хліб насущний гончарською творчою працею.

Наймолодшим учасником Виставки-Конкурсу стала Анна Потапенко, 1988 р.н., а найстаршим – Микола Пошивайло, 1930 р.н. Середній вік мистців – 50 років. За віковою ознакою було таке представництво:

В академічній кераміці:

- **1940-ві роки** (1943, 1943*, 1945, 1945*, 1947*, 1948*, 1949) – **5 (9*)** учасників;
- **1950-ті роки** (1950, 1952, 1953, 1954, 1957, 1958, 1959) – **15** учасників;

.....
Знаком «» позначено роки народження позаконкурсних учасників Виставки-Конкурсу, а в дужках – загальна чисельність конкурсних і позаконкурсних учасників

- **1960-ті роки** (1960, 1961, 1962, 1962*, 1963, 1964, 1964*, 1965) – **10 (12*)** учасників;
- **1970-ті роки** (1974*, 1979) – **2 (3*)** учасники;
- **1980-ті роки** (1981, 1982, 1983, 1987, 1988) – **6** учасників.

У народній кераміці:

- **1930-ті роки** (1930, 1939) – **2** учасники;
- **1950-ті роки** (1954) – **1** учасник;
- **1960-ті роки** (1963, 1966, 1967, 1968) – **4** учасники;
- **1970-ті роки** (1970, 1971, 1972, 1973, 1978, 1979) – **7** учасників.

З поданої статистичної вибірки випливає, що академічна кераміка нині твориться переважно поколіннями художників-керамістів 1950-х – 1960-х років. Поступово відходить покоління 1940-х років і майже зовсім не представлене покоління 1970-х років. Тим часом подає надії покоління 1980-х років. Дещо інша вікова ситуація в народній кераміці. Там ще творчо активне покоління 1930-х років, зовсім відсутнє покоління 1940-х років, як виняток – 1950-х років; дещо чисельніше представлено покоління 1960-х років і найбільше тих, хто народився в 1970-ті роки. Саме вони нині здебільшого й визначають лице сучасної народної кераміки. За матеріалами Виставки-Конкурсу, в експозиції народного гончарства зовсім не представлено покоління майстрів 1980-х років. Це не означає, що його зовсім немає. Скажімо, на Всеукраїнських молодіжних симпозиумах гончарного мистецтва в Чигирині чисельно найбільше представлено саме це покоління. Щоправда, більшість із цих майстрів ще не виробили власного стилю, бо не є вихідцями з гончарних осередків, а тому переважно копіюють старі етнографічні зразки кераміки.

Ця нехитра статистика дозволяє зробити ще один важливий висновок: дуже мало художників-керамістів дали 1930-ті, 1940-ві, 1970-ті роки, прикметні політичними репресіями (1930-ті), воєнними конфліктами (1940-ві) чи добою боротьби тоталітарної влади з українським націоналізмом (1970-ті). У народжених у цей час, очевидно, було мало спонуки до мистецьких, у тому числі й гончарських студій. Зовсім інше ставлення до обрання гончарської професії спостерігалось в поколіннях, народжених у 1950-ті, 1960-ті й 1980-ті роки, прикметні послабленням тоталітаризму й короточасним піднесенням української художньої культури. У той же час для народного гончарства було втрачено покоління 1930-х, 1940-х, 1950-х років. Народжені в 1960-ті роки вже більше звертали увагу на художню кераміку, а в 1970-ті – особливо активно займалися гончарством.

ВЕРНІСАЖ. На Виставці-Конкурсі було представлено основні стильові школи української художньої кераміки: у галузі академічної кераміки (львівська, київська) та в галузі народного гончарства (опішненська, косівська). Кожний автор міг подати не більше 5 творів у кожній номінації. Експонувалися вироби, виготовлені впродовж 2008 – першої половини 2009 років винятково з глини (глиняної, шамотної, фаянсової, порцелянової формувальних мас) із застосуванням як додаткових матеріалів для створення художніх образів дерева, металу, картону, скла, тканини. Техніки формування – гончарний круг, гіпсова форма, ручне ліплення, димлення, риткування, лискування та інші; застосовані декорувальні матеріали – ангоби, надполив'яні фарби, поливи, емалі, пігменти тощо.

Загалом 59 авторів (із них поза конкурсом 7 осіб) експонували 131 твір (227 предметів): композиції й поодинокі твори (скульптура, у тому числі антропоморфна й зооморфна, панно, свічники, вази, куманці, глечики, набори посуду, монетка тощо). Із них:

- **у номінації «Народна кераміка»:** 14 авторів; 37 творів, у тому числі й композиції (97 предметів);

- **у номінації «Академічна кераміка»:** 38 авторів; 84 твори, у тому числі й композиції (117 предметів);
- **поза конкурсом:** 7 авторів; 10 творів, у тому числі й композиції (13 предметів).

Мистці, які прибули на вернісаж, водночас узяли участь в інших заходах I Тижня Національного Гончарного Здвиження в Опішному «ЗДВИГ-2009»: Міжнародному науковому симпозіумі «Гончарна столиця України в світовій історії та культурі», III Міжнародному молодіжному гончарському фестивалі, Міжнародному фестивалі-ярмарку «Гончарний Всесвіт в Україні – 2009», відкритті виставки «Всесвітня слава опішнянської кераміки» та фотовиставки «Гончарство Опішного на світлинах XX століття». Також переглянули бібліографічну виставку «Світова бібліографія опішнянського гончарства», архівну виставку «Гончарство Опішного в Національному архіві українського гончарства», мистецьку виставку «Вікно в майбутнє (творчість учнів Колегіуму мистецтв у Опішному)», підсумкову мистецьку виставку творчих робіт учасників I етапу III Міжнародного молодіжного гончарського фестивалю; відсвяткували Національний День Гончаря; стали учасниками презентацій Національного наукового щорічника «Бібліографія українського гончарства. 2005», монографії Оксани Коваленко «Глиняні люльки XVII–XVIII століть (за матеріалами Полтавщини)» та «Короткого академічного словника сучасних українських керамологів (культурна керамологія)» Олеся Пошивайла.

ЖУРІ. Експоновані на Виставці-Конкурсі твори оцінювало Журі. До його складу фундатори запросили 25 відомих в Україні художників-керамістів, народних майстрів-гончарів, учених (керамологи, мистецтвознавці, етнологи),

© Тарас Пошивайло, 2009

Міністр культури і туризму України, народний артист України Василь Вовкун вручає «Почесну грамоту» Міністерства члену Журі Виставки-Конкурсу, заслуженому майстру народної творчості України, лауреату Національної премії України імені Тараса Шевченка 84-річному Василю Омеляненку. Опішне. 04.07.2009.

Публікується вперше

(Усі фото, опубліковані в цьому виданні, є власністю Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному й зберігаються в Національному архіві українського гончарства)

музейників, колекціонерів. Власне, у Журі було представлено всі основні українські академічні наукові інституції, які займаються дослідженням сучасної кераміки, тобто Інститут керамології – відділення Інституту народознавства НАН України, Інститут народознавства НАН України та Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Максима Рильського НАН України; провідні українські навчальні центри з підготовки художників-керамістів – Львівська національна академія мистецтв, Львівський державний коледж декоративного та ужиткового мистецтва імені Івана Труша, Київський державний інститут ужиткового мистецтва та дизайну імені Михайла Бойчука; провідні музейно-керамологічні центри країни – Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному та Національний центр народної культури «Музей Івана Гончара»; головні школи академічної кераміки (львівська й київська), національний центр народної кераміки (Опішне). На жаль, із різних причин не всі запрошені змогли прибути до Опішного. Скажімо, з огляду на те, що члени Журі мали право брати участь у Виставці лише поза конкурсом, відомий львівський художник-кераміст Ігор Ковалевич, поставлений перед вибором – брати участь у роботі Журі чи безпосередньо у Виставці-Конкурсі, зробив вибір на користь повноцінного представлення власних творів (і не прогадав, бо здобув Першу Премію!). Загалом у оцінюванні творів 4 липня 2009 року взяли участь 12 членів Журі. На першому засіданні головою Журі було обрано Міністра культури і туризму України, народного артиста України, заслуженого діяча мистецтв України, колекціонера українських старожитностей, у тому числі й кераміки, Василя Вовкуна.

Члени Журі брали контрактні зобов'язання оцінювати експоновані на Виставці-Конкурсі твори максимально об'єктивно, незважаючи на існуючі стереотипи й колишні досягнення мистців, дбаючи винятково про те, щоб винагороджені твори не були плагіатом чи варіантами вже відомих авторських робіт, відображали поступальний розвиток мистецтва української художньої кераміки й поставали достойним внеском України у світову мистецьку спадщину. Засідання Журі було закритим. Спершу його члени ретельно знайомилися з експонованими творами, працювали зі списками експонатів за номінаціями й у спеціальних бюлетенях визначали номінантів на передбачені положенням про Виставку-Конкурс нагороди. Потім тривало дуже емоційне обговорення творів, за які було подано найбільше рейтингових голосів. Відбувалися жваві дискусії, пошуки аргументів «за» чи «проти» тієї чи іншої роботи. При цьому визначатися було вкрай складно із-за наявності значної кількості достойних нагородження творів. Остаточне рішення приймалося відкритим голосуванням, більшістю голосів. Сподіваюся, що воно виявилось достатньо об'єктивним, хоча й поєднало в собі дванадцять суб'єктивних думок, різних за оціночними підходами, науковими уявленнями, життєвим і творчим досвідом членів Журі.

У день роботи Журі Виставки-Конкурсу, під час Національного Дня Гончаря, Міністр культури і туризму України Василь Вовкун нагородив «Почесною грамотою» Міністерства члена Журі, заслуженого майстра народної творчості України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка 84-річного Василя Омеляненка. Славного опішненського гончаря Міністр вінушував словами: *«Батьку, ви ще нам не все зліпили! Щоб Бог дарував Вам ще довгі роки життя, і щоб Ви ще нам ліпили-ліпили, поки в Опішному глина не скінчиться!»*.

ПЕРЕМОЖЦІ. НАГОРОДИ. Церемонія урочистого оголошення результатів та нагородження переможців Національної виставки-конкурсу художньої кераміки «КерамПІК у Опішному!» відбулася 22 жовтня 2009 року*

*Відкриття планувалося на 21 жовтня за участю голови Журі, Міністра культури і туризму України Василя Вовкуна. Проте в цей день мало відбутися засідання Кабінету Міністрів України, а тому церемонію було перенесено на наступний день. На жаль, Міністр і того дня не зміг прибути до Опішного

в Мистецькій галереї Центру розвитку духовної культури Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному. Перед тим учасники цього феєричного дійства взяли участь у відкритті першого в Україні спеціалізованого магазину «Опішнянська художня кераміка». Його збудовано коштами й зусиллями відомого опішненського підприємця в галузі художньої кераміки, гончаря Миколи Варвинського. Гончарі й художники-керамісти з різних регіонів України прийшли підтримати свого колегу, який за не дуже сприятливих економічних умов відважився збудувати магазин для продажу як власної кераміки, так і глиняних виробів інших гончарів Опішного. У своїх вітальних виступах вони зазначали, що опішненська кераміка в ХХ столітті стала світовим мистецьким брендом, етнічним символом України. Її продавали не лише в усіх регіонах України, а й майже на всіх континентах світу. Проте, незважаючи на міжнародне мистецьке визнання, до 2009 року ніде в країні так і не було відкрито спеціалізованого магазину з продажу творів опішненських гончарів. Це сталося в Опішному саме в день нагородження переможців Національної Виставки-Конкурсу.

У підсумковій церемонії Виставки-Конкурсу взяли участь близько 50 мистців та майже 20 учених-керамологів з усіх регіонів України, а також 8 членів Жюри, зокрема Людмила Герус, Людмила Дяченко, Олена Клименко, Агнія Колупаєва, Людмила Метка, Василь Омеляненко, Олесь Пошивайло та Ольга Школьна. Відбулася зацікавлена розмова про сучасний стан української художньої кераміки, тенденції її розвитку, найбільш яскраві постаті в ній. Ця розмова нерідко переростала в дискусії між мистцями та членами Жюри. Окремі художники-керамісти хотіли почути більше думок керамологів з оціночними судженнями про їхні твори. Проте у форматі церемонії нагородження це практично було неможливо. Тому члени Жюри більш детально зупинялися лише на окремих творах, переважно переможців Виставки-Конкурсу.

Журі прийняло рішення: присудити найвищу нагороду – **ГРАН-ПРІ** – львівській художниці-керамістці **Анні Лисик** за скульптуру **«Зимова подорож»**. У номінації «Академічна кераміка» **Першою Премією** нагороджено **Ігоря Ковалевича** (Львів) за композицію **«Три вежі»**, **Другою** – **Ганну Семенко** (Київ) за панно **«Свято зустрічі»**, **Третьою** – **Ігоря Березу** (Львів) за композицію **«Подорожі: панно №1, №2, №3»**.

Спеціальними Дипломами також відзначено:

- **«За романтизм»** – **Галину Яковенко** (Київ) за скульптуру **«Куманець»**;
- **«За довершеність форми»** – **Олену Козак** (Київ) за вазу **«Барви літа»**;
- **«За декоративність»** – **Надію Козак** (Київ) за скульптуру **«Світанок»**;
- **«За авангардизм»** – **Гію Міміношвілі** (Київ) за скульптуру **«Протиріччя»**;
- **«За краще настінне панно»** – **Олександра Мірошниченка** (Харків) за панно **«Народження»**.

У номінації «Народна кераміка» Журі нагородило **Першою Премією** гончаря **Миколу Пошивайла** (Опішне) за композицію **«Вершники»**, **Другою** – гончаря **Миколу Варвинського** та малювальницю **Євгенію Панасюк** (Опішне) за твір **«Барило»**. **Третю Премію** поділили між собою гончар **Михайло Остринин** і малювальниця **Любов Кальна** за набір посуду **«Мій світ»** та гончарка **Олена Мороховець** за набір посуду **«Літо»** (Опішне). Спеціальні нагороди дісталися:

- **«За канонічність»** – **Юрку Пошивайлу** (Опішне, Полтавщина) – за набір посуду-монетки **«Метаморфози вогню»**;

- **«За відродження традицій»** – Юрку Пошивайлу (Опішне, Полтавщина) – за набір посуду-монетки **«Писаний»**;
- **«За кращу гончарну мальовку»** – Олені Мороховець (Опішне, Полтавщина) – за набір посуду **«Весняний»**;
- **«За кращу сюжетну композицію»** – Миколі Пошивайлу (Опішне, Полтавщина) – за скульптуру **«Гончар»**;
- **«За кращу зооморфну скульптуру»** – Ніні Дубинці (Опішне, Полтавщина) за композицію **«Бички»**;
- **«За кращий таріль»** – Віталію й Олександрі Кушнірам (Вербовець, Івано-Франківщина) за таріль **«Весняний птах»**;
- **«За кращий свічник»** – Олександрю й Світлані Шкурпелам (Опішне, Полтавщина) за **«Свічник триріжковий»**;
- **«За кращу монетку»** – Юрку Пошивайлу (Опішне, Полтавщина) за набір посуду-монетки **«Простий»**.

Журі вирішило відзначити додатково спеціальним дипломом **«За оригінальність»** Віталія й Олександру Кушнірів (Вербовець, Івано-Франківщина) за сільничку **«Бичок»**, а водночас не присуджувати спеціальні дипломи **«За кращий кухоль»**, **«За кращий квітник»** у номінації «Народна кераміка» та **«За відродження традицій»** і **«За оригінальну технологію»** в номінації «Академічна кераміка», оскільки не побачило творів, які б відповідали зазначеним критеріям*.

Закономірно, що найбільше перемог здобули представники покоління, найбільш чисельно представленого серед учасників Виставки-Конкурсу, а саме – 1950-х років у академічній кераміці (6 нагород, 75%), і 1970-х років – у народній кераміці (7 нагород, 50%).

Усіх переможців виставки за *«вагомий особистий внесок у розвиток українського народного мистецтва, багаторічну плідну працю, високу професійну майстерність та за перемогу в Національній виставці-конкурсі художньої кераміки «КерамПІК у Опішному!»* Міністерство культури і туризму України нагородило Почесними грамотами за підписом Міністра культури і туризму України Василя Вовкуна, а Національна спілка художників України як співорганізатор мистецького форуму – Дипломами і Грамотами Спілки за підписом голови, народного художника України, академіка Академії мистецтв України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка, професора Володимира Чепелика. Тим часом, Національна спілка майстрів народного мистецтва України проігнорувала прохання фундаторів виставки нагородити своїми відзнаками гончарів і малювальниць, переможців у номінації «Народна кераміка», у тому числі багаторічних членів цієї Спілки.

Депутат Зіньківської районної ради Наталя Матвієнко вручила грошову винагороду одному з переможців від депутата Полтавської обласної ради Олега Кулініча. Грошову нагороду переможцям також надав депутат Полтавської обласної ради Андрій Козерод.

*2001 року Журі II Національного конкурсу художньої кераміки вирішило не присуджувати спеціальні Дипломи **«За канонічність»**, **«За кращу сюжетну композицію»**, **«За кращий таріль»**, **«За кращий свічник»**, **«За кращу монетку»**, бо не виявилось відповідних цим нагородам творів [4, с.28]. Як видно, до 2009 року ситуація докорінно змінилася, й подібні дипломи «знайшли» своїх власників

Новелою церемонії нагородження стало вручення кожному учаснику Сертифіката, що засвідчував участь мистця в Національній Виставці-Конкурсі, за підписом Голови Журі, Міністра культури і туризму України Василя Вовкуна та керівників організацій-фундаторів – генерального директора Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному Людмили Дяченко та директора Інституту керамології – відділення Інституту народознавства НАН України Олесь Пошивайла.

Загалом, церемонії відкриття, оголошення результатів та нагородження переможців Національної виставки-конкурсу художньої кераміки «КерамПІК у Опішному!» перетворилися на велелюдні національні творчі зустрічі українських мистців, залюблених у глину, гончарство, кераміку, на яких академічні й народні мистці спілкувалися нарівні, переймалися спільними проблемами й разом шукали шляхи їх вирішення.

ТВОРИ–ЛАУРЕАТИ. Переможці Першого «КерамПІКа в Опішному!» люблять подорожувати. Звідси й назви творів володаря ГРАН-ПРІ Анни Лисик «Зимова подорож» та Трьох Премій Ігоря Берези «Подорож: панно №1, №2, №3». Подорож 2009 року до Гончарної Столиці Країни привела цих видатних творців сучасної кераміки до загальнонаціонального визнання.

Скульптура Анни Лисик «Зимова подорож» справила переможне враження на членів Журі як простотою форми, образністю, символізмом, так і складністю декоративної мови, зашифрованої криптограмами. Споглядання твору викликає уявлення про *крипи*, тобто повільне зростання в часі пластичної деформації поверхні предмета, внаслідок чого від нього відпадає все другорядне й лишається головне. Зимова подорож карпатськими горами в уяві Анни Лисик постала своєрідним емоційно-медитаційним актом з міфологічним осмисленням гірського пейзажу. Мисткиня побачила у вершинах гір нуртуючі жіночі перси, які немовби тягнуться до неба, до сонця. Таким чином у художньому творі несподівано виявилися ще доісторичні уявлення про антропоморфізм землі і, зокрема, міфологізм гірських масивів. У декорі вгадуються, немовби культурно-етнічні символи, відбитки різних типів тканин, рогожок, дерев'яного різьблення, що викликають асоціативні уявлення про наскельні малюнки, українську плеху, плетіння соломкою, стилізовані виноградні грона декоративної мальовки, а також прадавні письмена, сграфіто тощо. Складається враження, немовби на поверхні твору записано легенду про таїну історичного краю, а сам виріб викопано археологами. Він сприймається не інакше, як символ певної Епохи і конкретної Країни. До характеристик твору можна додати філігранну гончарну техніку, володіння мистецтвом творення динамічних фактур, вишуканість пастельного колориту. Подібні твори потребують від авторів не лише чимало часу, але й передбачають усамітнення у творчості, зосередження на лінії, знакові у загальній структурі орнаментального ритму.

ГРАН-ПРІ ще раз підтвердило, що Аня Лисик – один із найвидатніших художників-керамістів сьогодення, спроможний достойно презентувати гончарне мистецтво України на будь-яких виставках у Фаенца чи Валорісі, Південній Кореї чи Сполучених Штатах, Африці чи в Латинській Америці. Усюди в її роботах «прочитуватиметься» походження мисткині з України. До такого уособлення у творах мистецької самобутності країни закликаю всіх учасників Виставки-Конкурсу! Це не означає, що вони мають копіювати твори народного мистецтва, брати їх за основу новітніх робіт. Проте їхні творіння мають викликати підсвідоме відчуття, що споглядаєш твір саме українського мистця.

По-іншому вирішив тему вершини ще один **львівський художник-кераміст Ігор Ковалевич**. Його преміальні «**Три вежі**» постали з порцелянкової маси, яка дозволяє підкреслити не лише легкість цих творинь, а й піддатливість руйнівному впливу обставин. Вони мають нерівну, горбкувату поверхню, що породжує гру світла й, відповідно, різне сприйняття предметів, залежно від характеру освітлення. Стриженою шляхетності скульптурам

надає ажурне плетиво на гранях. Робота приваблює до себе увагу чистотою, хвилюючою цнотливістю поверхні, яка заворожує глядачів своїм мерехтливим тремтінням, підкуповує вразливістю, беззахисністю.

На відміну від аристократизму твору Ігоря Ковалевича, **панно киянки Ганни Семенко «Свято зустрічі»** вповні виявляє свій демократичний характер. Його неможливо споглядати медитативно, як «Три вежі», бо вже сам вихідний матеріал творення – шамотна маса, дозволяє собі більш жорстке поводження із собою. Тому глядач менше акцентує увагу на фактурі шорсткої поверхні, а натомість «мандрує» декорованою широкими мазками поверхнею, дошукуючись прихованого смислу малюнків і силуючи себе уявити втаємничені бажання й сподівання автора. Якщо ажур-решітки Ігоря Ковалевича немовби агресивно попереджують про заборону торкатися до тендітного творіння, то плетиво мотузки в задумі Ганни Семенко, як павутинка, постає об'єднуючим началом для двох частин твору. Споглядаючи «Свято зустрічі», немовби й сам опиняєшся в інтер'єрі благодатного, омріяного кожним помешкання, де панує гармонія. Проте ця, на перший погляд, ідилія буття насправді виявляється ілюзорною, бо дві частини твору наповнені різною енергетикою й філософією життя. Не випадково між ними пролягла межа у вигляді мережива мотузки, що немовби прагне об'єднати вже необ'єднане! Одна частина – з пташкою й вазою з квітами, тінню проектується на другу, тому там з'явився фрагмент іншої пташки й відбитки квітів. Експресивне сердечко на фоні чорної рами, можливо, означає особливі почуття зображених птахів у минулому, а відбитки мушель на поверхні панно, як і інші тамтешні графічні сліди, напевно, символізують прадавність того, що відбувалося в реальному житті мисткині.

Оптимізмом наповнена композиція «Подорожі» львівського мистця **Ігоря Берези**, за що він, очевидно, й отримав Третю Премію. Через усі частини триптиха проходить мотив драбини, а може, колії, що, власне, символічно означає одне й те ж: дорогу, шлях досягнення мети, осягнення вершини. Кожне панно сприймається як уособлення світового хаосу. На кожному з них домінує образ великої кулі, захарашеної різними лініями, фактурами, слідами. Це наша земля, де повсякчас відбувається боротьба різних сил: політичних, соціальних, конфесійних, культурних. Але з такого несусвітнього хаосу, стверджує художньою мовою автор, завжди є вихід. Подорожі світом – це спосіб його пізнання, втечі від хаосу, а відтак – і можливість гармонізації довкілля й пошук свого місця в ньому; засіб віднайдення власної драбини-колії, яка дозволить досягти омріяної мети. Чи не тому лейтмотивом автора струменить повторюване на панно слово «NISE», що з англійської перекладається як «гарний, милий, приємний». Панно експресивні, наснажені прихованою від стороннього ока нуртуючою енергетикою автора! Ігор Береза досконало маніпулює виражальними можливостями гончарних матеріалів, тому роботи прикметні багатством фактурних рішень з використанням пігментів, емалі, ліплення, тиснення, ритування тощо.

Особливістю експозиції народної кераміки було домінування глиняних виробів опішненських майстрів (барило, куманець, тарелі, миска, макітри, банка з покришкою, вази, квітник, набори столового посуду, глечик, свічники, вершники, зооморфний посуд). Особливо рясно було представлено маленький дитячий посуд, який у народному побуті називали «монеткою». На виставці можна було бачити монетку у вигляді різних посудних форм з писаним, мальованим і ліпленим декором, теракотову й полив'яну. З-поміж усіх представлених монеток вирізнялися **вироби Юрка Пошивайла**, який успадкував гончарну справу від свого батька, славетного опішненського гончаря, заслуженого майстра народної творчості України Миколи Пошивайла. Його мініатюрні посудинки привертали увагу класичними формами, вишуканим декором, дотриманням канонів народного гончарства, досконалим опануванням традицій місцевого гончарства, добротним випалюванням. Скульптуру було представлено колоритними вершниками-бандуристами (Перша Премія), жанровими скульптурами на теми гончарської **роботи Миколи Пошивайла** («Гончар», «Хор гончарів», «Біля горна»), **зооморфними посудинами**

Олександра Шкурпели, Дмитра Громового й Миколи Пошивайла. Маленькі бички й козлики Ніни Дубинки – своєрідні глиняні мініатюри, які постають сучасною інтерпретацією традиційних для Опішного посудин у вигляді биків, баранів, левів, а водночас і прекрасним опішненським сувеніром. Майстриня також показала мініатюрну монетку з ліпленням і ритованим декором, а також свічники й куришку.

Мальований посуд виставили гончарі Микола Варвинський та Михайло Острянин. Він мав гарні, традиційні для Опішного форми й рослинні композиції декору. Проте на більшості виробів творчого дуету гончаря й малювальниці Миколи Варвинського та Євгенії Панасюк кидалося в очі негармонійне поєднання використаних для декорування посуду ангобів різних контрастних кольорів. Не всі вони традиційні для опішненської кераміки й іноді нагадують ядучі анілінові барвники, які сприймаються на поверхні посуду окремими самодостатніми плямами, які ніяк не гармонують між собою. Це, напевно, єдиний недолік бездоганних в усьому іншому виробів. З-поміж експонованих посудних форм традиційною формою й мальовкою виділялося «*Барило*» цих авторів, за що й було відзначено Журі Другою Премією. У цьому аспекті більш гармонійно-лагідними за кольоровою гамою мальовки були посудні **форми Михайла Острянина, які декорувала Любов Кальна.** Кращий з-поміж них набір посуду «*Мій світ*» Журі удостоїло Третьої Премії. Недоліком частини виробів цих авторів була певна кольорова одноманітність, унаслідок використання переважно білого ангобу.

Приклад самодостатності у виготовленні глиняних виробів подала **Олена Мороховець, яка постає одноосібним творцем сучасної опішненської майоліки.** Тобто, майстриня сама виготовляє за гончарним кругом форми посуду, сама декорує їх і випалює в муфельній печі. Вона досконало опанувала традиції опішненської мальовки. Бездоганним видався її набір посуду «*Літо*», що розділив з виробами попередніх авторів Третю Премію. Щоправда, у декорі іншого набору посуду Олени Мороховець, як і в Любові Кальної, переважаючими були білі ангоби, проте вони цілком відповідали його «квітчаній» назві – «*Весняний*». Мисткиня також показала декоративний свічник «*Вечорниці*», прикрашений постатями людей в українській ноші.

Прикметою експозиції народної кераміки стали твори, виготовлені родинними дуетами. Відому косівську кераміку було представлено виробами молодих мистців, працівників Косівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв – **подружжя Віталія та Олександри Кушнірів.** Вони сповідують давню гончарську традицію, коли глиняні вироби виготовляє чоловік-гончар, а декорує жінка-малювальниця. Майстри намагаються модернізувати косівську майоліку через уведення в композиції декору нових мотивів або застосовуючи нове поєднання традиційних елементів. Оригінальною є виготовлена творчим тандемом сільничка «*Бичок*», яка могла б стати окрасою будь-якого столу в українській родині.

Ще один родинний дует на виставці було представлено **творами опішненського гончаря Дмитра Громового та його дружини, малювальниці Любові Громової.** Ваза майстрів гарно декорована традиційною мальовкою, але за довгою циліндроподібною формою значно відійшла від традицій місцевих «пузатих» ваз. Дмитро Громовий експонував також дві зооморфні посудини – «*Бик*» і «*Кабан*».

Інший **опішненський гончар Олександр Шкурпела показав великі свічники, куманець і зооморфну скульптуру, частину з яких декорувала його дружина Світлана Шкурпела.** Родині більше до вподоби наліплений декор, із застосуванням ритювання, проколювання. Вироби, як правило, однокольорові, теракотові чи покриті монополивою, інколи із затіканнями іншого кольору.

Загалом, кожна робота, експонована на Виставці-Конкурсі, варта спеціального мистецтвознавчого висвітлення. На жаль, формат і обсяг альбому-каталогу не дозволяють цього зробити в одному виданні. Тому втішає надія, що на основі опублікованих тут робіт 2008 – першої половини 2009 років українські дослідники

кераміки матимуть достатньо матеріалів для їх ґрунтовного вивчення, а водночас і аналізу сучасного стану й тенденцій розвитку художньої кераміки в Україні наприкінці першого десятиліття XXI століття. Залишається також сподіватися, що в наукових і популярних виданнях ще з'являться публікації про нинішні мистецькі досягнення учасників Першого «КерамПІКа в Опішному!».

ТВОРИ-ДАРУНКИ. Прикметою Виставки-Конкурсу стала розчуленість мистців і їх нестримне бажання дарувати твори Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному. Ще на церемонії відкриття Національного форуму одеська художниця-керамістка **Олена Жернова** передала музею-заповіднику унікальну мініколекцію глиняної іграшки з 14 творів відомої майстрині, за походженням з Опішного, а згодом мешканки Одеси, Ольги Шиян. Творчі роботи молодих гончарів Суджі (Російська Федерація) подарував **Юрій Спесивцев**, цехмістер Суджанського гончарного цеху, викладач декоративно-ужиткового мистецтва Суджанського музичного училища.

Тоді ж, на прохання відомого українського філософа, доктора філософських наук, професора **Леоніда Сморжа** з Києва було оголошено про передачу вченим своєї найбільшої в Україні приватної колекції опішненської кераміки Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному! Вона налічує близько 1020 творів гончарства, 34 твори іконопису, 85 творів народної вишивки (рушники, сорочки), 96 писанок, 35 творів живопису й багато інших раритетів. Це дуже коштовний дарунок, і, власне, подвиг життя, бо зібрати таку колекцію було нелегко, а тим більше відважитися подарувати все музею! На той час ніхто ще не знав, що власнику збірки судилося бути серед нас лише двадцять днів...

Дарунок одеської художниці-керамістки Олени Жернкової
Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному:
унікальна мініколекція глиняної іграшки з 14 творів відомої майстрині Ольги Шиян.
Опішне. 02.07.2009. Публікуються вперше

© Тарас Пошивайло, 2009

© Тарас Пошивайло, 2010

© Тарас Пошивайло, 2010

Ганна Семенко.
Панно-диптих «Свято».
Київ, 2009.

Глина, шамот, полива, пігменти,
фанера, ліплення, риткування,
вдавлювання, тиснення;

90,4x75,5; 90,4x75,4 см.

Національний музей-заповідник
українського гончарства в Опішному,
№ КН-17614/К-16022,
КН-17614/К-16021

На церемонії нагородження переможців художники-керамісти й народні майстри на хвилі емоційного піднесення так само щедро дарували музею-заповіднику твори, подаючи приклад добродійності своїм колегам. Спершу **Ганна Семенко** передала свій твір – панно-диптих «Свято», який виготовила для виставки «Пісні про кохання», влаштованої в Києві відомим мистецтвознавцем Зоєю Чегусовою. Ініціативу продовжив відомий васильківський художник-кераміст **Сергій Денисенко**, який подарував таріль «Берегиня». Мистець натхненно заявив: «Гарні приклади мають бути наслідувані. Тому я хочу подарувати свою роботу Національному музею в Опішному за те, що його співробітники зуміли організувати, підняти весь той пласт – нас, художників-керамістів, народних майстрів, – до дії, до праці, й показали нам і всій Україні, чого ми варті. Дякую за те, що є Столиця нашого українського гончарства! Дякую за те, що зберігаєте й мої твори!». За ним естафету продовжила **Олена Жернова** (Одеса) – передала музею-заповіднику всі експоновані на виставці 4 порцелянові тарелі: «Єдність», «Райська пташка», «Безкінецьник», «Золотий колос». Свою жертвність вона пояснила так: «Я давно хотіла подарувати музею свої роботи, але не знала, як це буде сприйнято. У мене був досвід викладання в дитячій художній школі. І там одна дівчинка (вони перед святом створюють якісь роботи) говорить з іншою: «А я оцю роботу подарую бабусі, а оцю – вчительці!». А одна дівчинка, трішки старша, близько дванадцяти років, каже: «Коли я була маленька, я також дарувала свої роботи, а тепер мені здається, що це дуже нав'язливо: а якщо моя робота не дуже гарна, а я її подарую!» Ось так мене діти навчили притримувати своє власне визнання». Далі **Лариса Антонова** (Харків) подарувала композицію «Патове становище», а Микола Варвинський (Опішне) – посудину «Макітра» й твір «Миска».

Невдовзі після закриття Виставки-Конкурсу свої твори музею-заповіднику також щиро дарували: **Степан Андрусів** (Львів) – панно «Гра в бісер»; **Василь Боднарчук** (Львів) – панно «Море» із циклу «Пейзаж»; **Максим Васильєв** (Одеса) – панно «Коліскова», **Дмитро Громовий** (Опішне) – скульптуру «Бик»; **Ніна Дубинка** (Опішне)

– композиції «*Баранчики*», «*Бички*» та набори посуду «*Монетка*» і «*Ритуальний*»; **Тетяна Зайцева** (Київ) – диптих «*Птахи (Інь та Янь)*»; **Ігор Ковалевич** (Львів) – скульптуру «*Вершники*»; **Надія Козак** (Київ) – скульптуру «*Захід сонця*»; **Олена Козак** (Київ) – вазу «*Квіткова птаха*»; **Сергій Козак** (Київ) – скульптуру «*Красуня*»; **Віталій та Олександра Кушніри** (Вербовець) – миску «*Весняний птах*» та сільничку «*Бичок*»; **Олег Малишко** (Винники) – скульптуру «*Роздуми*»; **Яніна Миронова** (Львів) – панно «*А там, під горою*»; **Гія Міміношвілі** (Київ) – скульптуру «*Протиріччя*»; **Олександр Мірошниченко** (Харків) – панно «*Вітряк*»; **Олена Мороховець** (Опішне) – набір посуду «*Весняний*» та свічник «*Вечорниці*»; **Юрій Мусатов** (Львів) – диптих «*Дві сторони*» та пласт «*Сніданок*»; **Володимир Миколайович Онищенко** (Київ) – вазу «*Під дощем*»; **Михайло Острянин** (Опішне) – посудини «*Ваза*» (2 шт.), «*Квітник*» та «*Макітра*»; **Анна Потапенко** (Львів) – композицію «*Весняний дощ*»; **Микола Пошивайло** (Опішне) – скульптури «*Біля горна*», «*Гончар*», «*Хор гончарів*» та композицію «*Півні*»; **Юрко Пошивайло** (Опішне) – набори посуду-монетки «*Мальований*», «*Метаморфози возню*», «*Писаний*», «*Простий*», «*Ритуальний*»; **Леся Рось** (Львів) – скульптуру «*Світанок*»; **Олександр Рось** (Львів) – скульптуру «*Риба*»; **Юлія Топерік** (Київ) – чайник «*Осінній мотив*»; **Іван Франк** (Львів) – панно «*Храм св.Івана Златоустого*»; **Галина Яковенко** (Київ) – посудини «*Глечик*», «*Куманець*» та скульптуру «*Обличчя квітки*».

Усього подаровано 53 твори (109 предметів), передано 8 творів (26 предметів), що разом складає 61 твір (135 предметів), або відповідно 45,56% (59,47%) від експонованих на Виставці-Конкурсі творів (предметів). Зокрема подаровано:

- **у номінації «Народна кераміка»** – 24 твори (70 предметів), що складає 64,86% (72,16%) від загальної кількості експонованих творів народних майстрів;
- **у номінації «Академічна кераміка»** – 26 творів (36 предметів), що складає 30,95% (30,77%) від загальної кількості експонованих творів художників-керамістів.

Як видно, готовність жертвувати-дарувати твори Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному вдвічі більша в народних майстрів, які «легше» розлучаються зі своїми роботами. Загалом, майже 53 відсотки художників-керамістів подарували свої твори, а з-поміж народних майстрів – більше 78 відсотків.

За умовами Виставки-Конкурсу, усі твори, відзначені ГРАН-ПРІ, Першими, Другими й Третіми Преміями, автори безкоштовно передали на постійне зберігання в Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному. Частину робіт музей-заповідник прийняв для продажу в музейній «Мистецькій крамниці», яка теж постає своєрідним осередком популяризації творчості художників-керамістів і народних майстрів-гончарів.

Залишаючи свої твори в Національному музеї гончарства, мистець, фактично, фондує історію власної творчості, яка зберігатиметься довічно. Згадаймо: творчість багатьох художників-керамістів і народних майстрів минулого нині вивчають переважно за музейними колекціями! Спадщину багатьох мистців України, які працюють з глиною, у музеї-заповіднику на сьогодні не представлено зовсім або презентовано тільки поодинокими роботами. Тому честь для музею – приймати твори у свою колекцію, й честь кожного кераміста, гончаря – дарувати свої роботи Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному! Кращого прихистку для них людство ще не винайшло! Справа розбудови Національної гончарської скарбниці України має бути водночас і особистою справою кожного творця художньої кераміки! Є багато інших музеїв, проте Національний музей гончарства в Україні один!

Останнім часом українські художники-керамісти видають усе більше каталогів персональних виставок. Мені приємно віднаходити в них згадки про їх перебування на симпозиумах у Опішному. Цей рядок у численних творчих біографіях, на мою думку, є одним із кращих епізодів у історії вітчизняної кераміки. На жаль, не в кожній біографії

трапляються згадки про зберігання творів мистців у колекції Національного музею гончарства. При цьому там можна віднайти відомості про багато другорядних музеїв і приватних галерей в Україні й за її межами, де буцімто зберігаються ті чи інші твори українців. Але хто їх там бачив? І чи є вони там насправді? У той же час, один рядок у творчій біографії про зберігання творів у Національному музеї гончарства є ознакою визнання творчості, художньої вартості творів, їх високого суспільного значення й державного захисту, свідченням особистої причетності мистця до збагачення Гончарської скарбниці України.

Щиро вдячний мистцям, які подарували чи передали свої твори в музейну колекцію на довічне зберігання! Віднині їхня творча спадщина стала складовою частиною Національного музейного фонду Української Держави, а отже, і важливою пам'яткою в літописові української художньої кераміки! Слід усіляко вітати такий мудрий вибір найбільш надійного й престижного місця збереження творчої спадщини!

ВРАЖЕННЯ ГЛЯДАЧІВ. Виставку-Конкурс відвідали близько 10 тисяч громадян України й інших країн. Багато з них залишили схвильовані відгуки про побачене на «КерамПІКові». Тільки незначну частину з тих щирих слів захоплення й вдячності, залишених у виставковій книзі відгуків, подано в цьому альбомі-каталозі. Сподіваюся, емоції глядачів перейдуть і на читачів цього унікального видання. Найчастіше вживані вигуки-захоплення такі: «Унікальна виставка!», «Дуже вражені!», «Дуже сподобалася!», «Дуже цікава експозиція!», «Вражаюча майстерність та цікаві неординарні ідеї!», «Колосальні враження!», «Ми зачаровані побаченням!», «Ми в захваті!», «Безумно понравилось!», «Потрясающая выставка!», «В восторге от выставки!», «Спасибо за полученное удовольствие!», «Очень понравилось!», «Потрясение!», «Большое впечатление, масса добрых эмоций!», «Какая красота!», «Вельмі спадабалася!»...

Від прочитання подібних відгуків на думку спадає резюмуюче узагальнення: відвідувачі Виставки – різні за віком, освітою, конфесійною належністю й статками, але всіх їх, таких різних, об'єднує довкола себе КРАСА української кераміки! Об'єднує, хвилює й захоплює! З'являється відчуття людського щастя, радості спілкування, прагнення творити один одному добро! І як дисонує це з реальним повсякденним життям в Україні, з тим, до чого закликають з ефірів мас-медіа українські-неукраїнські політики! До речі, жодного враження українського високопосадовця, народного депутата, члена уряду чи й загалом будь-якого чиновника у книзі відгуків Виставки-Конкурсу виявити не вдалося. Винятком є хіба що відгуки двох депутатів обласних рад! А це опосередковано підтверджує, що українське чиновництво живе окремим життям від більшості народу, що його ніскільки не цікавить проблематика культури, мистецтва, духовності; що воно, на жаль, уже неспроможне повноцінно радіти життю та його мистецьким виявам! Скільки щирості, простоти, залюбленості в ріднокрай струменіє в цих відвертих висловлюваннях, що линуть з глибини зворушеної душі, напоєної благородністю людського серця! Виявляється, Україна, її мистецтво й культурна спадщина загалом однаково болить і хвилює мешканців країни, незалежно від їх мовних уподобань і регіону помешкання! Скільки російськомовних громадян-патріотів уболівають за свою Україну! У них би повчитися українським політикам, які тільки сварять людей між собою й думають майже винятково про власне збагачення!

ЕПІЛОГ. Презентацію альбому-каталогу «Перша Національна виставка-конкурс художньої кераміки «КерамПІК у Опішному!» було заплановано на 2 липня 2010 року. Проте складність підготовки численних заходів II Тижня Національного Гончарного Здвиження в Опішному «ЗДВИГ-2010» не дозволила зробити це до наперед визначеного часу. Отож, пропонуване увазі читачів видання – перший в Україні фундаментальний науковий альбом-каталог,

цілком присвячений Національній виставці кераміки 2009 року. У ньому подано короткі відомості про учасників і членів Жюри, каталог і повні анотації експонованих творів, фотолітопис подій, прес-бібліографію та багато інших матеріалів, важливих для осмислення унікального мистецького явища. Видання започаткувало нову академічну керамологічну серію «УКРАЇНА ГОНЧАРНА», яка знайомитиме читачів з творчим доробком учасників національних виставок і симпозіумів кераміки.

Додатком до альбому є DVD-диск із відеофільмом про перебіг подій Виставки-Конкурсу, створений студією «Відродження» Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному (автори – Людмила Пошивайло та Юрій Герасименко). Отож, учасники національного виставкового дійства в Опішному зможуть повертатися в незабутні дні 2009 року, щоби знову згадати той прекрасний час, коли всюди еспонувалося багато першокласних творів кераміки, поруч були найвидатніші художники-керамісти, народні майстри-гончарі й провідні вчені-керамологи сучасності, коли душу переповнювали радісні емоції, а серця запалювалися любов'ю й наснажувалися бажанням безупинно творити! Хай ці декілька хвилин повернення в минуле додадуть мистцям енергії, сили долати нові вершини, зміцнять у вірі в унікальності й суспільній значущості їх творчого доробку!

Мріється про той час, коли в Україні Національні виставки-конкурси художньої кераміки стануть міжнародними, коли в основі їх будуть твори українських мистців, а заодно з ними експонуватимуться роботи міжнародного керамічного співтовариства! Можливо, тоді й Опішне буде знане у світі, як і сучасні центри міжнародних конкурсів кераміки – Фаенца в Італії чи Валорис у Франції. Художник-кераміст Ганна-Оксана Липа, яка володіє даром пророкування, на церемонії нагородження переможців підсумувала й зробила оптимістичний прогноз на майбутнє: *«Уже й не треба, образно кажучи, завантажувати ситуацію, бо вона надалі сама собою буде рішатися! ...Бо думка, – наголосила мисткиня, – матеріальна. Ви самі доказали, що тільки-но хотіли, а вже стало!»*. Я сприймаю це буквально: дійсно, так і буде!

* * *

**Запрошую народних майстрів-гончарів та художників-керамістів
готуватися до наступних Національних виставок!
Не варто ігнорувати подібні заходи,
бо це чи не найкращий спосіб заявити про себе!
Водночас відсутність чийось творів на ній є не чим іншим,
як найбільш надійним засобом самовилучення з художнього життя України.
Намагайтеся створювати твори спеціально до виставок,
щоб на них не потрапляли випадкові роботи за принципом:
у мене путнього нічого немає, то візьміть що-небудь, якщо хочете!
У японців є складна, регламентована чайна церемонія.
Хочу, щоб і в нашій країні постала не менш відповідальна церемонія
підготовки до Національних конкурсів кераміки!
Мистець має готуватися впродовж цілого року
до мистецько-духовного вивершення,
до осягнення керамолімпської висоти
в європейській державі, ім'я якої – Україна!**

1. **Виставка Національного конкурсу художньої кераміки: Каталог.** – Опішне: Українське Народознавство, 2000. – 68 с.: іл.
2. **II Національний конкурс художньої кераміки: Положення // II Національний симпозиум гончарства «Опішне-2001».** Міжнародний творчий практикум художників-керамістів: Програма. – Опішне: Українське Народознавство, 2001. – С.23-31.
3. **II Національний конкурс художньої кераміки: Положення // II Національний симпозиум гончарства «Опішне-2001»:** Програмні документи. – Опішне: Українське Народознавство, 2000. – С.19-27.
4. **Ликова Оксана. II Національний конкурс художньої кераміки // Український керамологічний журнал.** – 2002. – №1. – С.25-28.
5. **Національний конкурс художньої кераміки // Національний симпозиум гончарства «Опішне-2000»:** Програмні документи. – Опішне: Українське Народознавство, 2000. – С.17-21.
6. **Національний конкурс художньої кераміки // Національний симпозиум гончарства «Опішне-2000».** Творчий практикум: Програма. – Опішне: Українське Народознавство, 2000. – С.12-16.
7. **Пошивайло Олесь. Фотонарис I. Конкурс кераміки // Український керамологічний журнал.** – 2002. – №1. – С.33-44.

Олесь Пошивайло,

директор Інституту керамології –
відділення Інституту народознавства НАН України,
провідний науковий співробітник
Національного музею-заповідника
українського гончарства в Опішному,
голова Правління Українського керамічного товариства,
доктор історичних наук,
заслужений діяч науки і техніки України

Національна виставка-конкурс художньої кераміки «КЕРАМПІК У ОПІШНОМУ!»

• Положення •

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. **Національна виставка-конкурс художньої кераміки «Керампік у Опішному!»** (далі в тексті – Виставка-Конкурс) – мистецька акція національного масштабу в галузі української художньої кераміки.
- 1.2. Виставка-Конкурс проводиться в рамках І Тижня Національного Гончарного Здвиження в Опішному – «ЗДВИГ-2009».
- 1.3. **Організатори** Виставки-Конкурсу: Міністерство культури і туризму України, Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному, Державна спеціалізована художня школа-інтернат І-ІІІ ступенів «Колегіум мистецтв у Опішному», Міністерство освіти і науки України, Львівська національна академія мистецтв, Львівський державний коледж декоративного та ужиткового мистецтва імені Івана Труша, Національна академія наук України, Інститут народознавства НАН України, Інститут керамології – відділення Інституту народознавства НАН України, Українське керамічне товариство, Національна спілка художників України, Полтавська обласна державна адміністрація, Управління культури і туризму Полтавської облдержадміністрації, Полтавська обласна рада, Зіньківська районна державна адміністрація, Зіньківська районна рада, Опішнянська селищна рада.
- 1.4. **Метою** Виставки-Конкурсу є виявлення й показ досягнень сучасних українських народних майстрів-гончарів і художників-керамістів, визначення кращих творів у галузі художньої кераміки 2008–2009 років, популяризація творчості мистців та їх творів.
- 1.5. **Основними завданнями** Виставки-Конкурсу є:
  - творче змагання між мистцями в галузі художньої кераміки;
  - розвиток традицій українського гончарства;
  - виявлення сучасного стану й тенденцій розвитку художньої кераміки в Україні;
  - творче зростання мистців;
  - підвищення професійної майстерності молодих художників;
  - творче спілкування, обмін досвідом роботи мистців різних художніх напрямків, шкіл;
  - активізація наукових досліджень з історії, теорії та практики гончарства;
  - популяризація мистецтва кераміки, формування естетичних смаків населення, сприяння різноманітному використанню вітчизняної кераміки в побуті сучасників;
  - формування керамологічних колекцій Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному та інших музеїв України.

- 1.6. Мета й основні завдання Виставки-Конкурсу реалізуються через підготовку й проведення мистецької виставки.
- 1.7. **Місце проведення** Виставки-Конкурсу:
Мистецька галерея Центру розвитку духовної культури Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному (вул.Заливчого, 3, Опішне, Полтавщина, 38164, Україна; тел. +3 (05353) 42415, 42416, 42417; факс +3 (05353) 42416
- 1.8. **Час проведення** Виставки-Конкурсу: 2 липня – 30 жовтня 2009 року.
Відкриття Виставки-Конкурсу: 2 липня 2009 року, о 15⁰⁰ год.
- 1.9. **Номінації** Виставки-Конкурсу:
«Народна кераміка»;
«Академічна кераміка».
- 1.10. Твори Виставки-Конкурсу будуть опубліковані в ілюстрованому каталозі.

II. УМОВИ УЧАСТІ

- 2.1. До участі у Виставці-Конкурсі запрошуються народні майстри-гончарі, художники-керамісти, скульптори, учні та студенти художніх навчальних закладів України (колегіуми, училища, коледжі, технікуми, інститути, університети, академії).
- 2.2. Виставка-Конкурс є відкритою для всіх мистців, незалежно від віку, статі, національності, фахової освіти тощо. У ній можуть брати участь громадяни українського походження інших держав.
- 2.3. Мистці можуть брати участь у Виставці-Конкурсі індивідуально або через організації, асоціації, спілки, товариства, галереї.
- 2.4. Члени Журі можуть брати участь у Виставці-Конкурсі лише поза конкурсом.
- 2.5. Мистці можуть подати на Виставку-Конкурс не більше 5 творів у кожній номінації.
- 2.6. Конкурс проводиться в три етапи:
1-й етап – попередній відбір творів (01.04 – 15.06.2009);
2-й етап – підготовка творів до експонування й побудова експозиції (16–30.06.2009);
3-й етап – експонування Виставки-Конкурсу (02.07 – 30.10.2009).
- 2.7. Мистці, які бажають взяти участь у Виставці-Конкурсі, подають Дирекції Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному (далі в тексті – Дирекція) заявку за поданою в додатку схемою до 20.05.2009 року. Одночасно слід надіслати по 2 кольорові фотографії (10x15 см) кожного твору, які мистець має намір подати на Виставку-Конкурс. Спершу надсилаються лише фотографії, а не безпосередньо твори. Як виняток, за неможливості з якихось причин надіслати фотографії, мистець може подати для попереднього відбору до 20.05.2009 року самі твори.
- 2.8. До заявки необхідно додати більш детальну характеристику своєї творчості (оригінали або копії публікацій у пресі, відеофільми, інформацію про участь у виставках, симпозиумах, отриманих нагородах тощо).

- Усі надіслані матеріали, у тому числі фото, не повертаються, а передаються на постійне зберігання в Національний архів українського гончарства. При цьому мистцям слід окремо зазначити, яка інформація з надісланих ними на адресу Дирекції матеріалів не підлягає публічному розголошенню й опублікуванню в пресі, каталозі тощо.
- 2.9. Студенти художніх вузів та мистці-початківці мають подати одну рекомендацію навчального закладу чи відомих художників-керамістів, народних майстрів-гончарів.
Заявки та інші матеріали, надіслані після 20.05.2009 року, не розглядаються і не повертаються.
Подані на участь у Виставці-Конкурсі матеріали розглядаються Радою експертів, яка формується й затверджується Дирекцією. Персональний склад її не розголошується.
Рада експертів 22.05.2009 року вибирає твори, які допускаються до участі в 2-му та підсумковому етапах Виставки-Конкурсу. Рішення Ради експертів є остаточним і перегляду не підлягає.
- 2.12. На основі рішення Ради експертів Дирекція до 30 травня 2009 року надсилає офіційне запрошення мистцям до участі в Національній виставці-конкурсі художньої кераміки «КерамПІК у Опішному!».
- 2.13. Твори, відібрані до участі в 2-му етапі Виставки-Конкурсу, мають бути привезені особисто чи надіслані поштою на адресу Дирекції Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному:
вул.Партизанська, 102, Опішне, Полтавщина, 38164, Україна; тел. +3 (05353) 42415, 42417;
факс +3 (05353) 42416.
- Твори приймаються Дирекцією щодня, окрім суботи та неділі, з 9⁰⁰ до 16⁰⁰ год., у суботу й неділю – за домовленістю.
- На твори, відправлені поштою й пошкоджені під час транспортування, складається відповідний дефектний акт, один примірник якого передається автору.
Пошкоджені твори можуть бути допущені до експонування на виставці як виняток і лише поза Конкурсом.
Мистцям слід звернути особливу увагу на значний ризик поштових відправлень і необхідність дуже ретельного пакування творів із зазначенням на пакунках «Обережно!», «Скло!» тощо.
Твори рекомендується надсилати кур'єрською поштою або привозити особисто. Оплата транспортних, відрядних і поштових витрат – за кошти авторів.
Твори на Конкурс приймаються до 20.06.2009 року.

ІІІ. ВИМОГИ ДО КОНКУРСНИХ ТВОРІВ

- 3.1. Твір має бути виготовленим винятково з глини (глиняної, шамотної, фаянсової чи фарфорової формувальної маси); як додаткові матеріали для створення художніх образів можуть бути застосовані дерево, метал тощо.
- 3.2. Дозволяються будь-які техніки формування (гончарний круг, гіпсова форма, ручне ліплення тощо).
- 3.3. Декорування може здійснюватися будь-якими технічними прийомами (техніками) із застосуванням ангобів, підполів'яних і надполів'яних фарб, полив, емалей тощо.
- 3.4. Твір має бути виготовленим упродовж 2008 – першої половини 2009 року.
- 3.5. До участі у Виставці-Конкурсі допускаються твори, виконані групою авторів, за умови обов'язкового зазначення ролі кожного зі співавторів.

- 3.6. До Виставки-Конкурсу не допускаються твори:
- виготовлені не з глини (гіпсу, пластиліну, пластичної маси тощо);
  - невипалені;
  - пошкоджені (надщерблені, тріснуті, склеєні, відреставровані тощо);
  - виготовлені до 2008 року;
  - інші твори, аніж ті, що подавалися на фотографіях разом із заявкою.
- Увага! Без паспортів творів та анкети автора (авторів) твори до участі у Виставці-Конкурсі не приймаються!
- 3.7. До кожного твору автор повинен подати Дирекції паспорт, у якому необхідно зазначити: прізвище, ім'я, по батькові автора, назву твору, техніку виготовлення, розміри, час і місце виготовлення (зразок паспорта на конкурсний твір подано в зразку заявки).
- 3.8. Мистці можуть застрахувати свої твори на випадок пошкодження їх під час транспортування (пересилання поштою), експонування в Опішному чи від будь-яких інших ризиків, включаючи втрату інформації, запозичення авторських художніх чи технологічних прийомів, або збитків від третіх сторін. Страховий поліс повинен мати окреме застереження про відмову від права претендувати на компенсацію від Дирекції.
- 3.9. Дирекція відповідає за збереження поданих на Виставку-Конкурс творів.
- Дирекція ні за яких обставин не несе відповідальності за збитки, завдані мистцям не з її вини. Дирекція також не несе відповідальності перед мистцями за обставини, що можуть виникнути внаслідок дій третіх сторін, за недотримання мистцями кодексу професійної відповідальності й порушення авторського права.
- Власники надісланих на Виставку-Конкурс творів несуть повну відповідальність за їх автентичність і відсутність будь-яких фальсифікацій.

IV. ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ ВИСТАВКИ-КОНКУРСУ. НАГОРОДИ

- 4.1. Усі конкурсні твори оцінює Журі Національної виставки-конкурсу художньої кераміки «КерамПІК у Опішному!». До його складу входять провідні українські мистці-керамісти, керамологи, мистецькі критики, мистецтвознавці.
- Персональний склад Журі формується, затверджується Дирекцією й оголошується на церемонії офіційного відкриття Виставки-Конкурсу.
- Дні роботи Журі – 8-10 липня 2009 року. Засідання Журі є закритим, рішення приймається відкритим голосуванням. Рішення є остаточним і не підлягає перегляду.
- Підсумки Виставки-Конкурсу оголошуються на офіційній церемонії оголошення результатів і нагородження мистців 21 жовтня 2009 року в Опішному.
- 4.5. Журі присуджує такі нагороди: **ГРАН-ПРІ «КерамПІК у Опішному!»**

Номінація «Народна кераміка»

Перша Премія
Друга Премія
Третя Премія

Спеціальні Дипломи:

- за канонічність;
- за відродження традицій;
- за кращу гончарну мальовку;
- за кращу сюжетну композицію;
- за кращу зооморфну скульптуру;
- за кращий таріль;
- за кращий свічник;
- за кращу монетку;
- за кращий кухоль;
- за кращий квітник.

Номінація «Академічна кераміка»

Перша Премія
Друга Премія
Третя Премія

Спеціальні Дипломи:

- за романтизм;
- за довершеність форми;
- за оригінальну технологію;
- за декоративність;
- за авангардизм;
- за краще настінне панно.

V. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 5.1. Дирекція Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному зобов'язується:
  - надати Учаснику Виставки-Конкурсу на період роботи виставки (02.07 – 30.10.2009) можливість безкоштовно користуватися послугами Гончарської Книгозбірні України, Національного архіву українського гончарства;
  - організувати безкоштовний перегляд фондів колекцій Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному;
  - популяризувати творчість Учасника в пресі, на радіо та телебаченні.
- 5.2. Твори, відзначені на Виставці-Конкурсі ГРАН-ПРІ, Першими, Другими і Третіми Преміями, передаються авторами безкоштовно на постійне зберігання в Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному.
- 5.3. Твори, відзначені на Виставці-Конкурсі спеціальними дипломами, за згодою авторів приймаються для продажу в Мистецькій крамниці Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному. Після їх продажу кошти повертаються авторам. Продаж здійснюється за взаємно погодженими умовами.
- 5.4. Твори, які брали участь у Конкурсі, за винятком робіт, зазначених у п.5.2, можуть бути повернені авторам після 01.11.2009 року винятково за їхні кошти. За згодою авторів, конкурсні твори можуть бути залишені для постійного зберігання в Національному музеї-заповіднику українського гончарства в Опішному. Твори мають бути забрані до 31.12.2009 року.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Учасникам і гостям
І Тижня Національного
Гончарного Здвиження
в Опішному «Здвиг-2009»

Вельмишановні Пані та Панове!

Вітаю вас із важливою для культурного поступу України подією – науково-мистецьким І Тижнем Національного Гончарного Здвиження в Опішному «Здвиг-2009»! Нині до Гончарної столиці України з різних регіонів України й зарубіжжя прибули не лише вчені-керамологи, мистецтвознавці, культурологи, краєзнавці, народні майстри, художники декоративно-ужиткового мистецтва, а й багато громадян нашої країни, залюблених у історію рідного краю, його багатотисячолітню гончарну культуру, вершинні досягнення її творців. Мальовниче гончарське містечко вже кілька століть постає своєрідним етномистецьким символом української душі. Його талановиті мешканці за допомогою животворящої глини допомагають українцям, як в Україні, так і далеко за її межами, зберігати власну національну ідентичність.

У численних заходах Тижня – Міжнародному науковому симпозиумі «Гончарна столиця України в світовій історії та культурі», Міжнародному молодіжному гончарському фестивалі «Опішне-2009», Міжнародному мистецькому фестивалі-ярмарку «Гончарний Всесвіт в Україні-2009», Національній виставці-конкурсі художньої кераміки «КерамПІК у Опішному!» та Національному Дні Гончаря – беруть участь науковці й митці з інших країн. Це свідчить про жваве зацікавлення у світі української історією, культурою і мистецтвом, а водночас і про вже цілком сформоване міжнародне значення визначного центру народної художньої культури України, яким є Опішне.

Особливо приємно, що до Опішного збираються передовсім молоді митці. Усі вони прагнуть вивчати й успадковувати неперевершену професійну майстерність гончарів, наполегливо шукають однодумців, наснажуються неперервністю традицій.

Міністерство культури і туризму України завжди підтримувало й надалі всіляко сприятиме розвитку таких могутніх осередків традиційної культури, як Опішне.

Усім учасникам і гостям І Тижня Національного Гончарного Здвиження в Опішному «Здвиг-2009» бажаю творчого зростання, невичерпного натхнення на святій опішнянській землі, нових мистецьких звершень, які збагачуватимуть культурну спадщину України!

З повагою,

Міністр

Василь **ВОВКУН**

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

№ 663/2009

Про День майстрів народного мистецтва

Ураховуючи вагомий внесок
майстрів народного мистецтва
у збереження, розвиток, відродження традицій
народного мистецтва і художніх промислів в Україні
як важливої складової духовної культури
Українського народу,
на підтримку ініціативи громадськості

постановляю:

Установити в Україні професійне свято
– День майстрів народного мистецтва,
яке відзначати щорічно у третю неділю травня.

Президент України Віктор ЮЩЕНКО

21 серпня 2009 року

Журі

♦ БОКОТЕЙ Андрій

художник-кераміст, художник скла, член Національної спілки художників України, ректор Львівської національної академії мистецтв, академік Національної академії мистецтв України, народний художник України, професор, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, заслужений діяч мистецтв України (*Львів*)

♦ ВІЦЬКО Іван

художник-кераміст, член Національної спілки художників України, народний художник України, професор, лауреат Всеукраїнської премії імені Катерини Білокур (*Полтава*)

♦ ВОВКУН Василь

міністр культури і туризму України, народний артист України, заслужений діяч мистецтв України (*Київ*)

♦ ГЕРУС Людмила

мистецтвознавець, завідувач Відділу народного мистецтва Інституту народознавства НАН України, кандидат мистецтвознавства (*Львів*)

♦ Цим знаком означено осіб, які змогли прибути до Опішного для роботи в складі Журі Національної виставки-конкурсу художньої кераміки «Керампік у Опішному!»

ГОЛУБЕЦЬ Орест

керамолог, мистецтвознавець, член Національної спілки художників України, член Наглядової ради Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, співголова Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «KeGoKe», завідувач кафедри художньої кераміки Львівської національної академії мистецтв, доктор мистецтвознавства, професор, лауреат Львівської обласної мистецької премії імені Зеновія Флінти (*Львів*)

♦ ДЯЧЕНКО Людмила

генеральний директор Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «KeGoKe» (*Опішне*)

♦ КЛИМЕНКО Олена

керамолог, мистецтвознавець, член Національної спілки художників України, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «KeGoKe», науковий співробітник Відділу народного мистецтва Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Максима Рильського НАН України, кандидат мистецтвознавства (*Київ*)

КОВАЛЕВИЧ Ігор

художник-кераміст, член Національної спілки художників України, учасник II Національної виставки-конкурсу художньої кераміки в Опішному (Україна, 2000 – II Премія), Міжнародного конкурсу кераміки у Фаенца (Італія, 1984; 1986; 1989; 1999; 2001), Міжнародного триенале кераміки в Загребі (Хорватія, 1993 – Премія м.Спліт; 1997 – Премія «Політео»), Міжнародного біенале кераміки в Каїрі (Єгипет, 1996 – Премія; 1998; 2000), Міжнародного біенале кераміки в Авейру (Португалія, 1995; 1997 – II Премія; 1999 – Приз журі), Міжнародного біенале кераміки в Сарретуміні (Франція, 1999), Міжнародного конкурсу кераміки в Каруж-Женеві (Швейцарія, 1999), Міжнародного біенале кераміки в Анденн (Бельгія, 2000), Міжнародного триенале кераміки в Шпіш (Швейцарія, 2000), Міжнародного біенале кераміки в Південній Кореї (2001) (*Львів*)

♦ КОЛУПАСВА Агнія

керамолог, мистецтвознавець, старший науковий співробітник Відділу народного мистецтва Інституту народознавства НАН України, кандидат мистецтвознавства, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «KeGoKe» (*Львів*)

ЛЕВКІВ Тарас

художник-кераміст, член Національної спілки художників України, член Українського керамічного товариства, викладач Львівського державного коледжу декоративного та ужиткового мистецтва імені Івана Труша, заслужений діяч мистецтв України, учасник III Всеукраїнського симпозиуму монументальної кераміки в Опішному (Україна, 1999 – I Премія), I Національного симпозиуму гончарства в Опішному (Україна, 2000 – Премія в номінації «Ремінісценції минулого»), Міжнародного бієнале кераміки у Вільнюсі (Литва, 1972 – Почесний диплом), Міжнародного конкурсу кераміки у Фаенца (Італія, 1974 – Почесний диплом; 1977; 1978 – Почесний диплом; 1979 – Почесний диплом; 1980 – Почесний диплом), Міжнародного бієнале кераміки у Валорисі (Франція, 1972 – Почесний диплом; 1978; 1980 – Почесний диплом) (*Львів*)

МАРЧУК Іван

художник-живописець, кераміст, народний художник України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, почесний член наукової ради Міжнародної академії сучасного мистецтва у Римі (*Київ*)

♦ МЕТКА Людмила

керамолог, етнолог, музеолог, член Українського керамічного товариства, завідувач Відділу керамології новітнього часу Інституту керамології – відділення Інституту народознавства НАН України, завідувач Відділу етнографії гончарства Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, кандидат історичних наук, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «KeGoKe» й куратор цих конкурсів (*Опішне*)

МОТИКА Ярослава

художник-кераміст, графік, член Національної спілки художників України, член Національної асоціації митців України, учасниця Міжнародного конкурсу кераміки у Фаенца (Італія, 1980), Міжнародного бієнале кераміки у Валорисі (Франція, 1980 – Почесний диплом) (*Львів*)

МОТИЛЬ Романа

керамолог, мистецтвознавець, науковий співробітник Відділу народного мистецтва Інституту народознавства НАН України, кандидат мистецтвознавства, член Спілки критиків та істориків мистецтва, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «KeGoKe» (*Львів*)

♦ ОМЕЛЯНЕНКО Василь

гончар, член Національної спілки художників України, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України, заслужений майстер народної творчості України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, лауреат Премії імені Данила Щербаківського, учасник I Республіканського симпозиуму гончарства в Опішному (Україна, 1989 – Диплом), I Всеукраїнського симпозиуму монументальної кераміки в Опішному (Україна, 1997 – II Премія) (*Опішне*)

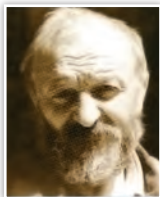
ПАВЛЮК Степан

етнолог, директор Інституту народознавства НАН України, заступник академіка-секретаря Відділення літератури, мови та мистецтвознавства Національної академії наук України, академік НАН України, доктор історичних наук, професор, почесний професор Львівської національної академії мистецтв, дійсний член Наукового товариства імені Тараса Шевченка, співголова Міжнародної асоціації українських етнологів, член Наглядової ради Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, головний редактор часопису «Народознавчі зошити» (*Львів*)

♦ ПАСІЧНА Світлана

художник-кераміст, член Національної спілки художників України, член Українського керамічного товариства, член Національної спілки художників Молдови, учасниця II Всеукраїнського симпозиуму монументальної кераміки в Опішному (Україна, 1998), Міжнародного конкурсу кераміки у Фаенца (Італія, 1987; 1989 – Медаль Президента Республіки Італія; 1991 – Гран-Прі), Міжнародного бієнале кераміки у Валорисі (Франція, 1994 – Золота медаль), Міжнародного конкурсу кераміки та дизайну «КУТАНІ» в Канадзаві (Японія, 2001 – Почесна премія), Всесвітнього бієнале кераміки СЕБІКО (Південна Корея, 2001 – Почесний диплом), Всесвітнього конкурсу кераміки в Канадзаві (Японія, 2001) (*Полтава*)

ПЕТРУК Роман

художник-кераміст, художник скла, дерева, металу, член Національної спілки художників України, учасник Міжнародного конкурсу кераміки у Фаенца (Італія, 1975 – Почесний диплом) (*Львів*)

ПЕЧОРНИЙ Петро

художник-кераміст, член Національної спілки художників України, завідувач кафедри монументально-декоративного розпису і кераміки Київського державного інституту ужиткового мистецтва та дизайну імені Михайла Бойчука, член Президії Українського фонду культури, народний художник України, професор, заслужений діяч мистецтв України, лауреат Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені Івана Нечуя-Левицького та Всеукраїнської премії імені Катерини Білокур, учасник III Всеукраїнського симпозиуму монументальної кераміки в Опішному (Україна, 1999 – II Премія) (*Київ*)

♦ ПОШИВАЙЛО Ігор

керамолог, етнолог, музеолог, член Секретаріату й голова Київського осередку Національної спілки майстрів народного мистецтва України, член Державної експертної художньої комісії Міністерства культури і туризму України, член комісій з присудження Премії в галузі народного мистецтва імені Петра Верни та Всеукраїнської премії імені Марії Приймаченко, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «KeGoKe», заступник з наукової роботи директора Національного центру народної культури «Музей Івана Гончара», головний редактор Громадської організації «Фонд Івана Гончара», кандидат історичних наук, заслужений діяч мистецтв України (*Київ*)

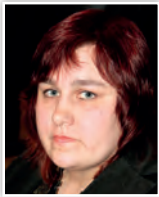
◆ ПОШИВАЙЛО Олесь

керамолог, етнолог, музеолог, директор Інституту керамології – відділення Інституту народознавства НАН України, провідний науковий співробітник Відділу етнографії гончарства Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, голова Правління Українського керамічного товариства, доктор історичних наук, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені Івана Нечуя-Левицького, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «KeGoKe», головний редактор Видавництва «Українське Народознавство» та національного наукового щорічника «Бібліографія українського гончарства» (*Опішне*)

◆ ЧЕГУСОВА Зоя

мистецтвознавець, член Національної спілки художників України, науковий співробітник Відділу образотворчого мистецтва Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Максима Рильського НАН України, член Міжнародної асоціації арт-критиків, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка (*Київ*)

◆ ШКОЛЬНА Ольга

керамолог, мистецтвознавець, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «KeGoKe», проректор з наукової роботи Київського державного інституту ужиткового мистецтва та дизайну імені Михайла Бойчука, молодший науковий співробітник Відділу образотворчого мистецтва Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Максима Рильського НАН України, кандидат мистецтвознавства (*Київ*)

◆ ШМАГАЛО Ростислав

керамолог, мистецтвознавець, член Національної спілки художників України, член Наглядової ради Українського керамічного товариства, член Правління Спілки критиків та істориків мистецтва, декан факультету історії та теорії мистецтва Львівської національної академії мистецтв, доктор мистецтвознавства, професор (*Львів*)

◆ ЯРОШЕВИЧ Уляна

художник-кераміст, член Національної спілки художників України (*Львів*)

УЧАЩИМСЯ

АНДРУСІВ Степан (04.01.1958)

Закінчив відділ художньої кераміки Косівського технікуму народних художніх промислів імені Василя Касіяна (1979); відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1986). Викладач кафедри художньої кераміки Львівської національної академії мистецтв. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Вернадського, 14, кв.201, Львів, 79000*

АНТОНОВА Лариса (02.02.1960)

Закінчила відділ художньої кераміки Миргородського керамічного технікуму імені Миколи Гоголя (1981); вищі курси при Ленінградському вищому художньо-професійному училищі імені Віри Мухіної (1987). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Дружби народів, 253, кв.115, Харків, 61183*

БЕРЕЗА Ігор (04.08.1959)

Закінчив відділ декоративної скульптури Львівського училища прикладного мистецтва імені Івана Труша (1978); відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1983). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України.

✉ *Просп.Чорновола, 47, кв.34, Львів, 79058*

ВАСИЛЬЄВ Геннадій (24.12.1958)

Закінчив відділ художньої кераміки Одеського художнього училища імені Митрофана Грекова (1986). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Артема, 116-а, кв.34, Донецьк, 83048*

ВАСИЛЬЄВ Максим (15.12.1979)

Закінчив відділ декоративно-ужиткового мистецтва Одеського художнього училища імені Митрофана Грекова (2005). Працює у власній майстерні.

✉ *Вул.Успенська, 56, кв.14, Одеса, 65045*

ВАСИЛЬЄВА Ірина (16.11.1959)

Закінчила відділ живопису Одеського художнього училища імені Митрофана Грекова (1984). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Артема, 116-а, кв.34, Донецьк, 83048*

ВІНЬКОВСЬКИЙ В'ячеслав (26.05.1950)

Закінчив відділ кераміки Ужгородського училища прикладного мистецтва (1976); відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1981). Викладач відділу образотворчого мистецтва Ужгородської дитячої школи мистецтв; майстер виробничого виховання Ужгородського коледжу мистецтв імені Адальберта Ерделі Закарпатського художнього інституту. Член Національної спілки художників України. Заслужений художник України.

✉ *Вул.Конопляна, 16, Ужгород, 88000*

ГАЛЕНКО Марко (27.07.1957)

Закінчив художньо-графічний факультет Одеського державного педагогічного інституту імені Костянтина Ушинського (1990). Керівник гуртка «Художня кераміка» Гімназії імені Тараса Шевченка. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Лайоша Гаєро, 17-а, кв.37, Київ, 04211*

ДЕНИСЕНКО Сергій (01.06.1954)

Закінчив відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1981). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України та Національної спілки майстрів народного мистецтва України.

✉ *Пров.Фрунзе, 5, Васильків, Київщина, 08600*

ДРУЛЬ Ганна (22.09.1960)

Закінчила відділ художньої кераміки Львівського училища прикладного мистецтва імені Івана Труша (1979); відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1984). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Вітовського, 33, кв.4, Львів, 79000*

ЖЕРНОВА Олена (27.07.1962)

Закінчила відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1989). Викладач спецдисциплін Одеського художнього училища імені Митрофана Грекова.

✉ *Вул.Архітекторська, 14, кв.103, Одеса, 65000*

ЗАЙЦЕВА Тетяна (23.01.1961)

Закінчила відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1992). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Механізаторів, 7, кв.26, Київ, 03110*

ІЛІНСЬКИЙ Андрій (24.08.1949)

Закінчив графічний факультет Московського поліграфічного інституту (1977). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Олени Телізи, 3-а, кв.73, Київ, 02001*

КОВАЛЕВИЧ Ігор (24.01.1953)

Закінчив відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1975). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Кошиця, 7, кв.49, Львів, 79000*

КОЗАК Надія (08.12.1958)

Закінчила факультет художнього оформлення Київського художньо-промислового технікуму (1978); відділ графіки Українського поліграфічного інституту імені Івана Федорова (1989). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Данькевича, 1/79, кв.189, Київ, 01000*

КОЗАК Олена (14.09.1983)

Закінчила Державну художню середню школу імені Тараса Шевченка (відділ архітектури, 2001); відділ образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури (2008). Гончарство опанувала в батьків – відомих художників-керамістів Олени і Сергія Козаків. Працює у власній майстерні.

✉ *Вул.Данькевича, 1/79, кв.189, Київ, 01000*

КОЗАК Сергій (24.01.1958)

Закінчив факультет художнього оформлення Київського художньо-промислового технікуму (1978). Навчався художній кераміці у творчій майстерні кераміста Андрія Ільїнського (1987). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Данькевича, 1/79, кв.189, Київ, 01000*

ЛИСИК Анна (08.05.1964)

Закінчила відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1987). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Кривоноса, 31, кв.3, Львів, 79000*

МИРОНОВА Яніна (18.09.1987)

Закінчила факультет художньої кераміки Донецького художнього училища (2006). Студентка відділу художньої кераміки Львівської національної академії мистецтв.

✉ *Вул.Кримська, 30, кім.422, Львів, 79035*

МІМІНОШВІЛІ Гія (13.05.1958)

Закінчив відділ монументальної кераміки Тбіліської державної академії мистецтв (1983). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників Грузії.

✉ *Вул.Якіра, 17-а, кв.24, Київ, 01000*

МИРОШНИЧЕНКО Олександр (28.05.1983)

Закінчив факультет дизайну Харківської державної академії дизайну та мистецтв (2009).
Лаборант лабораторії кераміки Харківської державної академії дизайну та мистецтв.
Член Молодіжної спілки художників України.

✉ *Вул.Тімірязєва, 26-а, кв.53, Харків, 61000*

МОТИКА Ярослав (10.01.1943)

Закінчив відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1966). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України. Лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка та Премії імені Василя Стуса.

✉ *Вул.Кривчицька, 19-б, Львів, 79014*

МУСАТОВ Юрій (19.10.1981)

Закінчив відділ художньої кераміки Львівської національної академії мистецтв (2008).
Майстер виробничого навчання кафедри художньої кераміки Львівської національної академії мистецтв.

✉ *Вул.Кримська, 30, Львів, 79035*

ОНИЦЕНКО Володимир Анатолійович (23.09.1949)

Закінчив відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1972). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України та Національної спілки майстрів народного мистецтва України.

✉ *Вул.Княжий затон, 12, кв.120, Київ, 02095*

ОНИЦЕНКО Володимир Миколайович (04.11.1958)

Закінчив Республіканську художню середню школу імені Тараса Шевченка (1976).
Навчався художній кераміці у творчій майстерні кераміста Андрія Ільїнського (1985–1988).
Працює у власній майстерні.

✉ *Вул.Черняхівського, 12, кв.38, Київ, 01000*

ПОТАПЕНКО Анна (06.09.1988)

Студентка Львівського державного коледжу декоративного і прикладного мистецтва імені Івана Труша.

✉ Вул.М.Кордуби, 2, кв.10, Львів, 79000

РАДЬКО Сергій (11.04.1963)

Закінчив Республіканську художню школу імені Тараса Шевченка (1981); відділ монументального живопису Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1993). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки майстрів народного мистецтва України. Заслужений майстер народної творчості України.

✉ Вул.Слобода, 114, Межиріч, Черкащина, 19035

РОСУЛ Мирослава (22.10.1958)

Закінчила відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1983). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України.

✉ Вул.Конопляна, 16, Ужгород, 88000

РОСЬ Леся (11.03.1965)

Закінчила відділ скульптури Львівського училища прикладного мистецтва імені Івана Труша (1985); відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1990). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України.

✉ Вул.Калнишевського, 14, кв.28, Львів, 79000

РОСЬ Олександр (20.09.1963)

Закінчив Республіканську художню школу імені Тараса Шевченка (1982); відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1990). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України.

✉ Вул.Калнишевського, 14, кв.28, Львів, 79000

СЕМЕНКО Ганна (02.10.1957)

Закінчила відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1981). Керівник гуртка кераміки Палацу дітей та юнацтва. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Якуба Коласа, 23-а, кв.54, Київ, 01000*

ТОПЕРІК Юлія (02.08.1961)

Навчалася малюнку в студії Спілки архітекторів України та в Київському філіалі Львівського поліграфічного інституту за фахом «художник-ілюстратор». Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Анрі Барбюса, 47, кв.22, Київ, 01000*

ШАПОВАЛОВ Володимир (11.04.1945)

Закінчив механіко-математичний факультет Новосибірського державного університету (1967). Завідувач лабораторії кераміки Харківської академії дизайну та мистецтв. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Гагаріна, 125, Південне, Харківщина, 62461*

ШИЛІМОВА-ГАНЗЕНКО Людмила (02.05.1962)

Закінчила відділ художнього ткацтва Львівського училища прикладного мистецтва імені Івана Труша (1981); відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1986). Викладач кафедри дизайну Черкаського державного технологічного університету. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Б.Вишневецького, 32, кв.7, Черкаси, 18000*

ШИНКАРЕНКО Дмитро (12.02.1982)

Закінчив факультет художньої кераміки Київського художньо-промислового технікуму (2003); відділ художньої критики, теорії та історії мистецтва Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури (2007); Київський державний інститут декоративно-прикладного мистецтва та дизайну імені Михайла Бойчука (2007). Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Волго-Донська, 58, кв.59, Київ, 01000*

ШОЛУХА Олександр (03.11.1979)

Закінчив відділ художньої кераміки Миргородського керамічного технікуму імені Миколи Гоголя (2000); архітектурний факультет Полтавського державного технічного університету імені Юрія Кондратюка (2006). Працює в Миргородському керамічному технікумі імені Миколи Гоголя.

✉ *Вул.Панаса Мирного, 22, кв.45, Миргород, Полтавщина, 37600*

ЯКОВЕНКО Галина (17.08.1952)

Керамістка. Ліплення опанувала самотужки. Працює у власній майстерні.

✉ *Вул.Малиновського, 32, кв.60, Київ, 01000*

ЯРОШЕВИЧ Уляна (10.03.1949)

Закінчила відділ художньої кераміки Львівського училища прикладного мистецтва імені Івана Труша (1969); відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1974). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Єфремова, 83, кв.5, Львів, 79000*

ВАРВИНСЬКИЙ Микола (04.06.1973)

Закінчив відділ гончарства Опішненської філії Решетилівського СПТУ №28 (1991).
Працює у власній майстерні.

✉ *Вул.Агропунктівська, 20, Опішне, Полтавщина, 38164*

ГРОМОВА Любов (31.05.1972)

Закінчила відділ гончарства Опішненської філії Решетилівського СПТУ №28 (1990);
Миргородський керамічний технікум імені Миколи Гоголя (1994).
Працює у власній майстерні.

✉ *Вул.Партизанська, 50-в, Опішне, Полтавщина, 38164*

ГРОМОВИЙ Дмитро (05.12.1963)

Закінчив Миргородський керамічний технікум імені Миколи Гоголя (1990).
Член Національної спілки майстрів народного мистецтва України.
Працює у власній майстерні.

✉ *Вул.Партизанська, 50-в, Опішне, Полтавщина, 38164*

ДУБИНКА Ніна (21.11.1967)

Закінчила відділ гончарства Опішненської філії Решетилівського СПТУ №28 (1988).
Працює у власній майстерні.

✉ *Вул.Радянська, 14, Опішне, Полтавщина, 38164*

КАЛЬНА Любов (28.09.1954)

Вчилася на заводі «Художній керамік» (Опішне).
Працює в приватному підприємстві «Гончарний круг».

✉ *Вул.Карла Маркса, 13, Опішне, Полтавщина, 38164*

КУШНІР Віталій (08.06.1978)

Закінчив відділ художньої кераміки Косівського коледжу прикладного та декоративного мистецтва імені Василя Касіяна (1997); відділ художньої кераміки Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв. Завідувач лабораторії Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв.

✉ *Вул.Івана Франка, 6, Вербовець, Івано-Франківщина, 78605*

КУШНІР Олександра (05.12.1979)

Закінчила відділ художньої кераміки Косівського коледжу прикладного та декоративного мистецтва імені Василя Касіяна (2000); відділ художньої кераміки Львівської національної академії мистецтв (2002). Старший викладач відділу художньої кераміки Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв.

✉ *Вул.Івана Франка, 6, Вербовець, Івано-Франківщина, 78605*

МОРОХОВЕЦЬ Олена (01.01.1971)

Закінчила відділ гончарства Опішненської філії Решетилівського СПТУ №28 (1990). Художник Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному.

✉ *Вул.Панченка, 6, Опішне, Полтавщина, 38164*

ОСТРЯНИН Михайло (15.01.1939)

Гончарству вчився в батька. Працює в приватному підприємстві «Гончарний круг».

✉ *Вул.Пархоменка, 15, Опішне, Полтавщина, 38164*

ПАНАСЮК Євгенія (20.08.1970)

Закінчила відділ гончарства Опішненської філії Решетилівського СПТУ №28 (1990). Працює в приватній майстерні.

✉ *Вул.Богдана Хмельницького, 26-а, Опішне, Полтавщина, 38164*

ПОШИВАЙЛО Микола (27.05.1930)

Гончарству вчився у батьків. Художник Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному. Член Національної спілки художників України та Національної спілки майстрів народного мистецтва України. Заслужений майстер народної творчості України, лауреат Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені Івана Нечуя-Левицького.

✉ *Вул.Заливчого, 33, Опішне, Полтавщина, 38164*

ПОШИВАЙЛО Юрко (14.03.1968)

Закінчив історичний факультет Київського державного педагогічного інституту імені Михайла Драгоманова (1992); гончарству вчився в батька, відомого гончаря Миколи Пошивайла. Головний художник видавництва «Українське Народознавство» Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному. Заслужений працівник культури України.

✉ *Вул.Заливчого, 47-а, Опішне, Полтавщина, 38164*

ШКУРПЕЛА Олександр (28.07.1966)

Закінчив Миргородський керамічний технікум імені Миколи Гоголя (1990). Працює у власній майстерні.

✉ *Пров.Тупий, 2, Опішне, Полтавщина, 38164*

ШКУРПЕЛА Світлана (13.08.1971)

Закінчила відділ гончарства Опішненської філії Решетилівського СПТУ №28 (1990). Працює у власній майстерні.

✉ *Пров.Тупий, 2, Опішне, Полтавщина, 38164*

БОДНАРЧУК Василь (09.09.1948)

Закінчив відділ художньої кераміки Косівського училища прикладного мистецтва (1968); відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1975). Доцент кафедри художньої кераміки Львівської національної академії мистецтв. Член Національної спілки художників України. Заслужений художник України.

✉ *Вул.Мушака, 24, кв.4, Львів, 79000*

МАЛИШКО Олег (21.03.1962)

Закінчив відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1992). Працює майстром виробничого навчання Львівської національної академії мистецтв.

✉ *Вул.Лермонтова, 15, Винники, Львівщина, 79495*

МОТИКА Ярослав (10.01.1943)

Закінчив відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1966). Працює у власній майстерні. Член Національної спілки художників України. Лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка та Премії імені Василя Стуса.

✉ *Вул.Кривчицька, 19-б, Львів, 79014*

ПАСІЧНИЙ Микола (09.09.1974)

Закінчив Ленінградський художньо-реставраційний ліцей №61 (1992); Полтавський інститут економіки і права (2008). Працює головним дизайнером філіалу №1 НПП ООО «Основа-Про».

✉ *Вул.Пролетарська, 17/2, кв.74, Полтава, 36022*

СОБОЛЬ Сергій (23.12.1964)

Закінчив відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1991). Працює майстром виробничого навчання Львівської національної академії мистецтв. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Білогорця, 32, Львів, 79052*

ФРАНК Іван (26.08.1947)

Закінчив відділ скульптури Львівського училища прикладного мистецтва імені Івана Труша (1968); відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (1975). Професор, завідувач кафедри художнього металу Львівської національної академії мистецтв. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Зимова, 18, Львів, 79020*

ШАПОВАЛОВ Володимир (11.04.1945)

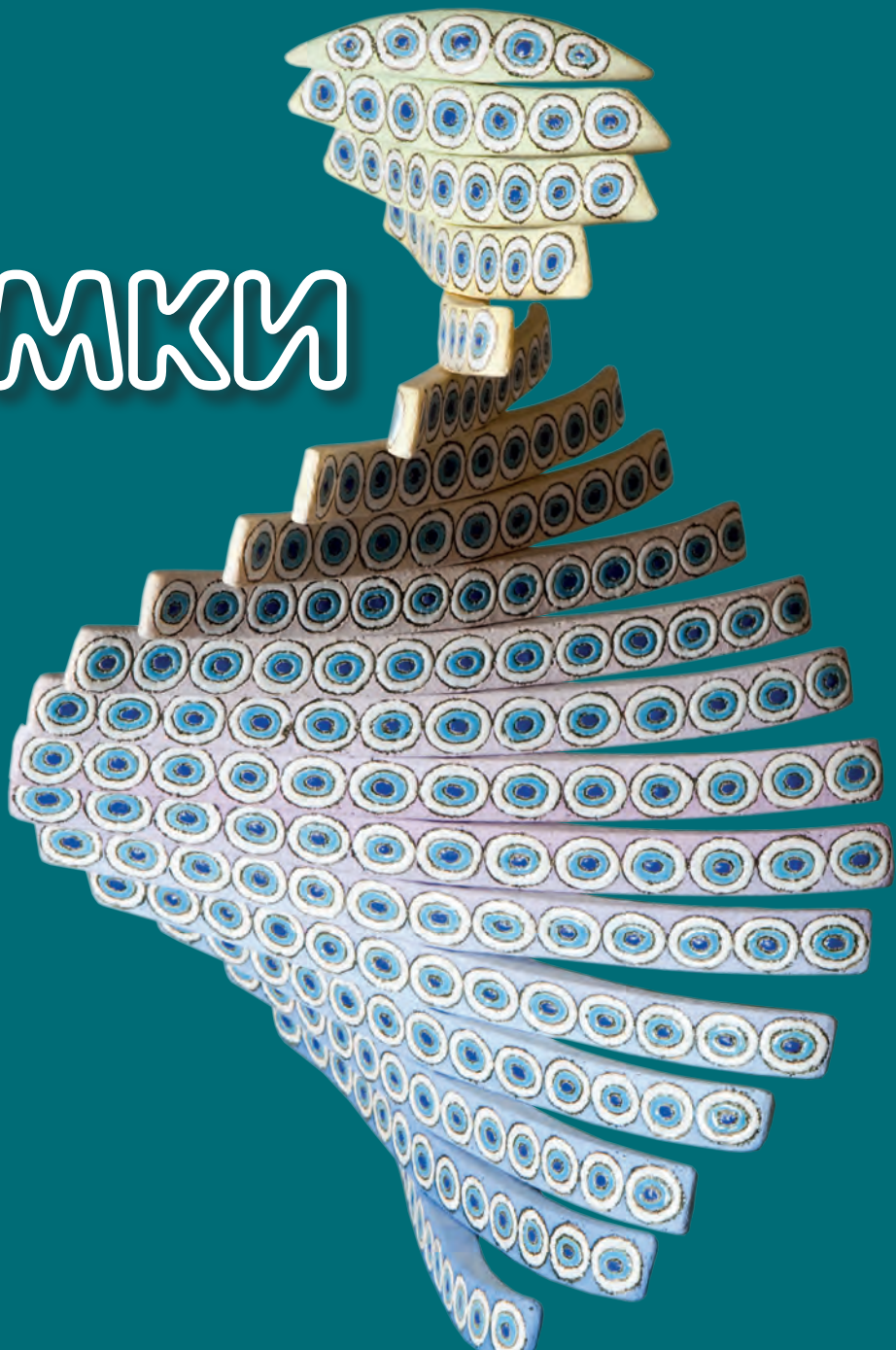
Закінчив механіко-математичний факультет Новосибірського державного університету (1967). Завідувач лабораторії кераміки Харківської академії дизайну та мистецтв. Член Національної спілки художників України.

✉ *Вул.Гагаріна, 125, Південне, Харківщина, 62461*

ДУМКИ

Членів Журі

ВАСИЛЬ ВОВКУН, Міністр культури і туризму України, народний артист України, заслужений діяч мистецтв України, ГОЛОВА ЖУРІ (Київ)

■ *«Справді, живемо в щасливому дні, коли Опішне відроджується в тих традиціях, які нам передали ще діди-прадіди, й сидять ще тут з нами старійшини нашого гончарного мистецтва, відомі не тільки в Полтавщині, але й по всіх усюдах. Коли я бачу їх в Пирогово на ярмарках, то скуповую все (у хаті вже місця немає!), але все одно вони радують душу, вони несуть ту культуру, яка нікого не залишає байдужими! Звичайно, нинішнього року й складно проводити таке велелюдне гончарське свято, але ж як його не провести, якщо Опішне так дбає про це, так хоче, щоб ця традиція не вмирала! Тому Міністерство культури і туризму України все зробило для того, щоб свято відбулося. Учора, будучи разом з Президентом України в його робочій поїзді в Криму, отримав прохання від Президента передати вітання всім гончарям – учасникам мистецьких заходів у Гончарній Столиці Країни. Він дуже шкодував, що не може особисто бути разом. Думаю, що **це свято буде щорічним, буде ще більш масовим, з численними фольклорними колективами. Я буду ініціювати перед Президентом України, щоб свято Національний День Гончаря стало державним!**»**

.....

*Участь Міністра культури і туризму України Василя Вовкуна в роботі Журі Національної виставки-конкурсу художньої кераміки «Керампік у Опішному!» та в Національному Дні Гончаря в Опішному стали визначальними для ініціювання ним перед Президентом України офіційного заснування в країні Національного Дня Гончаря. Щоправда, у Секретаріаті Президента вирішили, що буде доцільніше не проголошувати професійне свято за одним із видів народного мистецтва, а зробити одне професійне свято всіх народних майстрів України. Так Національний День Гончаря в Опішному «переріс» у «День майстрів народного мистецтва» України (див.: Указ Президента України №663/2009)

© Тарас Пошивайло, 2009

ЛЮДМИЛА ГЕРУС, мистецтвознавець, завідувач Відділу народного мистецтва Інституту народознавства НАН України, кандидат мистецтвознавства (Львів)

■ *«Це поважна подія в мистецькому й культурному житті України. Вона збрала тут, у Опішному, всіх тих, хто любить глину, любить творити з неї прекрасні речі. Опішне утвердило себе Гончарною Столицею України не лише місцем проведення цієї масштабної акції, але й тим, що опішнянські майстри найширше представили свої роботи на Виставці-Конкурсі. Тобто, можемо стверджувати, що гончарство в Опішному живе, продовжується, розвиваються традиції. Бажаю так тримати! Бажаю моральної й матеріальної підтримки цим поважним «ЗДВИГАМ», які повинні таки зрушити з місця нашу культуру, в тому числі й гончарську! Щодо критеріїв оцінювання експонованих творів, вважаю, що вони до певної міри є емоційними. Спрацьовує людський фактор, емоції. Перше враження візуальне: наскільки твір приємний – композиційно, у колориті... Журі було одностайним у рішенні нагородити першою премією в номінації «Народна кераміка» композицію Миколи Пошивайла «Вершники». Вона є яскравим прикладом єдності декоративності й ужитковості!. Водночас, мені б хотілося бачити в професійному мистецтві більше впровадження традиційного. Бо в нашому професійному мистецтві сформувався напрямок, зорієнтований на західноєвропейське мистецтво, тобто творити щось таке, аби здивувати когось. А от мені хотілося б більше бачити українського в професійному мистецтві»*

© Тарас Пошивайло, 2009

© Тарас Пошивайло, 2009

АГНІЯ КОЛУПАЄВА, керамолог, мистецтвознавець, старший науковий співробітник Відділу народного мистецтва Інституту народознавства НАН України, кандидат мистецтвознавства, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «KeGoKe» (Львів)

■ *«Перший Тиждень Національного Гончарного Здвиження «ЗДВИГ-2009» – це подія визначна і знакова! Адже в її програмі актуалізуються й презентуються результати величезних творчих зусиль як народних майстрів, так і художників-керамістів. Також концентрується багатий матеріал для наукового аналізу й узагальнення в галузі історії, критики, теорії мистецтвознавства. Дана Виставка-Конкурс – це надзвичайно важливий етап цього заходу! Цікаво й методологічно вірно представлено дві теми на нашій*

Виставці: народної кераміки й академічної кераміки. На Виставці можна бачити розмаїття й багатство гончарних матеріалів, розмаїття технік і прийомів декорування, тих засобів художньої виразності, яких досягають і художники, й народні майстри. Прикро, що в розділі «Народна кераміка» представлені лише Опішне й Косів, адже насправді – це лише два крупні осередки українського гончарства, які дещо жевріють і яюсь виживають в даних умовах. Прикро й тому, що в нашому мистецтвознавстві, на жаль, сучасний стан народного мистецтва не висвітлено й не проаналізовано. Навіть історія гончарства ХХ століття містить багато білих плям, тим більше на зламі ХХ–ХХІ століть. Щодо академічної кераміки, то традиційно широко представлено творчість художників київської, львівської, одеської шкіл, а також полтавської, харківської, черкаської; художники з Донеччини, Закарпаття, Івано-Франківщини. Це розмаїття шкіл є підтвердженням того, що мистецтво кераміки має великі можливості в сучасній культурі! Хочеться нагадати, попри широкий спектр функцій художньої кераміки та її можливості впливу, про таку функцію, як яскравий вияв національного в культурі. Цей підхід було задекларовано й актуалізовано ще на зламі ХІХ–ХХ століть. Нині в умовах глобалізації, засилля ерзац-культури, здається, що академічна кераміка має яюсь підняти й активніше відстоювати таку функцію кераміки, як вияв національного»

ЛЮДМИЛА МЕТКА, керамолог, етнолог, музеолог, член Українського керамічного товариства, завідувач Відділу керамології новітнього часу Інституту керамології – відділення Інституту народознавства НАН України, завідувач Відділу етнографії гончарства Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, кандидат історичних наук, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «КеГоКе» й куратор цих конкурсів (*Опішне*)

■ *«Усе, що тут відбувається, дуже важливо. Важливо для мистців-учасників, які мають нагоду поділитися ідеями, побачити, хто й куди прямує, яку нішу займає в цьому мистецтві. Це важливо й для молоді, яка має можливість спостерігати за роботою маститих керамістів, гончарів; і для опішненців, які можуть любитися цією красою! Також для науковців, бо ми можемо з'ясувати, куди рухається наше мистецтво, як воно розвивається, виявляє ознаки поступу чи занепаду.*

Ми, співробітники Національного музею гончарства, маємо за честь приймати у своїх виставкових залах більше сотні робіт художників-керамістів і народних майстрів! Гадаю, що мистці теж мають за честь експонувати свої твори в єдиному в Україні Національному музеї гончарства! Як член Журі свідчу, що довелося попрацювати дуже багато, щоб об'єктивно визначити переможців. А як опішнянка, яка оглянула виставку, зізнаюся, що вражена побаченим! Запрошую нових мистців брати участь у наступних виставках, щоб на них уже було не менше кількох сотень робіт!»

© Тарас Пошивайло, 2009

ВАСИЛЬ ОМЕЛЯНЕНКО, гончар, член Національної спілки художників України, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України, заслужений майстер народної творчості України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, лауреат Премії імені Данила Щербаківського, учасник I Республіканського симпозіуму гончарства в Опішному (Україна, 1989 – Диплом), I Всеукраїнського симпозіуму монументальної кераміки в Опішному (Україна, 1997 – II Премія) (*Опішне*)

■ *«Творчі майстри з усієї країни прибули до Опішного, щоб збагатити свої художні думки, які вони передадуть у глину. І ця глина буде живою: перетвориться в такі народні твори, які радуватимуть людську душу! Ми відзначаємо твори, в які було вкладено душі мистців. Хай же вони знайдуть своє достойне місце не тільки в музеях і виставках України, а й інших країн! Хай прославляють наш край, нашу країну! Треба робити все для того, щоб мистецтво, яке народилося дуже давно, не одмирало, а народжувалося з більшою силою! Хай наші майстри живуть однією думкою з усіма майстрами, щоб вони допомагали один одному у своїй творчій роботі, щоб їхні твори були душевними, радували душі людей! Хай живе творчий шлях, творчий успіх кожного учасника Виставки-Конкурсу!»*

© Тарас Пошвайло, 2009

СВІТЛАНА ПАСІЧНА, художник-кераміст, член Національної спілки художників України, член Українського керамічного товариства, член Національної спілки художників Молдови, учасниця II Всеукраїнського симпозіуму монументальної кераміки в Опішному (Україна, 1998), Міжнародного конкурсу кераміки у Фаенца (Італія, 1987; 1989 – Медаль Президента Республіки Італія; 1991 – Гран-Прі), Міжнародного бієнале кераміки у Валорисі (Франція, 1994 – Золота медаль), Міжнародного конкурсу кераміки та дизайну «КУТАНІ» в Канадзаві (Японія, 2001 – Почесна премія), Всесвітнього бієнале кераміки СЕБІКО (Південна Корея, 2001 – Почесний диплом), Всесвітнього конкурсу кераміки в Канадзаві (Японія, 2001) (*Полтава*)

■ *«Тут не один раз мовилося про те, що кераміка шанована в усьому світі. Весь цивілізований світ надає великого значення таким творчим форумам, як мистецькі керамічні конкурси. На жаль, Україна чомусь весь час стоїть осторонь. І те, що ми проводимо нині вже третій міжнародний молодіжний гончарський конкурс і Національну виставку-конкурс в Опішному, є свідченням того, що Україна не хоче бути осторонь, вона прагне бути разом з усім світом. На цих мистецьких форумах зовсім малі, молоді учасники, студенти роблять перші кроки в іспитах-змаганнях. Можливо, вони надалі зможуть спілкуватися на більш потужних міжнародних конкурсах. Бажаю всім успіхів на цьому шляху!»*

© Тарас Пошвайло, 2009

Думки

ІГОР ПОШИВАЙЛО, керамолог, етнолог, музеолог, член Секретаріату й голова Київського осередку Національної спілки майстрів народного мистецтва України, член Державної експертної художньої комісії Міністерства культури і туризму України, член комісії з присудження Премії в галузі народного мистецтва імені Петра Верни та Всеукраїнської премії імені Марії Приймаченко, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «KeGoKe», заступник з наукової роботи директора Національного центру народної культури «Музей Івана Гончара», головний редактор Громадської організації «Фонд Івана Гончара», кандидат історичних наук, заслужений діяч мистецтв України (Київ)

■ *«Усіх присутніх тут мистців і вчених можна назвати подвижниками, бо всі вони відгукнулися на провокацію Опішного (у хорошому розумінні цього слова!), тобто всі пішли на «ЗДВИГ» і стали ПОДВИЖНИКАМИ! Вітаю Україну й весь слов'янський світ з тим, що на сьогодні Опішне започаткувало унікальний мистецький форум, своєрідну мистецьку тусовку, де люди, залюблені в глину, у народну чи академічну кераміку, можуть спілкуватися, переймати один в одного досвід!*

Кілька міркувань щодо можливості маніпулювання свідомістю майстрів. За радянського часу майстер мав певний соціальний захист, і якщо працював, мислив так, як того хотіла держава, він мав усе необхідне. Нині майстер стає самодостатнім, до певної міри він набуває тієї іпостасі, про яку постійно пише й промовляє Опішне – він стає немовби посередником між небом і землею, якщо говорити поетичною мовою. І нині майстра дуже важко примусити, як би цього не хотіли керівники чи якісь адміністративні установи, взяти участь у виставці, поїхати на симпозиум, зробити певні твори під конкретну виставку чи віддати твори для закупівлі Міністерством культури. Нині це нереально! Тепер майстри мають колосальні можливості порівняно з тим, що відбувається в сфері підприємств народних художніх промислів, де знищено фактично всю виробничу базу. Для індивідуальної творчості сьогодні час ідеальний, навіть з огляду на кризовий час!

Усі заходи, передбачені нинішньою програмою в Опішному, свідчать про реальний ЗДВИГ, що відбувається в нас на очах. Опішне продумало показ гончарства з різних точок зору: молодіжної, творчої, наукової; симпозиуми, виставки. Цей комплекс заходів спрямовано на одне: симбіоз, синтез.

І ще одна історична місія Опішного в Україні: консолідуєча. Опішне як Гончарна Столиця України має об'єднувати навколо себе майстрів. Це об'єднання має відбуватися на інтелегентному рівні, тобто на рівні душі й серця, а не на рівні інтелекту й розуму. Нині Україна є конфліктною на всіх рівнях. Тому необхідно, щоб форум у Опішному, Національний День Гончаря, виставки, науковий симпозиум відбувалися на єдиній об'єднуючій ноті – єднання заради мистецтва, заради творчості, заради тієї високої місії, якою жили наші попередники! Хай започаткований у Опішному мистецький фестиваль-ярмарок стане своєрідною альтернативою Андріївським узвозам, уривень Ніжинському Покровському ярмарку чи ярмаркам, які на великі свята іноді проводить Музей Івана Гончара! Необхідно, щоб на них було представлено автентичну творчість майстрів, а не реалізаторів, скупників-перекупників, як це часто можна бачити на Сорочинському ярмарку. Важливо бачити, спілкуватися з тією людиною, яка виготовила мистецький твір! Мріється, щоб це було святе в Україні місце, куди бодай на кілька днів з'їжджатимуться люди, як на прощу!»

© Тарас Пошивайло, 2009

ОЛЕСЬ ПОШИВАЙЛО, керамолог, етнолог, музеолог, директор Інституту керамології – відділення Інституту народознавства НАН України, провідний науковий співробітник Відділу етнографії гончарства Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, голова Правління Українського керамічного товариства, доктор історичних наук, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені Івана Нечуя-Левицького, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «КеГоКе», головний редактор Видавництва «Українське Народознавство» та Національного наукового щорічника «Бібліографія українського гончарства» (*Опішне*)

■ *«Робота в Журі – це великий урок для кожного його члена. Ми всі разом училися читати експоновані твори, пізнавати за ними історії душ мистців, училися аналізувати, бачити й віднаходити. Боялися чогось не добачити, когось образити. У підсумку – ми так усього й не побачили, бо кожен мистець може розповісти безмірно глибше й більше про те, як творилася кожна його робота, які думки й почуття переймали його на той час і вліплювалися мистецькими зусиллями в пластичну глину. Та, напевно, тим і привабливе мистецтво, що тайну його до кінця ніколи осягнути не можна! Кожне наступне покоління, яке ходитиме виставковими залами Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному й споглядатиме твори сучасних мистців, знаходитиме у них щось своє! Переконалий також, що ці твори завжди будуть суголі не лише тому часові, в якому їх створено, але й прийдешній*

добі, бо в кожному з них є людина, на кожному з них – доторки пальців творців. Колись людство навчиться читати ці відбитки й дізнається про ваші думки! Тому пам'ятаймо: торкаючись до святої глини, людина стає якщо не богорівною, то богоподібною! Гончаротворці – святі люди, за що члени Журі низько їм кланяються! Не сприймайте результати Виставки-Конкурсу як істину в останній інстанції! Звичайно, навколо творчості й конкретних робіт кожного переможця можна багато сперечатися, подавати аргументи «за» й «проти». Проте в світі ще не винайдено абсолютно об'єктивного мірила для оцінки художніх творів! Часто буває так, що той мистець, який сьогодні отримав лаври, завтра стає забутим або й зовсім зникає з художнього обрію. Натомість з'являються нові імена, нові мистці, які несуть далі важку ношу красоти! Щоб довше бути попереду всіх, закликаю вас до одного: боротися, боротися й ще раз боротися за утвердження в мистецькому світі! Не зупиняйтеся ні на мить! І не чекати, доки хтось помітить і пошанує! Мусите своїми роботами щодня, щомиті промовляти: «Мої твори краці!» За будь-яких обставин вони мають відображати ваш світ, стан вашої душі, щоб їх споглядачі співпереживали й раділи разом з вами; щоб майбутнім поколінням українців ви зберегли частку своєї унікальної творчої душі, втіленої у вічній кераміці! Пам'ятаймо свою відповідальність перед історією, адже все в цьому світі тлінне! Вічна тільки кераміка!

Мистцям нині час повертатися до рідних домівок. Але не для того, щоб відпочити, а для того щоб шукати нові запаси гончарної глини, багати її, щоб невдовзі з неї постали нові твори, які претендуватимуть на перемогу вже в II Національній виставці-конкурсі художньої кераміки «КерамПІК у Опішному!».

РЯСНИХ ВАМ ПЕРЕМОГ!»

© Тарас Пошивайло, 2009

Думки

ОЛЬГА ШКОЛЬНА, керамолог, мистецтвознавець, проректор з наукової роботи Київського державного інституту ужиткового мистецтва та дизайну імені Михайла Бойчука, молодший науковий співробітник Відділу образотворчого мистецтва Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Максима Рильського НАН України, член Національної експертної керамологічної ради щорічних Національних конкурсів публікацій на теми керамології, гончарства, кераміки в Україні «КЕГОКЕ», кандидат мистецтвознавства (*Kuiv*)

■ *«Ця земля особлива! Кілька залів із виставковими творами дозволяють відчувати, що насправді мистецтво традиційної кераміки – це мистецтво, яке робиться серцем і душею. Й абсолютно неможливо сучасними мірками міряти подібні речі, якщо вести мову, скажімо, про культуру майя й сучасні будинки! У даному випадку, ми маємо не приклад штучного виробу, а суто професійні художні твори сучасної академічної кераміки, і традиційні твори народної кераміки. На їх прикладах можна уявити вектори, напрямки сучасного розвитку мистецтва, їх відповідність традиційним народним зразкам.*

Мистецтвознавці, окрім того, що вони фахівці, це й люди! У мене є своя мініметодологія оцінки творів, яка дозволяє на основі підсвідомості деякі враження трансформувати в науковий аналіз. Є самобутній метод, який умовно можна назвати «переспати з роботою». Суть його полягає в завантаженні інформацією звечора, а зранку стане зрозуміло, що з тієї низки вчорашніх вражень найбільше виділяється. Зокрема, хочу сказати про роботи київської мисткині Галини Яковенко. Їх неможливо забути – це буяння фарб і надзвичайно складне пластичне моделювання, трохи аматорське, з одного боку, а з іншого – унікально декоративне й водночас романтичне, з ознаками сецесії. Однозначно не можна сказати: чи це все поєднання – є добре, чи погано, але твори залишають приємне враження. Причому на все життя! Проходить час, а їх все одно пам'ятають. Це найкращий знак якості!

Мене ще вразив твір Миколи Варвинського та Євгенії Панасюк «Барило». Це одна з кращих робіт у сучасному народному гончарстві України. Закликаю всіх сфотографувати її для історії, для себе й орієнтуватися на глиняні твори Миколи Варвинського й Олени Мороховець!

На рішення Жюри про присудження Другої премії в номінації «Академічна кераміка» за панно «Свято зустрічі» Ганні Семенко значною мірою вплинув експромт експозиціонерів Виставки-Конкурсу. З'єднуючи дві частини панно шнурівкою, вони не стягнули їх щільно між собою, як це передбачала авторка, а розвели по горизонталі й вертикалі, ще й з'єднали частини між собою своєрідним аксесуаром, немовби зав'язали корсет. Фактично, вони зробили твір більш докранним, довершеним. І саме за оригінальність такого рішення було присуджено премію. Отже, авторка має дякувати ще й співробітникам музею-заповідника!

Я ратую за об'єктивність, а тому чесно зізнаюся: коли серед членів Жюри йшов розподіл призових місць, було надзвичайно складно! Я не в усьому погоджувалася з іншими! Потім довго з цим жила, і всі ці колізії не один раз прокручувала в голові, як кадри кінофільму. Поверталася назад у часі, поринала в ту ситуацію й думала: правильно чи неправильно поступала? Адже, насправді бути членом Жюри – це велика відповідальність: визначати призові місця, краці твори, порівняно з іншими, хоча при тому кожний твір дуже виразний.

© Тарас Пошивайло, 2009

Зазвичай, психологи кажуть дітям: «Намалюйте неіснуючу тварину з неіснуючим іменем», тобто насправді – це образ себе. Кожний твір тут – це так само частка кожного художника, представленого на Виставці-Конкурсі, частка того образу себе, з сукупності яких складається багатоманітність наших образів і нас загалом під назвою – нація «Українці». Тому дуже важливо, щоб ми були впізнані, позиціонували себе як свідомі, гідні художники з особливим творчим пошуком, особливим напрямком у мистецтві, притаманними як для кожного з нас, так і для всіх загалом.

Визначення головної нагороди Виставки-Конкурсу – це дуже трудомістка робота. Для мене дуже важко давалося усвідомлення цьогорічного ГРАН-ПРІ! Я проводила аналогії з іспанською керамікою, зокрема з фарфором. Дуже багато робіт виконано в трансавангардному сучасному напрямку. Нібито нині час постмодерну, а художники стверджують, що це – авангардизм, і ми мали дуже серйозні дискусії! У ГРАН-ПРІ дуже важливими переконливими компонентами є трудомісткість і авторська техніка виконання.

Насамкінець, кілька слів про тих, кого Журі не відзначило. Мій фаворит, який, на жаль, не потрапив до номінантів, це робота Сергія Козака «Грація». Ми також уважно придивлялися до панно...»

© Тарас Пошивайло, 2009

Роздуми членів Журі:
(зліва направо)
Олена Клименко,
Агнія Колупаєва,
Людмила Герус,
Ольга Школьна.
Опішне. 04.07.2009.
Публікується вперше

Куратора

СВІТЛАНА КОНЮШЕНКО, науковий співробітник Відділу виставок Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, Куратор Національної виставки-конкурсу художньої кераміки «КерамПІК у Опішному» (*Опішне*)

«Незважаючи на те, що наш музей є авторитетом у царині кераміки, були певні побоювання – чи відгукнуться на наше запрошення художники-керамісти й народні майстри-гончарі, адже фундатори поставили перед собою нелегке завдання: виявити й показати досягнення сучасних мистців у галузі художньої кераміки, визначити кращі твори, що з'явилися впродовж 2008 – першої половини 2009 року.

Подана на Виставку-Конкурс кераміка пройшла попередній відбір.

Компетентна Рада експертів допустила до участі лише високохудожні твори, які гідно репрезентують гончарне мистецтво України!

Робіт виявилось багато. Кожну хотілося показати якнайкраще, акцентуючи увагу на її самобутності. Одні потребували додаткового освітлення, інші, задля кращого сприйняття, доводилося піднімати чи опускати по вертикалі, маніпулюючи наявним виставковим обладнанням.

Не обійшлося й без курйозів: роботу львівського художника-кераміста Олександра Рося, не зрозумівши авторського задуму, поставила обличчям до стіни, а «Зимову подорож» Анни Лисик, яка отримала ГРАН-ПРІ, Журі належно поцінувало тільки після кількаразового різнобічного переміщення твору по висоті й горизонталі.

Мені як Куратору Виставки-Конкурсу необхідно було поєднати в одну експозицію такі різні й такі неординарні за задумом і технікою виконання твори! У номінації «Народна кераміка» зробити це було децю простіше, бо більшість глиняних виробів походили з одного осередку – містечка Опішного, що в Полтавщині, де саме й відбувалася мистецька подія. Тому спільність традицій у виготовленні робіт стала основним вістряем побудови експозиції. Номінація «Академічна кераміка» вимагала більшої вигадливості, адже сюди потрапили твори з різних куточків України, різних мистецьких напрямків і шкіл, автори яких належать до різних вікових груп, а отже, й по-різному бачать сучасне гончарне мистецтво.

Журі гідно оцінило художні достоїнства кожної роботи! Переможців обрано! Та робота на цьому не завершується, адже Національну виставку-конкурс художньої кераміки «КерамПІК у Опішному!» мріється проводити щорічно!

Кожен художник бачить світ по-своєму, інколи згуцує фарби, інколи мислить абстрактними категоріями. Пересічний відвідувач сприймає краще більш реалістичне й народне мистецтво, що засвідчують схвальні відгуки відвідувачів Виставки-Конкурсу. Загалом же прадавнє ремесло й нині має багато своїх поціновувачів, викликає захоплення й спонукає до роздумів...

Приємно, що більшість творів, які експонувалися на Виставці-Конкурсі й увійшли до каталогу, автори подарували Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному! Це дозволить сформувати нові колекції сучасної кераміки, які зможуть бачити ще не одне покоління шанувальників гончарного мистецтва України!»

© Богдан Пошивайло, 2008

Учасників

Лариса Антонова (Харків)

«Добре, що хоча б раз на рік у нас є таке свято, коли можна побачити один одного!»

Ігор Береза (Львів)

«Мої твори – «Подорожі: №1. №2. №3» – це дуже особисте, щоб я міг публічно розповісти про те, куди вони ведуть! Проте я щойно з жахом подумав, що це – єдиний український конкурс кераміки! З одного боку, це дуже симптоматично й тяжко. З іншого боку, це покладає на організаторів значну відповідальність. Хочу закликати, щоб цей Конкурс став ширшим! Ще сам не знаю, як це зробити в наших умовах, бо за нинішнього занепаду всього, загальної руйнації культури, країни, провести такий Конкурс і хотіти зробити щось позитивне – це вже подвиг! Прошу й надалі тримати цю дуже високу планку!»

Геннадій Васильєв (Донецьк)

«У ваших форумах я ніколи не учав, але прийшлося учавати в виставці національної. Удивительно, что здесь это еще проводится, а в Украине это все исчезло! Надеюсь, что эта выставка будет ежегодной и по-настоящему национальной, когда в ней будет принимать участие вся страна!»

Максим Васильєв (Одеса)

«Мені приємно, що в нашій країні почали проводитися такі заходи!»

В'ячеслав Вінковський (Ужгород)

«Хай ці виставки ще не раз притягнуть нас до Опішного!»

Сергій Денисенко (Васильків)

«Фантастично чудовий конкурс! Я вже почав готуватися до наступного! Моїй душі інколи стає тривожно від споглядання того, що відбувається в Україні. Але коли ступаєш на землю храму-музею Опішного, коли оглядаєш такі прекрасні виставкові зали й національні виставки в них, усе ж таки віриш, що ота краплинка чистоого опішнянського озону, злившись з краплинками багатьох інших чистих сподівань українців, усе ж таки наповнить легені Матінки-України! Єднаймося, ЗДВИГаймося! Слава Опішному!»

© Тарас Пошивайло, 2009

Думки

Ніна Дубинка (Опішне)

«Про нас у світі говорять, що в Опішного є своє коріння. Давайте все робити для того, щоб на нас рівнялися, щоб ми були лицем для всього світу!»

Олена Жернова (Одеса)

«Кажуть, ніби двічі не можна ввійти в одну й ту ж воду, і ніби не можна повернутися туди, де тобі хоча б один раз було дуже добре. Мені здається, що Опішне повністю не відповідає цим застереженням, бо сюди можна повертатися знову й знову, і завжди будеш відкривати для себе щось нове, і обов'язково добре! Думаю, що це не тільки завдяки барочній природі, яку вам довірив Господь, а насамперед завдяки гарячим серцям і дуже трудолюбивим рукам тих людей, які тут зібралися й підтримують один одного! Я нагороду в цьому конкурсі отримала вже тоді, коли прийшов лист із запрошенням прийти до Опішного, бо це Велике Свято!... Ваша оцінка для мене є найважливішою!»

Ігор Ковалевич (Львів)

«Я вперше в Опішному. Я вами зачарований! У мене є тільки одне побажання – і до Конкурсу, і до конкурсантів: його можна зробити тільки спільними зусиллями, підтримуючи один одного. Тоді щось буде в нашій країні! Можливо, ми, все ж таки, не безнадійні!»

Олена Козак (Київ)

«Дуже гарна виставка, прекрасний конкурс! У моєму житті кераміка – це все! На прикладі батьків я зрозуміла, що кераміка – це те, чим я хочу займатися надалі!»

Сергій Козак (Київ)

«Це дуже добре, що всі керамісти бачать, що в нас життя продовжується, щось нове з'являється, і кожний для себе знаходить нові ідеї! Бо без спілкування розвитку не буває!»

Олександра Кушнір (Вербовець)

«Подібні виставки дуже потрібні! Вони свідчать про те, що народна кераміка цінується, може брати участь у різних конкурсах. Опішне цінує справжню кераміку, шанує справжні традиції гончарства всіх регіонів! Шкода, що в першій Виставці-Конкурсі взяли участь тільки два гончарні осередки, але, сподіваюся, що з кожним роком їх буде все більше! Нехай це буде гарна традиція в нас надалі!»

© Тарас Пошивайло, 2009

Анна Лисик (Львів)

«Гадаю, що в майбутньому хтось із нас і дійде до найбільшої мистецької вершини, яка може виявитися зовсім поруч!»

Олена Мороховець (Опішне)

«Дуже рада, що отримала нагороду за мальовку, тому, що це заохочує мене ще більше працювати над вдосконаленням власних виробів! Цей конкурс для мене – це найкраща нагода заявити про себе!»

Володимир Миколайович Онищенко (Київ)

«Це дуже важливе для України дійство!»

Микола Пошивайло (Опішне)

«Хочу, щоб на наступних Виставках-Конкурсах було більше молоді!»

Юрко Пошивайло (Опішне)

«Монетка мені завжди подобалася, бо в ній втілюлися заповіти мого дідуся-гончаря. Хай живе канон! Слава гончарству!»

Михайло Острянин (Опішне)

«Для того щоб вигравати на національних виставках, треба багато робити!»

Сергій Радько (Межиріч, Черкащина)

«Тільки приїхав сюди – одразу опинився серед квітучого свята! Що може бути краще, аніж знаходитися на опішненській землі в таку літню гарну погоду, серед такого дійства, як гончарний «ЗДВИГ»! Сподіваюся, що в кожному серці така радість, як і в моєму! Небо буде радіти, що ми посилаємо йому такий радісний фіміам!»

Мирослава Русул (Ужгород)

«Напевно, тут закопана нами глечик, закопана наша душа! Тому за першим покликом злітаються до Опішного керамісти всієї України, тому ми завжди тут, передовсім серцем! І кожний біль відгукується тут луною! Думаю, це буде завжди! Хочу побажати, щоб ці Виставки-Конкурси були щорічними або принаймні періодичними! Щоб ми знали, що через два чи стільки років буде конкурс, щоб ми вже починали готуватися! Прошу також робити творчі пленери, бо тут твориться історія цих пленерів! Вони нас усіх перезнайомили! Тепер ми всі друзі! І далекий захід України, і близький схід – Донеччина, і Південь України – завжди будуть разом! Сподіваюся, нас минуть усі хвилі глобалізації!»

Ганна Семенко (Київ)

«У свою преміальну роботу я вклала всю свою душу. Тому висока нагорода на Виставці-Конкурсі буде стимулом для моєї наступної роботи в кераміці!»

Володимир Шаповалов (Південне, Харківщина)

«Спасибо гостеприимной полтавской земле, что собрала нас! Такой теплый, даже жаркий прием! Залогом того, что гончарная история будет продолжаться, является нынешний молодежный гончарный фестиваль, куда мы привозим своих студентов. Я появился в Опішне впервые десять лет назад, когда проходили симпозиумы керамики в 1999-2000 годах. К сожалению, прервалась наша взрослая эпопея. Но надеюсь, что молодое поколение заставит руководство Опішни, а также руководство всей страны это дело возродить. Я очень надеюсь на это, и доживу, наверно, до 2010-2011 годов, когда будут следующие выставки. И тогда уже будет настоящий «СДВИГ» и мы покажем, чего мы стоим! Я думаю, что изменятся и Президент, и Правительство, и Верховная Рада, и все станет о'кей!»

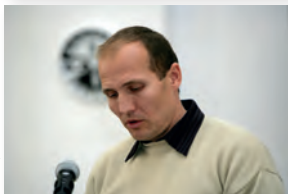
Людмила Шилімова-Ганзенко (Черкаси)

«Вітаю всіх з усіма гончарськими святами на цій чудовій опішнянській землі! ...Прощайте! Хай завжди крутиться українська земля навколо гончарного круга! Слава гончарству!»

Дмитро Шинкаренко (Київ)

«Дякую за професіоналізм у організації конкурсу й Журі!»

Олександр Шкурпела (Опішне)

«Коли людина заробляє собі на прожиття керамікою, то стиль диктують товстосуми. На противагу їм, подібні Виставки-Конкурси направляють мистців на правильну колію, підказують, що треба робити...»

© Тарас Пошивайло, 2009

Глядачів

© Тарас Пошивайло, 2009

- **02.07.2009.** «Виставка концентрує всі без винятку спектри нашої любові до глини, нашої любові до Опішного, нашої любові один до одного! Власне, це основне завдання мистецтва. Тобто, мистецтво й існує, у першу чергу, для того, щоб розуміти різницю між справжністю й підробкою. Це найкоротший шлях до такого розуміння! Бажаю кожному із присутніх тут подолати цей короткий шлях, відкрити себе для мистецтва, відкрити себе для глини, відкрити себе для гончарства!»

Тетяна Зіненко, старший викладач кафедри культурології Полтавського державного педагогічного університету імені Володимира Короленка (Опішне)

© Тарас Пошивайло, 2009

- **02.07.2009.** «Желаю, чтобы сегодняшний праздник прошел в большой дружественной и научной обстановке, чтобы все увезли отсюда самые лучшие воспоминания, вдохновение на работу, на жизнь! Здесь действительно край, который заряжает хорошей энергией, положительными эмоциями и знаниями»

Ольга Карпова, провідний науковий співробітник Відділу етнографії України, Білорусі й Молдови Російського етнографічного музею, кандидат історичних наук (Санкт-Петербург, Російська Федерація)

- **02.07.2009.** «Унікальна виставка! Поєднано класику із сучасним творчим експериментом! Старі майстри, творча молодь – це вічність України! Опішне – славетний центр духовності! З глини – не загине!»

Микола Дмитренко, завідувач відділу фольклористики Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Максима Рильського НАН України, член Національної спілки письменників України, головний редактор часопису «Народознавство», доктор філологічних наук (Київ)

© Тарас Пошивайло, 2009

© Тарас Пошивайло, 2009

- **02.07.2009.** *«На этой святой земле гончарство настолько объединяет все славянские народы – не только России, Белоруссии, но и балканских стран, – что действительно Столица Украинского Гончарства достойна того, чтобы мастера собирались здесь и творчески работали! Мы имеем давние связи с Опішным. Еще больше узнали недавно! Узнали много такого, что нас объединяет: это, прежде всего, керамика, те традиции и формы, которые есть, и тот дух, который живет в нас. Слава этой земле! Слава мастерам, которые сюда приехали! Нужно сохранять традиции – другого пути у нас нет!»*

Юрій Спесивцев, цехмістер Суджанського гончарного цеху, викладач декоративно-ужиткового мистецтва Суджанського музичного училища (Суджа, Російська Федерація)

- **02.07.2009.** *«У нашому селі до війни й після неї працювало 256 гончарів. У кожній другій хаті був гончар! Я змалку займався гончарством. І в Опішному я не вперше. Ще років тридцять тому співробітники Музею гончарства в Опішному приїжджали до нас*

для збирання глиняного посуду для музейної колекції. Врахувавши ваш досвід, і я нещодавно заснував у Коболчині Музей гончарства, який має площу 520 кв. м. Маю групу дітей, які займаються гончарством. Там виставлено роботи майстрів-коболчан, яких зумів зібрати. Запрошую всіх вас побувати в цьому куточку Буковини, де є єдиний у Західній Україні такий музей! Вдячний за запрошення до участі в заходах «ЗДВИГУ»! Бажаю, щоб наша співпраця в майбутньому увінчалася новими успіхами!»

Іван Гончар, гончар, завідувач Музею коболчинського гончарства, заслужений працівник культури України (Коболчин, Чернівецьчина)

© Тарас Пошивайло, 2009

- **03.07.2009.** *«Дякувати Богу, що Україна живе в Опішному, що мова українська має полтавський діалект! Прощайте!»*
Олександр Філіп, депутат Дніпропетровської обласної ради (Дніпропетровськ)
- **03.07.2009.** *«Дякуємо за приємні враження і справжню естетичну насолоду!»*
Інформаційники з радіо «Ваша хвиля» (Полтава)
- **04.07.2009.** *«Дякую за зустріч із народним мистецтвом, за енергію життя й натхнення, подаровану майстрами! З року в рік приїжджати до Опішного все цікавіше! Успіхів!»*
Ганна Козельська, журналіст (Полтава)
- **04.07.2009.** *«Ми раді, що українське гончарне мистецтво розвивається! З найкращими побажаннями гурт «Поючіє труси»* (Київ)
- **05.07.2009.** *«Большое спасибо за выставку! Очень понравилась! Желаю музею новых экспонатов и новых мастеров! Пусть и дальше развивается гончарство в Опішне!»*
Олександр Вавілов, Санкт-Петербурзька державна художньо-промислова академія імені О.Л.Штігліца (Сант-Петербурґ, Російська Федерація)

- **06.07.2009.** «Дуже дякуємо за чудову подорож шляхами українського мистецтва! Процвітання Вам!»
Олена, Анна (Дніпропетровськ)
- **06.07.2009.** «Потрясающая выставка современной керамики! И огромное спасибо за отношение к традициям! Вы делаете Великое дело, а вся Украина – гордится вами!»
Надія Мироненко, художник, член Національної спілки художників України (Харків)
- **07.07.2009.** «Вельмі спадабаліся сучасныя працы, асабліва з фарфору! Кожны твор цікавы па-свойму. Таксама ўразілі вырабы мінулых часоў сваімі памерамі і складанасцю выканання. Вялікі дзякуй!»
Беларусы: Аксана Рогальская, Вольга Сафронава (Сябры)» (Республіка Білорусь)
- **07.07.2009.** «Дуже дякую за чудову виставку! Вона дає зрозуміти більше історію, яку ми майже не знаємо, що стосується даного напрямку культури! Ви робите велику справу!»
Олександр (Черкаси)
- **08.07.2009.** «Ми дуже вражені всім побаченим! Дуже цікава експозиція! Вражаюча майстерність та цікаві неординарні ідеї! Навіть незрозуміло, як людина може таке придумати! Багато нових ідей та образів! Сподобалось також оформлення інтер'єру. Все акуратно та ретельно продумано! Здивувала ідея зі шторами на вікнах – так просто і гарно! Дякуємо! Будемо приїжджати ще і друзям розповімо! Бажаємо українському гончарству процвітання!!!»
Оксана (Київ)
- **09.07.2009.** «Гончарство или керамика, прикладная или декоративная, – это душа нашего народа! Она греет, окрыляет и трогает душу! Прикоснулись, согрелись и унесли с собой частичку этой неповторимой красоты! Низкий поклон и успехов!»
Тетяна, Тамара (Харків)
- **11.07.2009.** «Большое спасибо за светлое дело на земле, за приумножение добра, за великолепное и доброжелательное отношение к людям! Пусть Бог Вам помогает!»
(?), (Київ)
- **11.07.2009.** «Очень приятно, что есть такие замечательные места Украины!!! Спасибо, что сохраняете и дарите людям радость! Удачи Вам!!!»
(?), (Харків)
- **14.07.2009.** «Дуже сподобалися роботи Олени Мороховець!»
(?), (Миргород)
- **16.07.2009.** «Колосальні враження! Дуже сподобалися роботи В.Вінковського й, звичайно ж, опішнянських майстрів! Як добре, що традиція живе!»
К.Порисенко, І.Андрусак, (?)
- **18.07.2009.** «З великим задоволенням переглянули виставку! Високий клас, прекрасна якість! Успіху всім національним ідеям!»
Ю.М.Кішінець, В.В.Якименко (Київ)

Думки

- **21.07.2009.** «Опішнянська кераміка – це цілий світ образів, це мистецтво, просякнуте глибокими народними мотивами! Спасибі, що зберігаєте й примножуєте святині українства!»
С.В.Степаненко, (?)
- **21.07.2009.** «Очень-очень красиво! Всё! Благодарим за доставленное огромное удовольствие!»
Ліза, Вероніка (Москва, Російська Федерація)
- **25.07.2009.** «Дуже вразило багатство людської думки та вміння рук гончарів!»
(?)
- **26.07.2009.** «Группа девушек из Днепропетровска выражает благодарность за сохранение такой красоты и спокойствия! Молодцы! Успехов Вам, удачи, здоровья и любви!»
(?), (Дніпропетровськ)
- **26.07.2009.** «Давно душа не отримувала такої благодаті від КРАСИ! Наснаги вам і успіхів у труді! Велике дякую!»
В.Громова (Київ)
- **29.07.2009.** «С чувством гордости посетили выставку! Восхищены искусством опошнянских мастеров! Высший класс!»
(?), (Сімферополь)
- **30.07.2009.** «Большое спасибо за интересную экспозицию! Мы почувствовали национальный украинский колорит и видим, как богата талантами украинская земля!»
(?), Швеція–Росія–Україна
- **09.08.2009.** «В восторге от выставки! Благодарны Вам за ваш великий труд и преданность делу!»
(?), (Харків)
- **09.08.2009.** «Дуже вдячні за виставку! Це початок великої справи! Хотілось би, щоб більше людей долучилось до огляду цієї експозиції! Ми – це клуби «Співуча родина», Київського міського будинку вчителя, готові допомогти і запросити Вас в Київ на наші засідання як «майстер-клас»
Любов Лавріненко (Київ)
- **14.08.2009.** «Велика подяка митцям, організаторам, усім, хто плекає нашу неповторну культуру, наше українське мистецтво кераміки! Під час огляду експозиції відчувається потужна, позитивна енергетика! Душа розкривається! Переповнює гордість за наших предків і за сучасних майстрів!»
В.В.Авраменко, Л.І.Головка (Суми)
- **22.08.2009.** «Очень приятно, что в Украине сохранилось гончарное искусство! Спасибо!»
(?), (Харків)
- **22.08.2009.** «Все очень понравилось! Спасибо, что есть люди, которые делают такие замечательные вещи, которые сквозь время способны донести ту атмосферу, то настроение, которое было тогда! Спасибо тем, кто помогает сохранить такую прелесть!!!»
(?), (Харків)

- **22.08.2009.** «Безумно понравилось! Ездим уже не в первый раз, и будем еще приезжать! Ничего подобного нигде больше нет! Спасибо!»
(?), (Харків)
- **22.08.2009.** «Добре, що в Україні ще є майстри, їм є що показати, а нам є на що подивитись, зрадіти та набратися наснаги! Щастя Вам!»
(?), (Київ)
- **23.08.2009.** «Ми у захваті від Ваших робіт! Бажаємо успіхів!»
(?), (Суми)
- **23.08.2009.** «Опішня вразила нас своєю гостинністю, красою і неповторним колоритом!»
(?), (Івано-Франківськ)
- **24.08.2009.** «Дякуємо за збереження автентичності українського народу! За красу нашої нетлінної душі!»
А.Долинна (Київ), (?), (Донецьк)
- **29.08.2009.** «Ми зачаровані побаченням! Дякуємо творчим людям за твори мистецтва, які подарували нам справжні хвилини життя!»
(?), (Полтава)
- **29.08.2009.** «Опішненська кераміка – це справжній прояв Душі українського народу! Ваша кераміка, як і душа, – безсмертна! Вона житиме у наступних століттях!»
Микола та Людмила Окари (Полтава)
- **04.09.2009.** «Спасибо за полученное удовольствие! Очень понравилось увидеть фигурки Нины Дубинки! Удачи Вам всем!»
(?)
- **04.09.2009.** «Потрясение! Очень понравилось! «Овца», «Обранец доли» и много ещё чего, с первого раза не уложилось в голове, но очень-очень впечатлило! Спасибо за выставку, за то, что храните этот древний промысел! Удачи!»
Інна, Туристичне агенство «Маяк» (Харків)
- **06.09.2009.** «Большое впечатление, масса добрых эмоций! Чувствуется светлый дух в каждой работе! Спасибо организаторам, спасибо авторам всех работ! Добра, любви, творческих сил! Спасибо!»
О.Лиморенко (Научний, Крим)
- **10.09.2009.** «Дуже вражена експозицією! Велике спасибі, що зберігаєте історію! Дякую, дякую!»
П.В.Бородай, (?)
- **11.09.2009.** «Море прекрасных впечатлений!!! Замечательный экскурс в историю нашей страны! Огромное спасибо за сохранение и приумножение замечательного гончарного искусства! Мы в восторге от увиденного»
Сім'я Смохтіних (Дніпропетровськ)

Думки

- **12.09.2009.** «Дуже сподобалося, бо це історія наших предків, яку треба знати, поважати цю працю й розповідати своїм дітям!»
Родина Яковенко (Полтава)
- **12.09.2009.** «Огромное спасибо! Мы в восторге! Какая красота! И сумели же сохранить! Обязательно расскажем и привезем сюда друзей!»
Сім'ї Картишевих і Федоренко (Харків)
- **16.09.2009.** «Дуже вдячні за такі гарні національні вироби нашої національної культури! Дякуємо!»
(?), (Севастополь)
- **19.09.2009.** «Дуже дякуємо! Цікаво!»
Пивзавод «Рогань», (?)
- **20.09.2009.** «Вдячні майстрам та співробітникам музею, просто небайдужим людям за формування, зберігання й розвитку української культури! «Бережимо собори душ наших!»
(?), (Київ)
- **03.10.2009.** «Вдячні за прекрасні збірки кераміки, за те, що бережете та відроджуєте!»
Художньо-графічний факультет Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (Кіровоград)
- **10.10.2009.** «Душа радіє, дивлячись на оцю рукотворну красу, на відроджені традиції, на наше, рідне, корінне... Спасибі, що бережете культурний спадок – основу нашої духовності! Майстрам, що творять красу, – нових мистецьких вершин, Центру – процвітання, усім – гараздів, благополуччя, щастя, здоров'я! Хай завжди дзвенить в душах опішнянська кераміка!»
(?), (Суми)
- **10.10.2009.** «Виставка понравилась, особенно зал с животными; жаль, что сейчас, в наше время, такие экспонаты встречаются все реже!»
(?), (Маріуполь, Миколаїв)
- **18.10.2009.** «Дякуємо вам за вашу творчість та збереження української культури!»
(Кременчук)
- **22.10.2009.** «Щиро вдячний за подвижницьку працю на ниві відродження української культури й духовності! Успіхів, звершень на розквіт України!»
Петро Ворона, заступник голови Полтавської обласної ради, депутат Полтавської обласної ради, кандидат наук з державного управління (Полтава)

© Тарас Пошивайло, 2009

• **22.10.2009.** «Сучасні мистці-керамісти фактично створюють месижі, тобто інформаційні носії сьогодення до наших нащадків, до наступних цивілізацій. Тому чим більше буде створено прекрасних виробів, тим краще враження про нині суцї в Україні складеться в тих майбутніх поколіннь, які житимуть на нашій планеті через тисячі років. На створення більш потужного культурного шару нашої цивілізації й спрямовані Національні виставки в Опішному! Творіть, вкладайте через свої руки в глину свою душу, свій світогляд! Через ваші вироби світ уявлятиме про сучасних українців! Тому ви є провідниками в майбутнє!»

Наталія Матвієнко, депутат Зіньківської районної ради (Опішне)

• **22.10.2009.** «У Опішному прозвучало кілька програмних дій наперед. Найперше – проведення Міжнародного симпозиуму! Це вже вихід на зовсім інший рівень!

Необхідно активніше подавати інформацію через Інтернет! Варто задавати тему Виставки-Конкурсу, а також робити більшу градацію віртуозності майстра через ширше виявлення унікальності кожного! Започаткування Національних виставок – прекрасний почин! Уже й не треба, образно кажучи, завантажувати ситуацію, бо вона надалі сама собою буде рїшатися!»

Ганна-Оксана Липа, художник-кераміст, член Національної спілки художників України (Львів)

- **22.10.2009.** «Кажуть, що думка матеріальна. Так і я згадую, як тридцять років тому Будинок народної творчості в Полтаві разом із Краєзнавчим музеєм проводив виставку родини Пошивайлів. «Обліт» забороняв багато писати про майстрів. Тому буквально кількома рядками треба було сказати найважливіше. І все-таки, написав про твори, майстрів, а наприкінці зазначив: «Робіт Юри Пошивайла в експозиції ще не багато, але всі вони виконані з особливою дитячою щирістю і засвідчують неабиякі здібності маленького гончаря». І оце тепер я вперше почув, що Юрко Пошивайло, через 30 років, почав уже ліпити й одержав на Виставці-Конкурсі три дипломи! Я вітаю Юрка за те, що він взявся не тільки за книги, але й за дідівську родинну справу!»

Віктор Фурман, мистецтвознавець, різьбяр, заслужений працівник культури України, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України (Полтава)

Думки

- **29.10.2009.** *«Осінь. Доц! А я співаю золотом полтавських буднів, а в перерві надихалась, налилась, як молоком, красою опішнянської кераміки! З глини, але дихає теплом історії не одного майстра! Благословенні будьте у святі світової краси!»*

Ніна Матвієнко, народна артистка України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, Герой України, з донькою Антоніною Матвієнко (*Київ*)

© Юрко Пошивайло, 2009

- **31.10.2009.** *«Дуже сподобалося! Особливо роботи Надії та Олени Козак»*
Мірошніченко та Шаповал, співробітники науково-технічної бібліотеки Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (*Харків*)

ФОТОЛІТОПИС

© Тарас Пошіваліло, 2009

Віра Важнича, Василь Вовкун

Національний День Гончаря
ДЕНЬ ЖУРІ
Вернісаж Виставки-Конкурсу

© Тарас Пошивайло, 2009

Нічна екскурсія

Гурт «Роксоланія» (Київ)

Вернісаж виставки
«Гончарство Опішного
на світлинах ХХ століття»

Микола Дмитренко і гурт «Криниченька» (Опішне)

Квартет
Полтавської обласної філармонії

Церемонія
оголошення
й нагородження
переможців

Вернісаж-Виставки-Конкурс

© Тарас Пошивайло, 2009

КЕРАМІК У ОПІШНОМУ!

ЖУРІ

Василь Вовкун

Людмила Дяченко, Василь Вовкун, Олесь Пошивайло

Людмила Герус, Олена Клименко, Агнія Колупаєва

Людмила Метка

© Тарас Пошивайло, 2009

Церемонія оголошення

Ганна Семенко, Сергій Денисенко

Іван Новобранець, Віктор Фурман, Олена Клименко

Мирослава Росул

й нагородження переможців

Ганна-Оксана Ліпа,
Володимир Кармазін,
Віктор Фурман,
Іван Новобранець

Геннадій Васильєв, Анна Лисик, Олесь Пошивайло,
Ігор Ковалевич, Ігор Береза, Максим Васильєв

© Тарас Пошивайло, 2009

Учасники церемонії офіційного оголошення та нагородження переможців Виставки-Конкурсу:

(зліва направо) сидять – Анна Лисик, Геннадій Васильєв, Ганна-Оксана Липа, Лариса Антонова, Олесь Пошивайло, Ганна Семенко, Олена Козак, Василь Омеляненко, Григорій Гринь, Галина Яковенко, Ніна Дубинка; стоять – Ігор Береза, Азнія Колупасєва, Людмила Герус, Олена Клименко, Максим Васильєв, Сергій Денисенко, Ігор Ковалевич, Мирослава Росул, В'ячеслав Вінковський, Олена Жернова, Марко Галенко, Володимир Миколайович Онищенко, Ольга Школьна, Микола Варвинський, Надія Козак, Олександр Шкурпєла, Любов Громова, Дмитро Громовий, Юрко Пошивайло, Сергій Козак

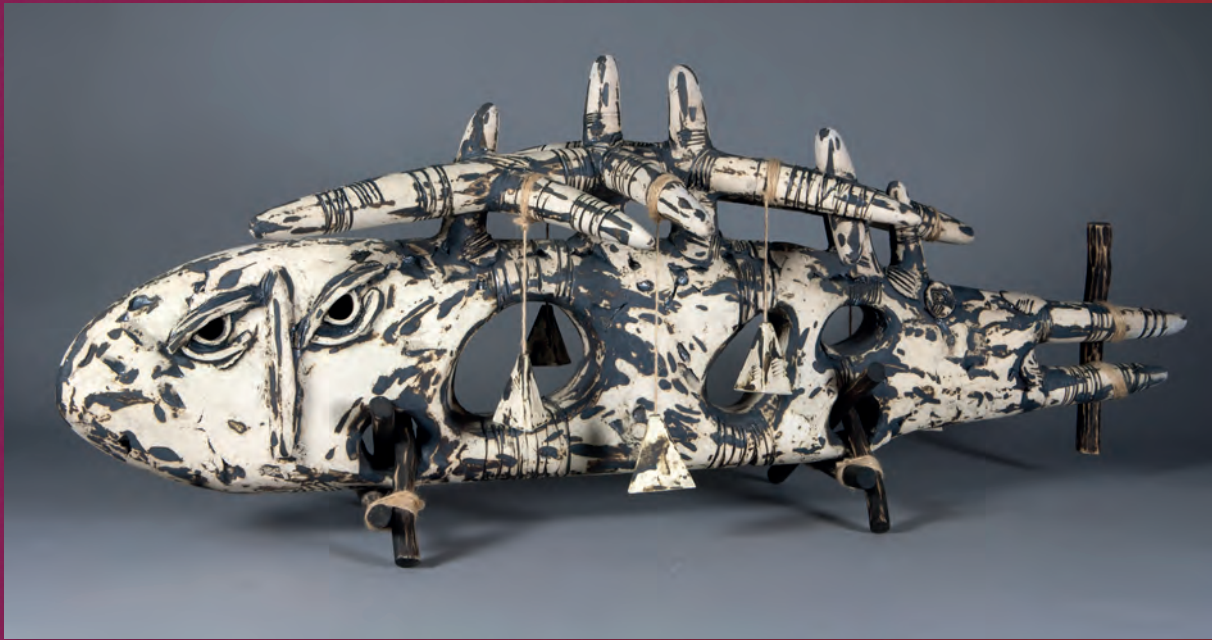

© Тарас Пошивайло, 2009

КЕРАМЛІК У ОПІШНОМУ!

ΚΑΤΑΛΟΓ

Анна Лушик

Львів

Скульптура
«Зимова подорож»

ЯННА ЛИСИКА

Народилася 8 травня 1964 року в місті Львів, у родині видатного українського художника театру, народного художника України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка Євгена Лисика. Закінчила відділ художньої кераміки Львівського державного інституту прикладного і декоративного мистецтва (1987, нині – Львівська національна академія мистецтв).

Працює у творчій майстерні Львівської експериментальної кераміко-скульптурної фабрики (з 1989). Член Національної спілки художників України (з 1995). Стипендіат проекту Gaude Polonia Міністерства культури Польщі (Вроцлав, Польща, 2005).

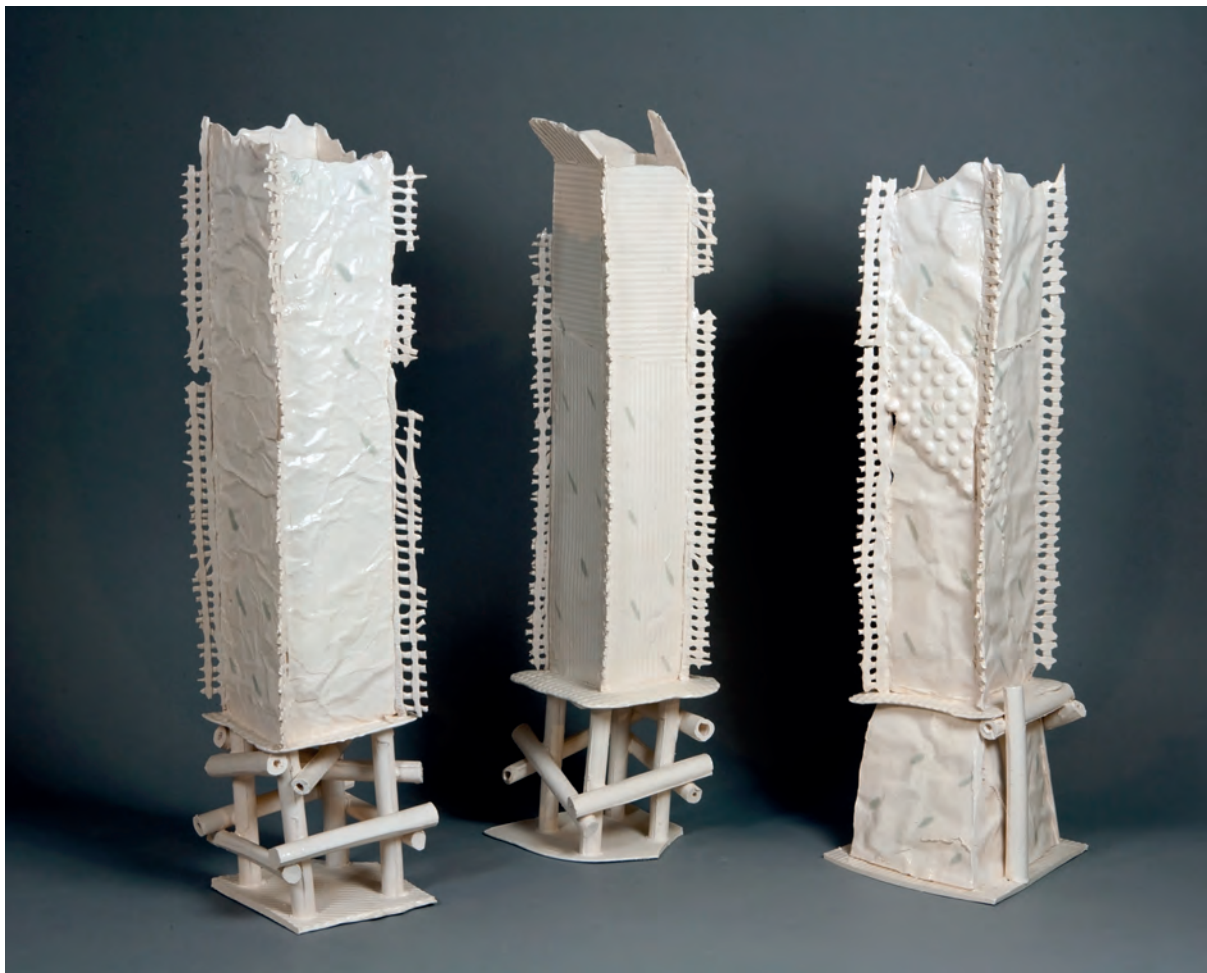
Ще зі студентських років почала експонувати глиняні твори на художніх виставках (з 1986). З-поміж них етапними для творчості мисткині стали виставки: «Львівська кераміка» (Львів, 1990, 1993, 1995, 1998, 2000, 2002, 2004, 2006, 2008), «Львівська весна» (Львів, 1993), Львівський осінній салон «Високий замок» (Львів, 1997, I премія). На міжнародних і національних виставках кераміки твори відзначено нагородами: Республіканський симпозиум фарфору «Кераміка-93» (Полонне, 1993), виставка творів випускників Львівської академії мистецтв (Лодзь, Польща, 1997), «Джерела свободи» (Вроцлав, Польща, 1997), Арт-діалоги «Польща-Україна» (Вроцлав, Польща – Київ, Україна, 1999); Інтернаціональний симпозиум кераміки «Logs» (Рига, Латвія, 1997), III Всеукраїнський симпозиум монументальної кераміки «Поетія гончарства на майданах і в парках України» (Опішне, 1999, Премія «Метаморфози реальності»), Всеукраїнська виставка «Сучасне професійне декоративне мистецтво України: трансформація образу» (Київ, 2003), виставка «Сучасне декоративне мистецтво України. 50 імен» (Париж, Франція, 2004), групова виставка «Кераміка А.Лисик, Т.Берези» (Вроцлав, Польща, 2006), Львівський салон «Високий замок» (Львів, 2007), Всеукраїнська виставка «Сучасна українська кераміка» (Київ, 2008), Національна виставка-конкурс художньої кераміки «КерамППК у Опішному!» (Опішне, 2009, ГРАН-ПРІ).

Твори кераміки зберігаються у провідних музеях України, у тому числі в Національному музеї-заповіднику українського гончарства в Опішному (Опішне), Хмельницькому музеї сучасного мистецтва (Хмельницький), Національному музеї українського народного декоративного мистецтва (Київ), Музеї етнографії та художнього промислу Інституту народознавства НАН України (Львів), Музеї муніципалітету (Львів), Музеї прикладного мистецтва (Рига, Латвія), а також у інших державних і приватних колекціях України та за кордоном.

Ігор Ковалевич

Львів

Композиція «Три вежі»

Ганна Семенко

Київ

Панно «Свято зустрічі»

Ігор Береза

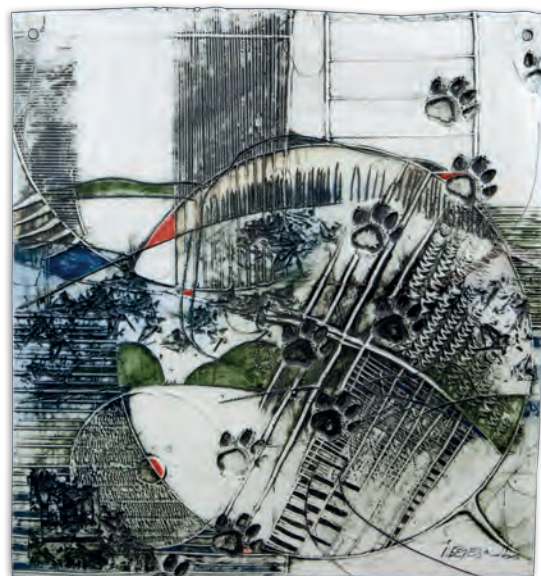
Львів

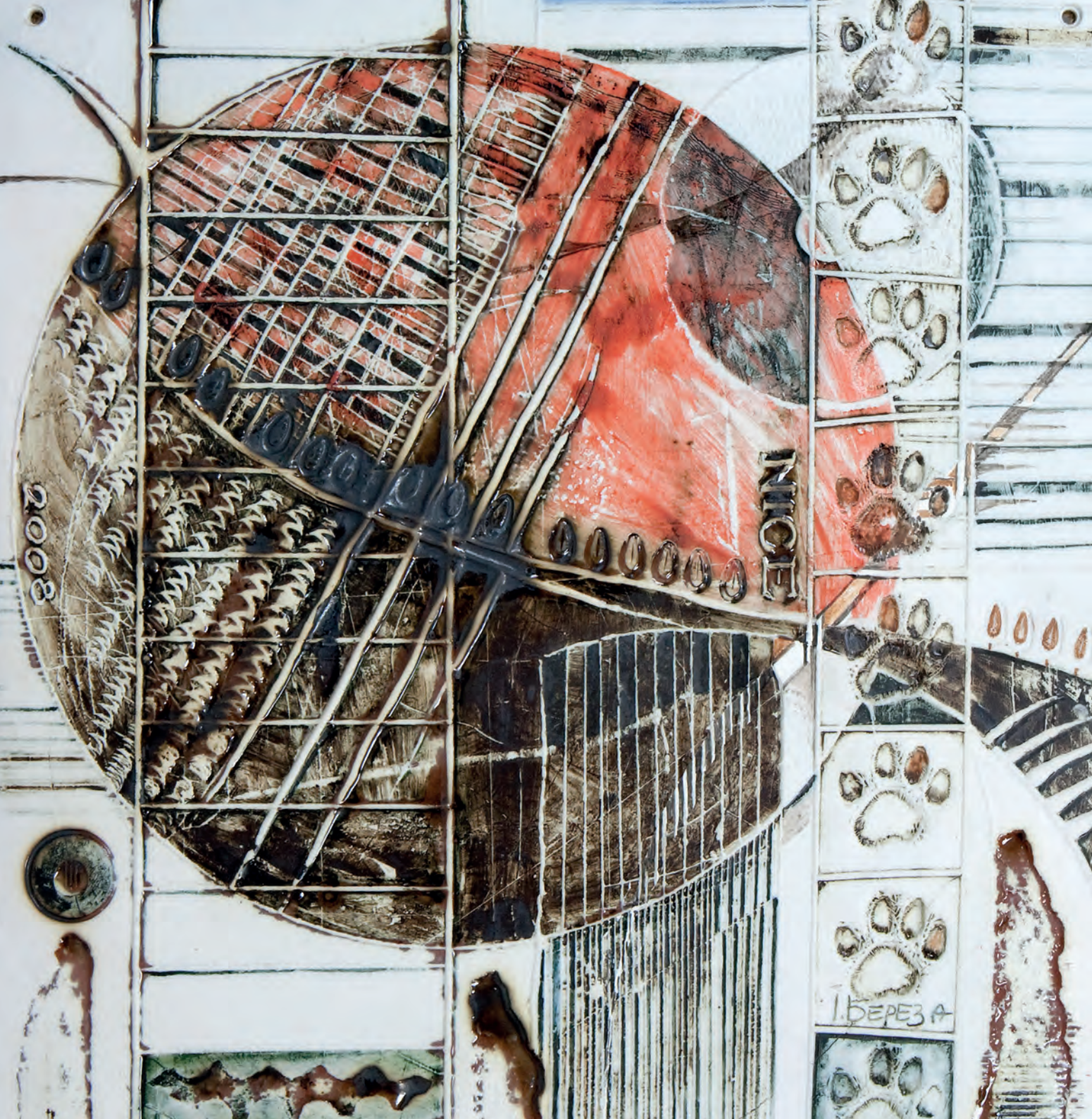
КОМПОЗИЦІЯ «ПОДОРОЖІ»

«Панно №1»

«Панно №2»

«Панно №3»

2008

NICE

DEPEZA

Галина Яковенко

Київ

Куманець

Олена Козак

Київ

Ваза «Барви літа»

Надія Козак

Київ

Скульптура
«Світанок»

Гія Міміношвілі

Київ

Скульптура
«Протиріччя»

Олександр Мірошніченко

Харків

Панно
«Народження»

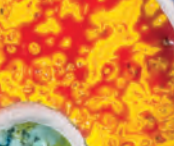
Панно
«Гра в бісер»

Композиція
«Патове становище»

Панно
«Вірний друг»

Панно «Літо»

Панно «Колискова»

Скульптура «Сфінкс»

Скульптура «Ображений»

Скульптура «Дивак»

В'ячеслав Віньковський, Мирослава Росул.
Скульптура «Велика прогулянка»

Скульптура «Надія»

Таріль «Берегиня»

Таріль «Час»

Скульптура «Щастя»

Таріль «Єдність»

Таріль «Безкінечник»

Таріль «Райська пташка»

Таріль «Золотий колос»

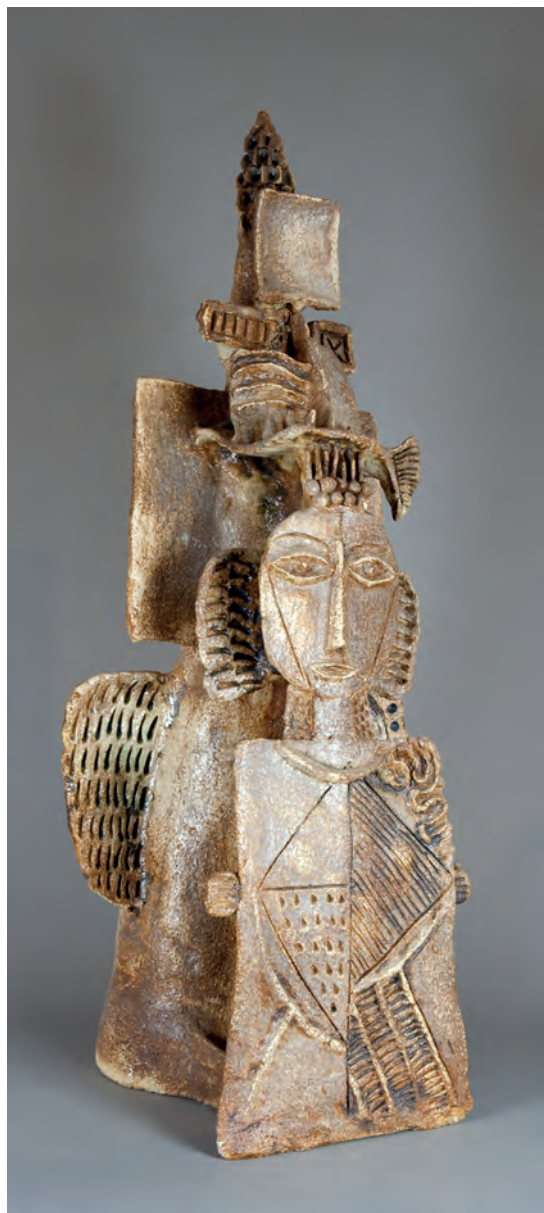
Диптих
«Птахи (Інь та Янь)»

Скульптура «Батьківство»

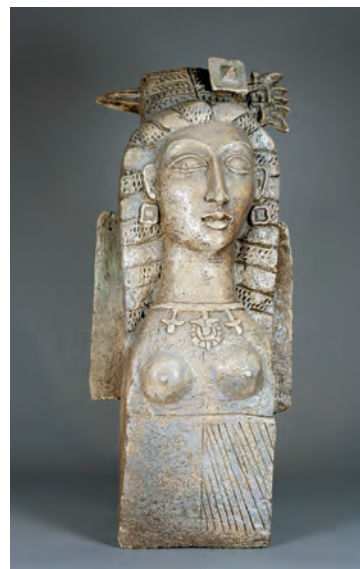

Скульптура «Сирена»

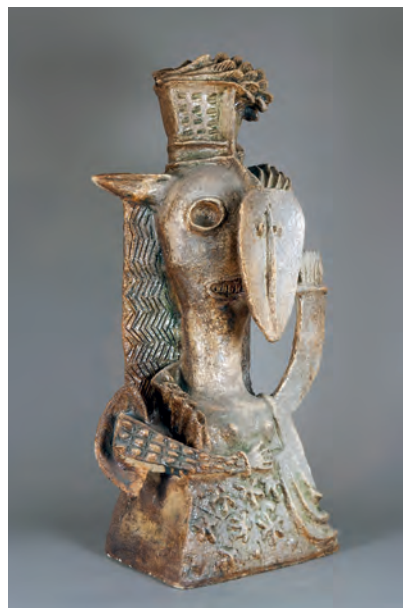

Скульптура
«Без назви. №1»

Скульптура
«Без назви. №2»

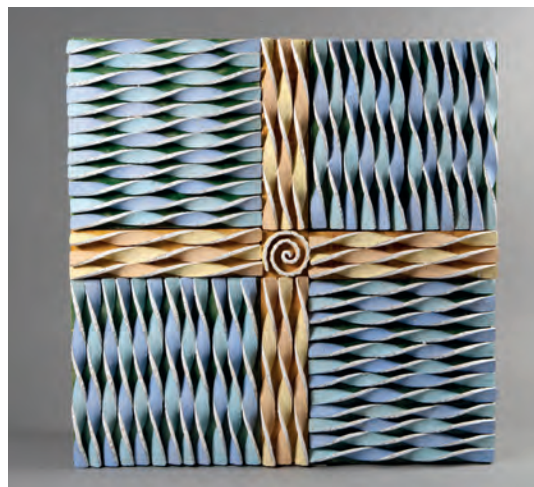
Скульптура
«Без назви. №3»

Скульптура «Вершники»

Скульптура «Захід сонця»

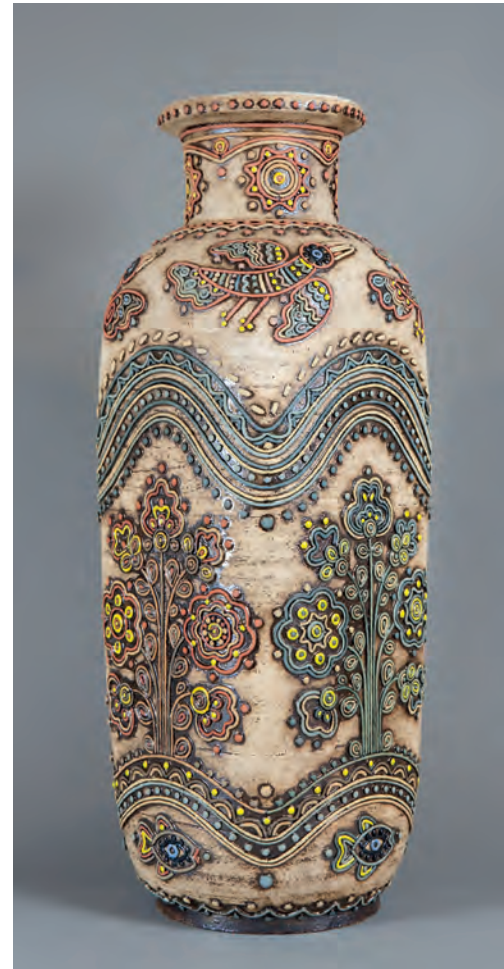
Панно
«Теплі хвилі Чорного моря»

Скульптура
«Чарівна птаха»

Ваза «Квітова птаха»

Ваза «Плин часу»

Скульптура
«Танок дощу»

Скульптура
«Красуня»

Скульптура
«Замріяна»

Скульптура
«Грація»

Панно «А там, під горою»

Панно «Пташка»

Панно «Утьрхох»

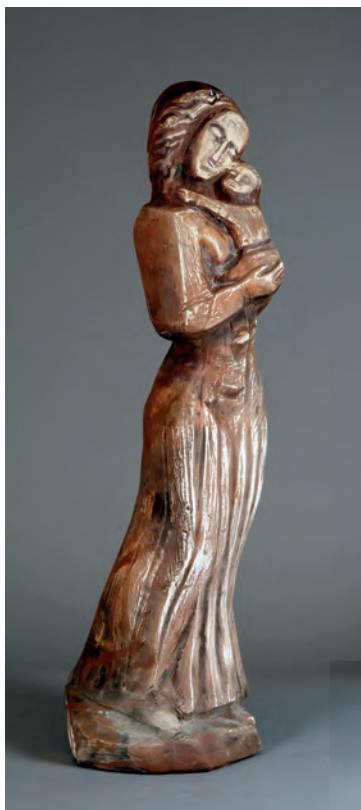
Панно «Вітряк»

Панно
«Портрет двірника»

Скульптура «Коза»

Скульптура
«Материнство»

Скульптура
«Козак Мамай з молодичею в степу»

Скульптура
«Козак Мамай
на коні»

Скульптура
«М в кубі»

Панно «Сніданок»

Панно «Сон»

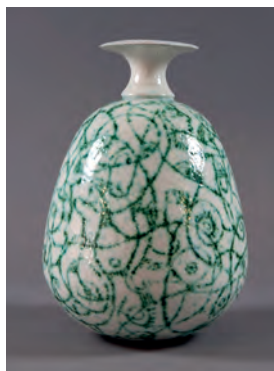
Диптих «Дві сторони»

Скульптура «Легенда»

Ваза
«Червона»

Ваза «Без назви»

Ваза «Під дощем»

Ваза «Ажурна»

Ваза «Коричнева»

Композиція
«Весняний дощ»

Скульптура
«Спогад»

Скульптура
«Замріяний»

Панно «Обранець долі»

Скульптура
«Стокий»

Скульптура
«Світанок»

Скульптура
«Риба»

Композиція «Карнавал»

Чайник
«Осінній мотив»

Скульптура «Дикобраз»

Скульптура «Півник»

Скульптура «Закоханий вепр»

Композиція «Чашки»

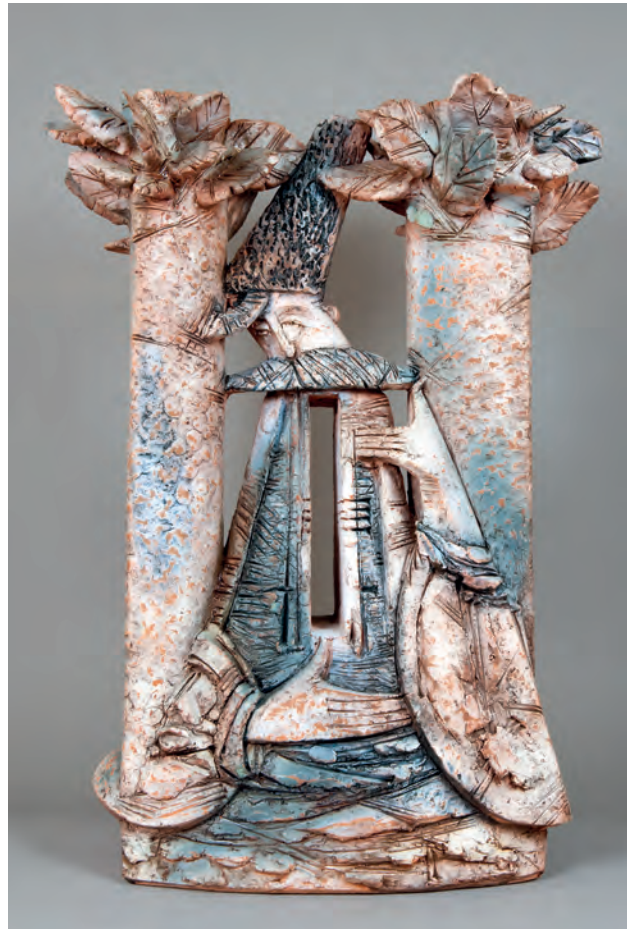

Серія панно
«Все минає, але любов після всього зостається»
(Григорій Сковорода)

Панно
«Козак Василь»

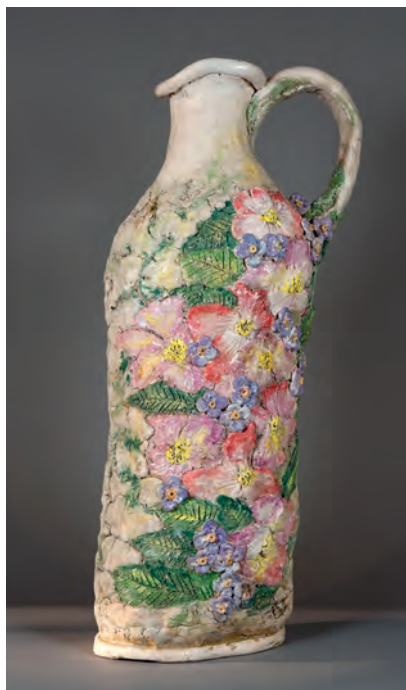
Скульптура
«Риса»

Ваза «Віночок»

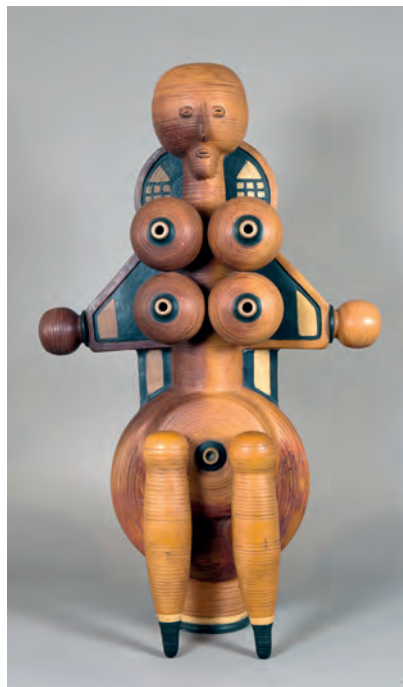
Глечик
«Без назви»

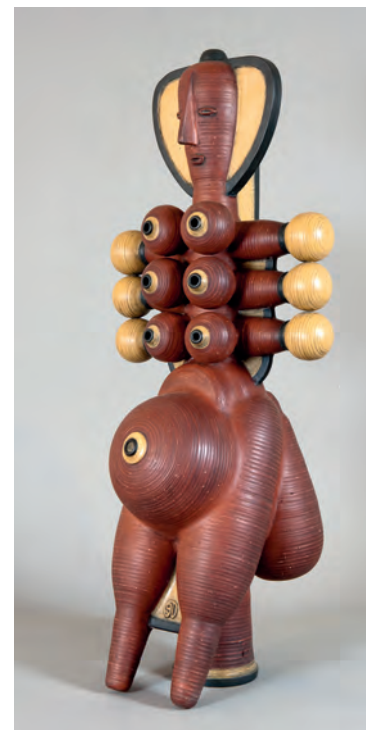
Глечик
«Без назви»

Скульптура «Обличчя квітки»

Триптих із серії «Калина»

Фрагменти експозиції Виставки-Конкурсу

© Тарас Пошивайло, 2009

Микола Пошивайло

Опішне

Композиція «Вершники»

Микола Варвинський (форма)
Євгенія Панасюк (мальовка)

Опішне

Барило

Михайло Острянин (форма)
Любов Кальна (мальовка)

Опішне

Набір посуду «Мій світ»

Олена Мороховець

Опішне

Набір посуду «Літо»

Юрко Пошивайло

Опішне

Набір посуду «Метаморфози вогню»
(монетка)

Юрко Пошивайло

Опішне

Набір посуду «Писаний»
(монетка)

КЕРАМЛІК У ОПІШНОМУ!

спеціальний диплом

ЗА КРАЩУ ГОНЧАРНУ МАЛЬОВКУ

номінація «Народна кераміка»

КЕРАМІК І ОПІШНОМУ!

Олена Мороховець

Опішне

Набір посуду «Весняний»

Микола Пошивайло

Опішне

Скульптура «Гончар»

спеціальний диплом

ЗА КРАЩУ ЗООМОРФНУ СКУЛЬПТУРУ номінація «Народна кераміка»

КЕРАМІК У ОПІШНОМУ!

Ніна Дубинка

Опішне

Композиція «Бички»

Віталій Кушнір (форма)
Олександра Кушнір (мальовка)

Вербовець

Таріль «Весняний птах»

КЕРАМЛІК У ОПІШНОМУ!

спеціальний диплом

ЗА КРАЩИЙ СВІЧНИК

номінація «Народна кераміка»

КЕРАМІКА У ОПІШНОМУ!

Олександр Шкурпела (форма)
Світлана Шкурпела (декор)

Опішне

Свічник
триріжковий

Юрко Пошивайло

Опішне

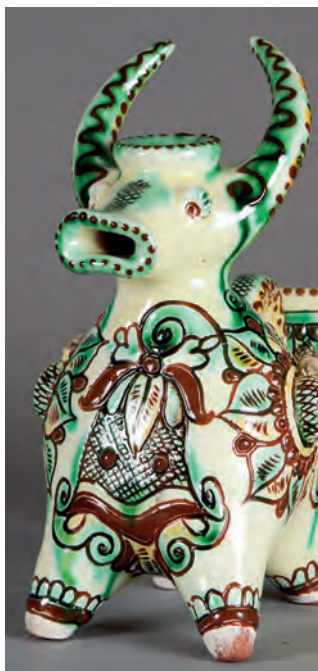

Набір посуду «Простий»
(монетка)

КЕРАМЛІК У ОПІШНОМУ!

Віталій Кушнір (форма)
Олександра Кушнір (мальовка)

Вербовець

Сільничка «Бичок»

Опішне **Микола Варвинський (форма), Євгенія Панасюк (мальовка)**

Макітра

Банка

Таріль

Таріль «Козак Мамай»

КЕРАМЛІК У ОПІШНОМУ!

Дмитро Громовий (форма), Любов Громова (мальовка)

Опише

Ваза «Літо»

Громовий Дмитро.
Скульптура «Бик»

Громовий Дмитро.
Скульптура «Кабан»

Композиція
«Баранчики»

Набір посуду (монетка)

Набір «Ритуальний»

Свічник
«Вечорниці»

Ваза

Квітник

Ваза

Супник з покришкою

Композиція
«Півні»

Скульптура «Хор гончарів»

Скульптура «Біля горна»

Набір посуду «Мальований»
(монетка)

Набір посуду «Ритуальний»
(монетка)

Олександр Шкурпела (форма), Світлана Шкурпела (декор)

Опішне

Свічник
п'ятиріжковий

Куманець

Олександр Шкурпела.
Скульптура «Бик»

Олександр
Шкурпела.
Скульптура
«Вівця»

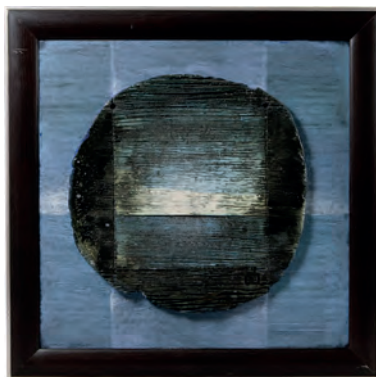

Фрагменти експозиції Виставки-Конкурсу

© Тарас Пошивайло, 2009

Панно «Триптих»
із циклу «Пейзаж»

Панно «Море»
із циклу «Пейзаж»

Скульптура «Роздуми»

Скульптура
«Образ Возницького»

Посудина «Артчайник. №1»

Посудина «Артчайник. №2»

Посудина «Артчайник. №3»

Скульптура «Зоряна ніч»

Панно
«Храм св. Івана Златоустого»

Композиція «Чашки»

АНОТАЦІЇ ТВОРІВ

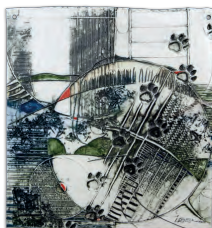
- 1. Андрусів Степан.**
Панно «Гра в бісер».
Львів. 2009.*
 Глина, пігменти, позолота, картон, марля, дерево, ліплення, штамп, 52,5x52,5 см.
 Твір після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17558/К-15954.
 Фото Тараса Пошивайла

- 2. Антонова Лариса.**
Композиція «Патове становище».
Харків. 2008.
 Глина, шамот, ангоби, полива, ліплення, ритування, мальовка, 17x17,8x1; 9,3x7,5; 9x7,4 см.
 Твір після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17577/К-15983 (1-3).
 Фото Тараса Пошивайла

- 3. Береза Ігор.**
«Панно №1»
з композиції «Подорожі».
Львів. 2008.
 Порцелянова маса, пігменти, емаль, ліплення, вдавлювання, 36x33,5 см.
 Твір після виставки автор передав на довічне зберігання Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17555/К-Ф-171.
 Фото Тараса Пошивайла

- 4. Береза Ігор.**
«Панно №2»
з композиції «Подорожі».
Львів. 2008.
 Порцелянова маса, пігменти, емаль, ліплення, вдавлювання, 35,5x33 см.
 Твір після виставки автор передав на довічне зберігання Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17555/К-Ф-172.
 Фото Тараса Пошивайла

- 5. Береза Ігор.**
«Панно №3»
з композиції «Подорожі».
Львів. 2008.
 Порцелянова маса, пігменти, емаль, ліплення, вдавлювання, 35,5x33 см.
 Твір після виставки автор передав на довічне зберігання Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17555/К-Ф-173.
 Фото Тараса Пошивайла

- 6. Васильєв Геннадій,**
Васильєва Ірина.
Панно «Вірний друг».
Донецьк. 2008.
 Глина, шамот, емалі, дерево, ліплення, ритування, вдавлювання, 66,5x66,5 см.
 Твір після виставки придбано Національним музеєм-заповідником українського гончарства в Опішному, №ТЗ-27/1-10.
 Фото Тараса Пошивайла

- 7. Васильєв Максим.**
Панно «Коліскова».
Одеса. 2008.
 Глина, шамот, емалі, скло, пігменти, дерево, ліплення, тиснення, 49,5x38 см.
 Твір після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17559/К-15955.
 Фото Тараса Пошивайла

- 8. Васильєв Максим.**
Панно «Літо».
Одеса. 2008.
 Глина, шамот, емалі, скло, пігменти, дерево, ліплення, тиснення, 42x28 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 9. Вінківський В'ячеслав.**
Скульптура «Дивак».
Ужгород. 2008.
 Глина, шамот, ангоби, полива, ліплення, вдавлювання, 32x37,5x11 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

*Тут і далі атрибутивні дані взято з конкурсних заявок авторів, тому відповідальність за їх достовірність несуть самі автори творів

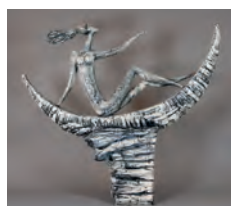
- 10. Вінковський В'ячеслав.**
Скульптура «Ображений».
 Ужгород. 2008.
 Глина, шамот, ангоби, полива, ліплення, ритування, 15,5х31,5х12,8 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 11. Вінковський В'ячеслав.**
Скульптура «Сфінкс».
 Ужгород. 2008.
 Глина, ліплення, ритування, лискування, штамп, димлення, 32х31,5х11,4 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 12. Вінковський В'ячеслав, Росул Мирослава.**
Скульптура «Велика прогулянка».
 Ужгород. 2008.
 Глина, шамот, ангоби, полива, ліплення, ритування, 24,5х31,5х15 см.
 Власність авторів.
 Фото Тараса Пошивайла

- 13. Галенко Марко.**
Скульптура «Надія».
 Київ. 2009.
 Глина, шамот, пігменти, емаль, ліплення, 81х82,5х10,5 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 14. Денисенко Сергій.**
Таріль «Берегиня».
 Васильків, Київщина. 2009.
 Фаянсова маса, ангоби, полива, формування, мальовка, 28х4,8 см.
 Твір після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17566/К-Ф-174.
 Фото Тараса Пошивайла

- 15. Денисенко Сергій.**
Таріль «Час».
 Васильків, Київщина. 2009.
 Фаянсова маса, ангоби, полива, формування, мальовка, 39,5х5 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 16. Друль Ганна.**
Скульптура «Щастя».
 Львів. 2008.
 Глина, шамот, емаль, ліплення, ритування, вдавлювання, 43,6х33,7х8,5 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 17. Жернова Олена.**
Таріль «Безкінецьник».
 Одеса. 2008.
 Порцелянова маса, емаль, позолота, формування, мальовка, 3,5х30,8 см.
 Твір після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17595/К-Ф-180.
 Фото Тараса Пошивайла

- 18. Жернова Олена.**
Таріль «Єдність».
 Одеса. 2008.
 Порцелянова маса, емаль, надполивна фарба, формування, мальовка, 3,3х30,7 см.
 Твір після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17593/К-Ф-178.
 Фото Тараса Пошивайла

- 19. Жернова Олена.**
Таріль «Золотий колос».
 Одеса. 2008.
 Порцелянова маса, емаль, надполивні фарби, позолота, формування, мальовка, 3,5х30,5 см.
 Твір після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17596/К-Ф-181.
 Фото Тараса Пошивайла

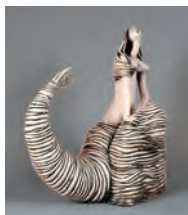
20. Жернова Олена.
Таріль «Райська пташка».
Одеса. 2008.

Порцелянова маса, емаль, надполивні фарби, позолота, формування, мальовка, 3x30,8 см. Твір після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17594/К-Ф-179. Фото Тараса Пошивайла

21. Зайцева Тетяна.
Скульптура «Батьківство».
Київ. 2009.

Глина, шамот, пігмент, емаль, скло, ліплення, 38x23x23 см. Власність автора. Фото Тараса Пошивайла

22. Зайцева Тетяна.
Скульптура «Сирена».
Київ. 2009.

Глина, шамот, пігмент, емаль, ліплення, 38,5x39,7x18,5 см. Власність автора. Фото Тараса Пошивайла

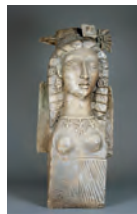
23. Зайцева Тетяна.
Диптих «Птахи (Інь та Янь)».
Київ. 2009.

Глина, шамот, пігмент, емаль, ліплення, 34,5x44x26,5; 35x47x26 см. Твір після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17576/К-15982 (1-2). Фото Тараса Пошивайла

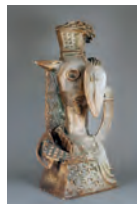
24. Ільїнський Андрій.
Скульптура «Без назви. №1».
Київ. 2008.

Глина, шамот, пігмент, емаль, ліплення, ритування, вдавлювання, 73,5x30x26 см. Власність автора. Фото Тараса Пошивайла

25. Ільїнський Андрій.
Скульптура «Без назви. №2».
Київ. 2008.

Глина, шамот, пігмент, емаль, ліплення, ритування, вдавлювання, 64,5x30,5x19,5 см. Власність автора. Фото Тараса Пошивайла

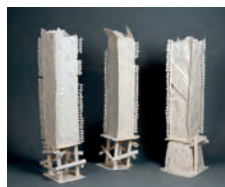
26. Ільїнський Андрій.
Скульптура «Без назви. №3».
Київ. 2009.

Глина, шамот, пігмент, емаль, ліплення, ритування, вдавлювання, 63x28x19,5 см. Власність автора. Фото Тараса Пошивайла

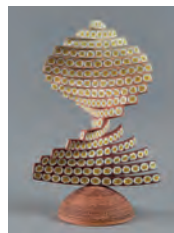
27. Ковалевич Ігор.
Скульптура «Вершники».
Львів. 2009.

Порцелянова маса, емалі, ліплення, 10x36x43 см. Твір після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17569/К-Ф-175. Фото Тараса Пошивайла

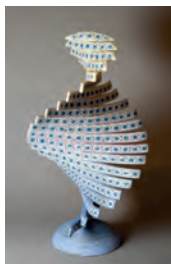
28. Ковалевич Ігор.
Композиція «Три вежі».
Львів. 2008.

Порцелянова маса, пігмент, емаль, ліплення, 51,5x12,5x13,5; 48x15,5x13; 49,5x11,5x10 см. Твори після виставки автор передав на довічне зберігання Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17606/К-Ф-183, 184, 185. Фото Тараса Пошивайла

29. Козак Надія.
Скульптура «Захід сонця».
Київ. 2008.

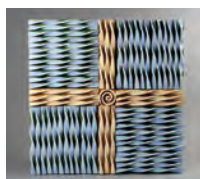
Глина, шамот, пігменти, емалі, метал, гончарний круг, ліплення, тиснення, ритування, 38,7x24,8x24 см. Твір після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17598/К-15998. Фото Тараса Пошивайла

- 30. Козак Надія.**
Скульптура «Світанок».
Київ. 2008.
 Глина, шамот, пігменти, емалі, метал, гончарний круг, ліплення, ритування, 49,5x26x29 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

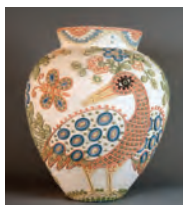
- 31. Козак Надія.**
Скульптура «Чарівна птаха».
Київ. 2009.
 Глина, ангоби, емалі, гончарний круг, ліплення, мальовка, 39,3x49,5x43 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 32. Козак Надія.**
Панно «Теплі хвилі Чорного моря».
Київ. 2008.
 Глина, шамот, пігменти, емалі, ліплення, 42,8x42,8 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 33. Козак Олена.**
Ваза «Барви літа».
Київ. 2008.
 Глина, шамот, пігменти, емалі, гончарний круг, ліплення, 48x35 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла.

- 34. Козак Олена.**
Ваза «Квіткова птаха».
Київ. 2008.
 Глина, шамот, пігменти, гончарний круг, ліплення, 36,7x31,7 см.
 Твір після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17597/К-15997.
 Фото Тараса Пошивайла

- 35. Козак Олена.**
Ваза «Плин часу».
Київ. 2009.
 Глина, шамот, пігменти, емалі, гончарний круг, ліплення, 60,5x20x19,5 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

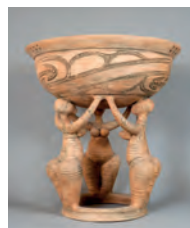
- 36. Козак Сергій.**
Скульптура «Грація».
Київ. 2008.
 Глина, шамот, гончарний круг, ліплення, ритування, 64,5x24x14,8 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 37. Козак Сергій.**
Скульптура «Замріяна».
Київ. 2009.
 Глина, шамот, пігмент, гончарний круг, ліплення, вдавлення, 39,4x26,5x47 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 38. Козак Сергій.**
Скульптура «Красуня».
Київ. 2009.
 Глина, шамот, полива, гончарний круг, ліплення, вдавлення, 48,5x18x14 см.
 Твір після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17574/К-15980.
 Фото Тараса Пошивайла

- 39. Козак Сергій.**
Скульптура «Танок дощу».
Київ. 2008.
 Глина, шамот, пігменти, гончарний круг, ліплення, ритування, проколювання, 57,5x54 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 40. Лисик Анна.**
Скульптура «Зимова подорож».
Львів. 2008.
 Глина, шамот, пігменти, емаль, ліплення, ритування, вдавлювання, 49,8x66,5x15 см.
 Твір після виставки авторка передала на довічне зберігання Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17554/К-15951.
 Фото Тараса Пошивайла

- 44. Мірошніченко Олександр.**
Панно «Вітряк».
Харків. 2008.
 Глина, шамот, емаль, пігменти, дерево, ліплення, мальовка, 29,5x23,3 см.
 Твір після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17560/К-15956.
 Фото Тараса Пошивайла

- 41. Миронова Яніна.**
Панно «А там, під горою».
Львів. 2008.
 Глина, емаль, надполивні фарби, пігмент, дерево, формування, мальовка, 35x25 см.
 Твір після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17607/К-16014.
 Фото Тараса Пошивайла

- 45. Мірошніченко Олександр.**
Панно «Народження».
Харків. 2008.
 Глина, шамот, емаль, пігменти, дерево, ліплення, мальовка, 28,5x18,3 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 42. Миронова Яніна.**
Панно «Пташка».
Львів. 2008.
 Глина, емаль, надполивні фарби, пігмент, дерево, формування, мальовка, 35x25 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 46. Мірошніченко Олександр.**
Панно «Портрет двірника».
Харків. 2008.
 Глина, шамот, емаль, пігменти, дерево, ліплення, мальовка, 26x26 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 43. Міміношвілі Гія.**
Скульптура «Протириччя».
Київ. 2009.
 Фаянсова маса, скло, пігменти, емаль, ліплення, вирізування, 26x25x24,8 см.
 Твір після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17605/К-Ф-182.
 Фото Тараса Пошивайла

- 47. Мірошніченко Олександр.**
Панно «Утр'ох».
Харків. 2008.
 Глина, шамот, емаль, пігменти, дерево, ліплення, мальовка, 30x24,5 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 48. Мотика Ярослав.**
Скульптура «Коза».
Львів. 2008.
 Фаянсова маса, ангоб, формування, ритування, 24,5x41,8x9,5 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 49. Мотика Ярослав.**
Скульптура «Козак Мамай з молодицею в степу».
Львів. 2009.
 Фаянсова маса, ангоб, формування, риткування, 19,6x24x10,3 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 50. Мотика Ярослав.**
Скульптура «Козак Мамай на коні».
Львів. 2009.
 Фаянсова маса, ангоби, формування, 9,5x11x3,6 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 51. Мотика Ярослав.**
Скульптура «Материнство».
Львів. 2009.
 Фаянсова маса, ангоби, формування, риткування, 45x14,5x12,5 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 52. Мусатов Юрій.**
Скульптура «М в кубі».
Львів. 2008.
 Глина, шамот, емалі, ангоби, дерево, ліплення, 22x21,5x21 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 53. Мусатов Юрій.**
Диптих «Дві сторони».
Львів. 2009.
 Порцелянова маса, пігмент, окисел металу, ліплення, 28,4x24,3; 29,5x22,5 см.
 Твори після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17580/К-Ф-177 (1-2).
 Фото Тараса Пошивайла

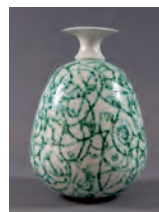
- 54. Мусатов Юрій.**
Панно «Сон».
Львів. 2009.
 Глина, шамот, порцелянова маса, емаль, полива, ліплення, формування, 32,8x22,8x6,3 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 55. Мусатов Юрій.**
Плост «Сніданок».
Львів. 2009.
 Порцелянова маса, ліплення, вирізування, 40x20x4 см.
 Твір після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17579/К-Ф-176.
 Фото Тараса Пошивайла

- 56. Онищенко Володимир Анатолійович.**
Скульптура «Легенда».
Київ. 2009.
 Глина, пігмент, позолота, формування, ліплення, проколвання, 27x22x9,5 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 57. Онищенко Володимир Миколайович.**
Ваза.
Київ. 2008.
 Глина, шамот, формування, пігменти, емаль, 39x16 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 58. Онищенко Володимир Миколайович.**
Ваза «Ажурна».
Київ. 2008.
 Глина, шамот, формування, пігмент, емалі, 22,7x16 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 59. Онищенко
Володимир Миколайович.
Ваза «Коричнева».
Київ. 2008.**
Глина, шамот, пігмент, емаль,
52,2x17,8 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

- 60. Онищенко
Володимир Миколайович.
Ваза «Під дощем».
Київ. 2008.**
Глина, шамот, пігменти, емаль,
формування, 60,5x16,5 см.
Твір після виставки автор
подарував Національному
музею-заповіднику українського
гончарства в Опішному,
№КН-17565/К-15971.
Фото Тараса Пошивайла

- 61. Онищенко
Володимир Миколайович.
Ваза «Червона».
Київ. 2008.**
Глина, шамот, формування,
пігменти, емаль, 22,5x16 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

- 62. Потапенко Анна.
Композиція «Весняний дощ».
Львів. 2008.**
Глина, шамот, емалі, пігменти,
гончарний круг, ліплення,
проколювання, риткування, 7x11;
8x15,4; 9,2x13; 14,4x12; 14,3x10,8;
6x18; 9x17,6 см.
Твори після виставки авторка
подарувала Національному
музею-заповіднику українського
гончарства в Опішному,
№КН-17599/К-15999 (1-7).
Фото Тараса Пошивайла

- 63. Радько Сергій.
Скульптура «Спогад».
Межиріч, Черкащина. 2009.**
Глина, полива, дерево, гончарний
круг, ліплення, проколювання,
51x19,5x15,5 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

- 64. Росул Мирослава.
Скульптура «Замріяний».
Ужгород. 2008.**
Глина, шамот, ангоби, емалі,
ліплення, риткування,
21,2x36,5x12 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

- 65. Росул Мирослава.
Скульптура «Стоокій».
Ужгород. 2008.**
Глина, шамот, ангоби, емалі,
ліплення, риткування,
20,5x32x16,5 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

- 66. Росул Мирослава.
Панно «Обранець долі».
Ужгород. 2008.**
Глина, емаль, дерево, мотузка,
ліплення, риткування,
проколювання, лискування,
димлення, 80x52 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

- 67. Рось Леся.
Скульптура «Світанок».
Львів. 2008.**
Глина, шамот, пігменти, полива,
ліплення, мальовка, тиснення,
37x33,8x9,4 см.
Твір після виставки авторка
подарувала Національному
музею-заповіднику українського
гончарства в Опішному,
№КН-17613/К-16020.
Фото Тараса Пошивайла

- 68. Рось Олександр.
Скульптура «Риба».
Львів. 2008.**
Глина, шамот, пігмент, дерево,
мотузка, ліплення, риткування,
32,5x86x23,5 см.
Твір після виставки автор
подарував Національному
музею-заповіднику українського
гончарства в Опішному,
№КН-17628/К-16036.
Фото Тараса Пошивайла

- 69. Семенко Ганна.**
Композиція «Карнавал».
Київ. 2009.
Глина, шамот, ангоби, пігменти, емалі, ліплення, ритування, тиснення, 50х37,5; 41,7х39; 50,2х38,5; 45,5х45,5 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

- 70. Семенко Ганна.**
Панно «Свято зустрічі».
Київ. 2008.
Глина, шамот, пігменти, емаль, полива, мотузка, ліплення, ритування, тиснення, вдавлювання, мальовка, 70х59 см.
Твір після виставки авторка передала на довічне зберігання Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17563/К-15969.
Фото Тараса Пошивайла

- 71. Топерік Юлія.**
Скульптура «Дикобраз».
Київ. 2008.
Глина, шамот, емалі, ліплення, мальовка, 37х39,5х12,3 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

- 72. Топерік Юлія.**
Скульптура «Закоханий вепр».
Київ. 2008.
Глина, шамот, емалі, ліплення, мальовка, 34х48,5х9,5 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

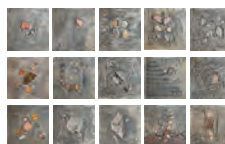
- 73. Топерік Юлія.**
Скульптура «Півник». Київ. 2008.
Глина, шамот, емалі, ліплення, мальовка, 32,7х48х17 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

- 74. Топерік Юлія.**
Чайник «Осіnnий мотив».
Київ. 2008.
Глина, шамот, пігменти, емаль, ліплення, мальовка, 28,3х42,4х11,6 см.
Твір після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17573/К-15979 (1-2).
Фото Тараса Пошивайла

- 75. Шаповалов Володимир.**
Композиція «Чашки».
Південне, Харківщина. 2009.
Глина, емалі, гончарний круг, мальовка, 10х8; 9,5х7,8; 9,5х8 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

- 76. Шилімова-Ганзенко Людмила.**
Серія панно «Все минає, але любов після всього зостається» (Григорій Сковорода).
Черкаси. 2008–2009.
Глина, шамот, поливи, мідний дріт, черепки, гончарний круг, ліплення, 24х24 см (15 шт.).
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

- 77. Шинкаренко Дмитро.**
Панно «Козак Василь».
Київ. 2008.
Глина, шамот, пігмент, ліплення, ритування, вдавлювання, дерево, 90х74,5 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

- 78. Шолуха Олександр.**
Скульптура «Риса».
Миргород, Полтавщина. 2008.
Глина, шамот, пігменти, полива, ліплення, ритування, вдавлювання, 63х43,5х20 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

79. Яковенко Галина.
Ваза «Віночок».
Київ. 2008.

Глина, шамот, емаль, пігменти, ліплення, ритування, проколювання, мальовка, 25x32x31 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

80. Яковенко Галина.
Глечик.
Київ. 2009.

Глина, шамот, емаль, пігменти, ліплення, ритування, проколювання, мальовка, 46x19,5x12 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

81. Яковенко Галина.
Глечик.
Київ. 2009.

Глина, шамот, емаль, пігменти, ліплення, ритування, проколювання, мальовка, 30,3x27x13,8 см.
Твір після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17600/К-16000.
Фото Тараса Пошивайла

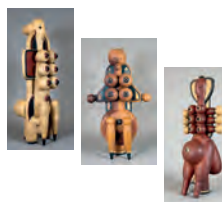
82. Яковенко Галина.
Скульптура «Обличчя квітки».
Київ. 2008.

Глина, шамот, емаль, пігменти, ліплення, ритування, проколювання, мальовка, 38x46x47,5 см.
Твір після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №НД-9178.
Фото Тараса Пошивайла

83. Яковенко Галина.
Куманець.
Київ. 2009.

Глина, шамот, емаль, пігменти, ліплення, ритування, проколювання, мальовка, 53x54x20 см.
Твір після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17601/К-16001.
Фото Тараса Пошивайла

84. Ярошевич Уляна.
Триптих із серії «Калина».
Львів. 2008.

Глина, ангоби, гончарний круг, ліплення, лискування, 72x25x22,5; 67,3x40,5x26; 65,3x26,5x22 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

1. Варвинський Микола (форма), Панасюк Євгенія (мальовка).
Банка.
Опішне, Полтавщина. 2008.
Глина, ангоби, полива, гончарний круг, ліплення, ритування, мальовка, 84x42 см.
Власність автора форми.
Фото Тараса Пошивайла

5. Варвинський Микола (форма), Панасюк Євгенія (мальовка).
Таріль «Козак Мамай».
Опішне, Полтавщина. 2008.
Глина, ангоби, полива, гончарний круг, мальовка, 8,5x45 см.
Власність автора форми.
Фото Тараса Пошивайла

2. Варвинський Микола (форма), Панасюк Євгенія (мальовка).
Барило.
Опішне, Полтавщина. 2008.
Глина, ангоби, полива, гончарний круг, ліплення, ритування, мальовка, 31,5x35,5x20,5 см.
Твір після виставки автори передали на довічне зберігання Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17571/К-15977.
Фото Тараса Пошивайла

6. Громовий Дмитро.
Скульптура «Бик».
Опішне, Полтавщина. 2009.
Глина, полива, гончарний круг, ліплення, ритування, 33,5x40x25 см.
Твір після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17582/К-15986.
Фото Тараса Пошивайла

3. Варвинський Микола (форма), Панасюк Євгенія (мальовка).
Макітра.
Опішне, Полтавщина. 2008.
Глина, ангоби, полива, гончарний круг, мальовка, 54x54 см.
Твір після виставки автори подарували Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17632/К-16040.
Фото Тараса Пошивайла

7. Громовий Дмитро (форма), Громова Любов (мальовка).
Ваза «Літо».
Опішне, Полтавщина. 2008.
Глина, ангоби, полива, гончарний круг, ритування, мальовка, 74,5x23 см.
Власність авторів.
Фото Тараса Пошивайла

4. Варвинський Микола (форма), Панасюк Євгенія (мальовка).
Таріль.
Опішне, Полтавщина. 2008.
Глина, ангоби, полива, гончарний круг, мальовка, 13x59 см.
Твір після виставки автори подарували Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17581/К-15985.
Фото Тараса Пошивайла

8. Громовий Дмитро.
Скульптура «Кабан».
Опішне, Полтавщина. 2009.
Глина, полива, гончарний круг, ліплення, ритування, проколювання, 36,7x45,5x24,5 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

9. Дубинка Ніна.
Композиція «Баранчики».
Опішне, Полтавщина. 2009.
Глина, гончарний круг, ліплення, ритування, вдавлювання, проколювання, 9x8,9x4,5; 8,9x7,5x6,5; 8,4x8,6x4,2 см.
Твори після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН17618-17620/К-16026-16028.
Фото Тараса Пошивайла

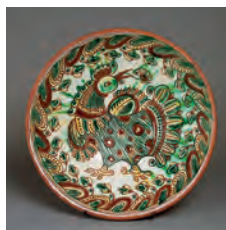
- 10. Дубинка Ніна.**
Композиція «Бички».
Опішне, Полтавщина. 2009.
Глина, гончарний круг, ліплення, ритування, вдавлювання, проколювання, 9,8x7,6x5,5; 8,9x7,7x5,1; 10x8,5x6,3 см.
Твори після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17629-17631/К-16037-16039.
Фото Тараса Пошивайла

- 11. Дубинка Ніна.**
Набір посуду (монетка).
Опішне, Полтавщина. 2009.
Глина, гончарний круг, ліплення, ритування, вдавлювання, 6,3x5; 5,5x5,1; 6,4x5; 6,3x4,4; 5x4,2; 5,4x4,5 см.
Твори після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17637-17642/К-16045-16050.
Фото Тараса Пошивайла

- 12. Дубинка Ніна.**
Набір посуду «Ритуальний» (монетка).
Опішне, Полтавщина. 2009.
Глина, гончарний круг, ліплення, ритування, вирізування, 4,9x5,3x4,8; 4,9x3,8x3,7; 5,7x3,9x3,8; 10,6x7x5,5 см.
Твори після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17633-17636/К-16041-16044.
Фото Тараса Пошивайла

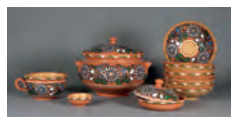
- 13. Кушнір Віталій (форма), Кушнір Олександра (мальовка).**
Таріль «Весняний птах».
Вербовець, Івано-Франківщина. 2009.
Глина, ангоби, поливи, гончарний круг, ритування, мальовка, 25,5x8 см.
Твір після виставки автори подарували Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17572/К-15978.
Фото Тараса Пошивайла

- 14. Кушнір Віталій (форма), Кушнір Олександра (мальовка).**
Сільничка «Бичок».
Вербовець, Івано-Франківщина. 2008.
Глина, ангоби, поливи, мотузка, дріт, гончарний круг, ліплення, вдавлювання, ритування, мальовка, 16x18,7x8 см.
Твір після виставки автори подарували Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17570/К-15976.
Фото Тараса Пошивайла

- 15. Мороховець Олена.**
Набір посуду «Весняний».
Опішне, Полтавщина. 2009.
Глина, ангоби, полива, гончарний круг, ліплення, мальовка, 21,7x25,5; 13,4x12,1; 14,5x8; 10,3x15,2; 9,1x16,3x12,7; 5,1x16,5; 5,1x16,3; 5,5x16,5; 5,5x16,7; 5,4x16,5; 5,7x16,7 см.
Твори після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17562/К-15958-15968.
Фото Тараса Пошивайла

- 16. Мороховець Олена.**
Набір посуду «Літо».
Опішне, Полтавщина. 2008.
 Глина, ангоби, полива, гончарний круг, ліплення, мальовка, 20x25,5; 8,4x14,4; 5,4x16,8; 5,1x17,2; 4,9x16,7; 5,4x16,7; 5,1x17; 5,3x16,7; 7,5x16,5; 3,2x7,3; см.
 Твори після виставки авторка передала на довічне зберігання Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17602/К-16002-16011.
 Фото Тараса Пошивайла

- 20. Острянин Михайло (форма), Кальна Любов (мальовка).**
Квітник.
Опішне, Полтавщина. 2009.
 Глина, ангоби, полива, гончарний круг, проколювання, мальовка, 30,9x32,7 см.
 Твір після виставки автори подарували Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17575/К-15981.
 Фото Тараса Пошивайла

- 17. Мороховець Олена.**
Свічник «Вечорниця».
Опішне, Полтавщина. 2009.
 Глина, ангоби, гончарний круг, ліплення, ритуння, проколювання, мальовка, 30,3x33,4x29 см.
 Твір після виставки авторка подарувала Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17578/К-15984.
 Фото Тараса Пошивайла

- 21. Острянин Михайло (форма), Кальна Любов (мальовка).**
Супник з покришкою.
Опішне, Полтавщина. 2009.
 Глина, ангоби, полива, гончарний круг, мальовка, 29,7x24,5 см.
 Твір після виставки автори подарували Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17568/К-15975 (1-2).
 Фото Тараса Пошивайла

- 18. Острянин Михайло (форма), Кальна Любов (мальовка).**
Ваза.
Опішне, Полтавщина. 2009.
 Глина, ангоби, полива, гончарний круг, мальовка, 53,5x24,4 см.
 Твір після виставки автори подарували Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17564/К-15970.
 Фото Тараса Пошивайла

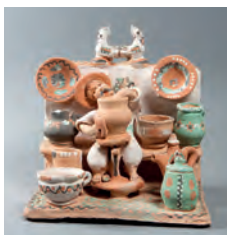
- 22. Острянин Михайло (форма), Кальна Любов (мальовка).**
Набір посуду «Мій світ».
Опішне, Полтавщина. 2009.
 Глина, ангоби, полива, гончарний круг, ліплення, мальовка, 5,5x31; 27,5x18; 12,4x26,5 см.
 Твори після виставки автори передали на довічне зберігання Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17567/К-15972-15974.
 Фото Тараса Пошивайла

- 19. Острянин Михайло (форма), Кальна Любов (декор).**
Ваза.
Опішне, Полтавщина. 2009.
 Глина, полива, гончарний круг, ліплення, ритуння, вдавлювання, 59,6x25 см.
 Твір після виставки автори подарували Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №ТЗ-35/1-10.
 Фото Тараса Пошивайла

- 23. Пошивайло Микола.**
Скульптура «Біля горна».
Опішне, Полтавщина. 2008.
 Глина, ангоби, гончарний круг, ліплення, проколювання, ритуння, мальовка, 23x24,5x25,5 см.
 Твір після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №ТЗ-9/3.
 Фото Тараса Пошивайла

- 24. Пошивайло Микола.**
Скульптура «Гончар».
Опішне, Полтавщина. 2008.
 Глина, ангоби, гончарний круг, ліплення, проколювання, ритування, мальовка, 24,8x19,8 см. Твір після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №ТЗ-9/1. Фото Тараса Пошивайла

- 25. Пошивайло Микола.**
Скульптура «Хор гончарів».
Опішне, Полтавщина. 2008.
 Глина, ангоби, гончарний круг, ліплення, проколювання, ритування, мальовка, 19,8x28x23,4 см. Твір після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №ТЗ-9/2. Фото Тараса Пошивайла

- 26. Пошивайло Микола.**
Композиція «Вершники».
Опішне, Полтавщина. 2008.
 Глина, ангоби, гончарний круг, ліплення, проколювання, вдавлення, ритування, мальовка, 40,5x41x19,5; 41,5x34,5x16,5; 36,5x35,5x16; 38x36x16 см. Твори після виставки автор передав на довічне зберігання Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №ТЗ-13/3; 13/2 (1-3). Фото Тараса Пошивайла

- 27. Пошивайло Микола.**
Композиція «Півні».
Опішне, Полтавщина. 2008.
 Глина, ангоби, гончарний круг, ліплення, проколювання, вдавлення, ритування, мальовка, 34,5x26,8x15; 23x18,5x11,5; 24x23x12 см. Твори після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №ТЗ-13/4 (1-3). Фото Тараса Пошивайла

- 28. Пошивайло Юрко.**
Набір посуду «Мальований» (монетка).
Опішне, Полтавщина. 2009.
 Глина, ангоби, гончарний круг, ліплення, мальовка, 7,1x5,5; 6,4x5,1; 6,9x5,6; 5,3x6; 4,2x6,2 см. Твори після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17608-17612/К-16015-16019. Фото Тараса Пошивайла

- 29. Пошивайло Юрко.**
Набір посуду «Метаморфози вогню» (монетка).
Опішне, Полтавщина. 2009.
 Глина, ангоби, полива, гончарний круг, ліплення, мальовка, 7,5x6,1; 6,8x5,8 см. Твори після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17603-17604/К-16012-16013. Фото Тараса Пошивайла

- 30. Пошивайло Юрко.**
Набір посуду «Писаний»
 (монетка).
Опішне, Полтавщина. 2009.
 Глина, ангоби, гончарний круг, ліплення, мальовка, 7,7x5,4; 6,3x5; 5,4x6,5; 5,5x6,7; 5,2x5,8; 6,5x6,4; 4,9x6 см.
 Твори після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17621-17627/К-16029-16035. Фото Тараса Пошивайла

- 31. Пошивайло Юрко.**
Набір посуду «Простий»
 (монетка).
Опішне, Полтавщина. 2009.
 Глина, гончарний круг, ліплення, 4,5x5,9; 7,3x6,1; 6,6x5,1; 6,3x5; 2,2x6,6; 3,9x5,8; 3,8x5,4; 5,3x6,2; 4,4x5,8; 4,9x5,1 см.
 Твори після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17583-17592/К-15987-15996. Фото Тараса Пошивайла

- 32. Пошивайло Юрко.**
Набір посуду «Ритуальний»
 (монетка).
Опішне, Полтавщина. 2009.
 Глина, ангоби, полива, гончарний круг, ліплення, мальовка, 6,5x5,2; 7,2x6; 7,1x5,1 см.
 Твори після виставки автор подарував Національному музею-заповіднику українського гончарства в Опішному, №КН-17615-17617/К-16023-16025. Фото Тараса Пошивайла

- 33. Шкурпела Олександр.**
Скульптура «Бик». Опішне, Полтавщина. 2008.
 Глина, пігмент, гончарний круг, ліплення, ритування, вдавлювання, 68x66x30 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 34. Шкурпела Олександр.**
Скульптура «Вівця».
 Опішне, Полтавщина. 2008.
 Глина, пігмент, гончарний круг, ліплення, ритування, вдавлювання, 47,5x65x29 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

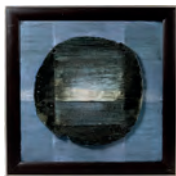
- 35. Шкурпела Олександр (форма), Шкурпела Світлана (декор).**
Куманець.
 Опішне, Полтавщина. 2008.
 Глина, пігмент, полива, гончарний круг, ліплення, ритування, вдавлювання, 49x30x11 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 36. Шкурпела Олександр (форма), Шкурпела Світлана (декор).**
Свічник п'ятиріжковий.
 Опішне, Полтавщина. 2008.
 Глина, полива, гончарний круг, ліплення, ритування, вдавлювання, 86,5x24,5x27,5 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 37. Шкурпела Олександр (форма), Шкурпела Світлана (декор).**
Свічник триріжковий.
 Опішне, Полтавщина. 2008.
 Глина, полива, гончарний круг, ліплення, ритування, вдавлювання, 80,5x37x23 см.
 Власність автора.
 Фото Тараса Пошивайла

- 1. Боднарчук Василь.**
Панно «Море»
із циклу «Пейзаж».
Львів. 2006.
Глина, шамот, пігменти, емалі,
деревина, ліплення, ритування,
алюмінієва рамка, 46x46 см.
Твір після виставки автор подарував
Національному музею-заповіднику
українського гончарства
в Опішному, №КН-17557/К-15953.
Фото Тараса Пошивайла

- 2. Боднарчук Василь.**
Панно «Триптих» із циклу
«Пейзаж». Львів. 2006.
Глина, шамот, пігменти, емалі,
деревина, ліплення, ритування,
43x43; 43x43; 43x43 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

- 3. Малишко Олег.**
Скульптура «Роздуми».
Винники, Львівщина. 2007.
Глина, шамот, ліплення, ритування,
вдавлювання, 37x20,5 см.
Твір після виставки автор подарував
Національному музею-заповіднику
українського гончарства
в Опішному, №КН-17561/К-15957.
Фото Тараса Пошивайла

- 4. Мотика Ярослав.**
Скульптура «Образ Возницького».
Львів. 2006.
Фаянсова маса, ангоб, формування,
ритування, 36x82x12 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

- 5. Пасічний Микола.**
Посудина «Артчайник. №1».
Полтава. 2006.
Фаянсова маса, емалі, пігменти,
формування, ліплення, мальовка,
20,4x31,1x19,3 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

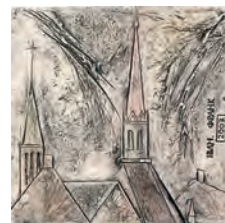
- 6. Пасічний Микола.**
Посудина «Артчайник. №2».
Полтава. 2006.
Фаянсова маса, емалі, пігменти,
формування, ліплення, мальовка,
16,3x27,7x20,8 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

- 7. Пасічний Микола.**
Посудина «Артчайник. №3».
Полтава. 2006.
Фаянсова маса, емалі, пігменти,
формування, ліплення, мальовка,
21,3x30,6x17,3 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

- 8. Соболь Сергій.**
Скульптура «Зоряна ніч».
Львів. 2007.
Глина, шамот, деревина, гончарний
круг, ліплення, ритування, димлення,
45,5x66,5x21 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

- 9. Франк Іван.**
Панно «Храм св.Івана Златоустого».
Львів. 2007.
Глина, шамот, пігменти, полива,
ліплення, ритування, 28,6x28,8 см.
Твір після виставки автор подарував
Національному музею-заповіднику
українського гончарства
в Опішному, №КН-17556/К-15952.
Фото Тараса Пошивайла

- 10. Шоповалов Володимир.**
Композиція «Чашки».
Південне, Харківщина. 2007.
Глина, емалі, гончарний круг,
мальовка, 10,7x8; 10x7,6 см.
Власність автора.
Фото Тараса Пошивайла

Національний музей-заповідник
українського гончарства в Опішному
щиро вдячний мистцям,
які подарували
чи передали свої твори
на довічне зберігання
в музейній колекції!

Віднині Ваша творча спадщина
стає складовою частиною
Національного музейного фонду
Української Держави,
а отже, і важливою пам'яткою
в літописові
української художньої кераміки!

**ВІТАЄМО
ВАШ МУДРИЙ ВИБІР
НАЙБІЛЬШ
НАДІЙНОГО І ПРЕСТИЖНОГО
МІСЦЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ
ВАШОЇ
ТВОРЧОЇ СПАДЩИНИ!**

Прес-бібліографія

1. Бобрищев Костянтин. У столиці гончарства – знову свято // Вечірня Полтава. – 2009. – №28. – 15 липня. – С.20.
2. Віцєня Лідія. Гончарний «Здвиг-2009» // Зоря Полтавщини. – 2009. – №90-91. – 3 липня. – С.1.
3. Гончарний всесвіт України // Зоря Полтавщини. – 2009. – №96-97. – 14 липня. – С.2.
4. Дмитренко Микола, Пругло Світлана. Столиця гончарства // «Слово Просвіти». – 2009. – Ч.28. – 16-22 липня. – С.11.
5. Дяченко Ірина. Буде, гончарю, і в тебе свято! // Полтавський вісник. – 2009. – №28. – 10 липня. – С.10.
6. Запрошення на відкриття Національної виставки-конкурсу художньої кераміки «Керампік у Опішному!»: Листівка. – Опішне: Українське Народознавство, 2009. – 2 с.
7. Запрошення на І Тиждень Національного Гончарного Здвиження в Опішному «Здвиг-2009»: Листівка. – Опішне: Українське Народознавство, 2009. – 1 с.
8. Запрошення на церемонію урочистого оголошення та нагородження переможців Національної виставки-конкурсу художньої кераміки «Керампік у Опішному!»: Листівка. – Опішне: Українське Народознавство, 2009. – 2 с.
9. «Здвиг-2009» в Опішному // День. – 2009. – №90. – 30 травня. – С.2.
10. «Здвиг-2009» розпочався! // Полтавський вісник. – 2009. – №27. – 3 липня. – С.11.
11. «Зимова подорож» – найкраща в Опішні // Полтавський вісник. – 2009. – №44. – 30 жовтня. – С.32.
12. Зубань Вікторія. Про І Тиждень Національного Гончарного Здвиження в Опішному «Здвиг-2009» // Березина. – 2009. – №3. – С.39-44.
13. Національна виставка-конкурс художньої кераміки «Керампік у Опішному!»: Буклет. – Опішне: Українське Народознавство, 2009. – 4 с.
14. Національна виставка-конкурс художньої кераміки «Керампік у Опішному!»: Положення. – Опішне: Українське Народознавство, 2009. – 8 с.
15. Національна виставка-конкурс художньої кераміки «Керампік у Опішному!»: Положення // І Тиждень Національного Гончарного Здвиження в Опішному «Здвиг-2009»: Програма. – Опішне: Українське Народознавство, 2009. – С.31-37.
16. Національна виставка-конкурс художньої кераміки «Керампік у Опішному!»: Прес-реліз. – Опішне: Українське Народознавство, 2009. – 2 с.
17. Онищенко Володимир. «Здвиг-2009» в Опішному // Образотворче мистецтво. – 2009. – №3. – С.157-158.
18. Програма І Тижня Національного Гончарного Здвиження в Опішному «Здвиг-2009»: Проспект. – Опішне: Українське Народознавство, 2009. – 4 с.
19. Пругло Світлана. Афіни українського гончарства запрошують! // Шлях перемоги. – 2009. – №25. – 24 червня. – С.7.
20. Пругло Світлана. Гончарі запрошують! Поїдемо на «Здвиг-2009» // День. – 2009. – №105. – 23 червня. – С.8.
21. Пругло Світлана. Їдемо на «Здвиг-2009» заповідника українського гончарства в Опішному! // Вечірня Полтава. – 2009. – №26. – 1 липня. – С.9.
22. Пругло Світлана. Наші гончарські Афіни // Голос України. – 2009. – №113. – 20 червня. – С.13.
23. Пругло Світлана. Опішне: «Здвиг-2009» // Шлях перемоги. – 2009. – №30. – 29 липня. – С.8.
24. Твердохліб Н. На фестивалі у Опішні // Голос Зіньківщини. – 2009. – №50. – 2 липня. – С.1.
25. Філіпенко Інна. Дню гончаря – статус національного. В Опішні пройшов І Тиждень великого збору керамістів // День. – 2009. – №114. – 7 липня. – С.8.
26. Хоч і пішки – аби в Опішні! // Полтавський вісник. – 2009. – №25. – 19 червня. – С.13.

Робчі матеріали
Національної виставки-конкурсу
художньої кераміки «Керампік у Опішному».
Опішне. 2009

КЕРАМПІК У ОПІШНОМУ!

КЕРАМПІК У ОПІШНОМУ!

Гончарі запрошують! 9

Їдемо на «Здвиг-2009» заповідника української гончарства в Опішному!

З 29 червня по 5 липня в гончарній столиці України Опішному Полтавської області пройде Тиждень...

В Опішні — на ярмарок!!!

У місті Опішному Полтавської області 29 червня стартує ярмарок...

Гончарний всесвіт України

Уже в шостий раз в Україні організовано гончарний всесвіт...

Дню гончаря — статус національного

В Опішні пройшов I тиждень великого збору керамістів...

АФІШІ УКРАЇНСЬКОГО ГОНЧАРСТВА ЗАПРОШУЮТЬ!

ОПІШНЕ: «ЗДВИГ-2009»

З 29 червня по 5 липня 2009 року в Опішному Полтавської області...

Буде, гончарю, і в тебе свято!

СТОЛИЦЯ ГОНЧАРСТВА

Публікації про заходи I Тижня Національного Гончарного Здвиження в Опішному «ЗДВИГ-2009», у тому числі про події Національної виставки-конкурсу художньої кераміки «Керампік у Опішному!». Опішне. 2009

Світлицю
Доки сонце світить, щоб горшки ліпились

Тисяці зліпків глини - 1000-1050 зліпків - 21

20 Дивосвіт краси

У столиці гончарства — знову свято

На фестивалі в Опішні

Важко повірити в те, що в Україні є люди, які займаються гончарством. Це не просто ремесло, це мистецтво, це любов до своєї справи. У Опішні щороку відбувається фестиваль гончарства, який приваблює тисячі туристів з усієї України та з інших країн.

№ 28 (855) 15 вересня 2009 р. ВІСНИК ПОСТАЛА

Хоч і пішки — аби в Опішні!

■ Не поїдете в Лондон, Париж чи Рим — проїдете до вічного, спокійного українського Опішного — і ви не будете розчаровані. У цьому містечку, яке здався Давидом народжений гончарський ремесло, з 29 червня до 5 липня відбувся перший міжнародний фестиваль гончарства в Опішні. Це було справді свято гончарства, яке приваблює тисячі туристів з усієї України та з інших країн.

Гончарі запрошують!

Пойдемо на «Зліп-2009»

В Опішні, у селі, розташованому за 10 кілометрів від міста Опішня, щороку відбувається фестиваль гончарства. Це свято гончарства, яке приваблює тисячі туристів з усієї України та з інших країн.

«Зліп-2009» в Опішному

11-18 липня в селі Опішня в Україні — Опішному відбувся міжнародний фестиваль гончарства «Зліп-2009». Це свято гончарства, яке приваблює тисячі туристів з усієї України та з інших країн.

«Зимова подорож» — найкраща в Опішні

У липні цього року в Опішні відбувся міжнародний фестиваль гончарства «Зліп-2009». Це свято гончарства, яке приваблює тисячі туристів з усієї України та з інших країн.

«Зліп-2009» розпочався!

В Опішні, у селі, розташованому за 10 кілометрів від міста Опішня, щороку відбувається фестиваль гончарства. Це свято гончарства, яке приваблює тисячі туристів з усієї України та з інших країн.

Фестиваль «Зліп-2009» розпочався!

В Опішні, у селі, розташованому за 10 кілометрів від міста Опішня, щороку відбувається фестиваль гончарства. Це свято гончарства, яке приваблює тисячі туристів з усієї України та з інших країн.

КЕРАМЛІК У ОПІШНОМУ!

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

- А**враменко В.В. 74
 Андрусів Степан 16, 26, 44, 107, 176
 Андрусяк І. 73
 Андрушенко Оксана 5
 Анна 72
 Антонова Лариса 16, 26, 44, 67, 88, 108, 176
Береза Ігор 16, 20, 23, 44, 67, 87, 88, 100, 176
 Береза Тамара 95
 Білокур Катерина 38, 41
 Бобрищев Костянтин 192
 Бог 19, 70, 72, 73
 Боднарчук Василь 14, 16, 26, 55, 168, 190
 Бойчук Михайло 16, 19, 41, 42, 50, 64
 Бокотей Андрій 38
 Бородай П.В. 75
Вавілов Олександр 72
 Важнича Віра 80
 Варвинський Микола 16, 20, 24, 26, 52, 64, 89, 144, 159, 185
 Васильєв Геннадій 15, 44, 67, 87, 88, 109, 176
 Васильєв Максим 16, 26, 27, 44, 67, 87, 88, 110, 176
 Васильєва Ірина 15, 45, 109, 176
 Верна Петро 41, 62
 Вероніка 74
 Винниченко Володимир 76
 Вінковський В'ячеслав 15, 45, 67, 73, 88, 111, 176, 177
 Віцєня Лідія 192
 Віцько Іван 38, 85
 Вовкун Василь 18, 19, 21, 22, 36, 38, 58, 80, 84, 85
 Ворона Петро 76
Галенко Марко 15, 45, 89, 112, 177
 Герасименко Юрій 5, 29
 Герус Людмила 20, 38, 59, 65, 84, 88
 Гоголь Микола 16, 44, 51, 52, 54
 Головка Л.І. 74
 Голубець Орест 39
 Гончар Іван 19, 41, 62, 72
 Греков Митрофан 16, 44, 45, 46
 Гринь Григорій 89
 Громова В. 74
 Громова Любов 16, 24, 52, 160, 185
 Громовий Дмитро 16, 24, 26, 52, 89, 160, 185
 Гурин Катерина 15
 Гусар Людмила 5, 15
Денисенко Сергій 15, 26, 45, 67, 86, 88, 113, 177
 Дмитренко Микола 71, 82, 192
 Долинна А. 75
 Драгоманов Михайло 54
 Друль Ганна 16, 45, 114, 177
 Дубинка Ніна 16, 21, 24, 26, 52, 68, 75, 89, 154, 161, 185, 186
 Дяченко Ірина 192
 Дяченко Людмила 20, 22, 39, 84
Ерделі Адальберт 16, 45
Жернова Олена 16, 25, 26, 46, 68, 88, 115, 177, 178
Заїка Тетяна 15
 Зайцева Тетяна 15, 27, 46, 116, 178
 Зіненко Тетяна 71
 Зубань Вікторія 15, 192
Ільїнський Андрій 15, 46-48, 117, 178
 Інна 75
Кальна Любов 16, 20, 24, 52, 146, 163, 187
 Канівець Оксана 15
 Карпова Ольга 71
 Картишеві 76
 Карунна Ольга 5
 Касіян Василь 44, 53
 Китриш Михайло 83
 Кішінець Ю.М. 73

- Клименко Олена 20, 39, 65, 84-86, 88
 Ковалевич Ігор 16, 19, 20, 22, 23, 27, 39, 46, 68, 87, 88, 96, 118, 178
 Коваленко Оксана 18
 Козак Надія 15, 20, 27, 46, 78, 89, 104, 119, 178, 179
 Козак Олена 15, 20, 27, 47, 68, 78, 89, 103, 120, 179
 Козак Сергій 15, 27, 47, 65, 68, 89, 121, 179
 Козельська Ганна 72
 Козерод Андрій 21
 Козовльова Валентина 15
 Колупаєва Агнія 20, 39, 59, 65, 84, 88
 Кондратюк Юрій 16, 51
 Конюшенко Світлана 4, 5, 15, 66
 Короленко Володимир 71
 Кулініч Олег 2, 21
 Кульбака Валентина 5, 15
 Кушнір Віталій 15, 21, 24, 27, 53, 155, 158, 186
 Кушнір Олександра 15, 21, 24, 27, 53, 68, 155, 158, 186
Лавріненко Любов 74
 Левків Тарас 40
 Ликова Оксана 30
 Лимуренко О. 75
 Липа Ганна-Оксана 29, 77, 87, 88
 Лисик Анна 16, 20, 22, 47, 66, 69, 87, 88, 92, 94, 95, 180
 Лисик Євген 94
 Ліза 74
Малишко Олег 15, 16, 27, 55, 169, 190
 Марчук Іван 40
 Матвієнко Антоніна 78
 Матвієнко Наталя 21, 77
 Матвієнко Ніна 78
 Метка Людмила 15, 20, 40, 60, 84
 Мироненко Надія 73
 Миронова Яніна 16, 27, 47, 122, 180
 Міміношвілі Гія 15, 20, 27, 47, 105, 180
 Мірошніченко 78
 Мірошніченко Олександр 16, 20, 27, 48, 106, 123, 180
 Мороховець Олена 16, 20, 21, 24, 27, 53, 64, 69, 73, 148, 152, 162, 186, 187
 Мотика Ярослав 15, 16, 48, 55, 124, 170, 180, 181, 190
 Мотика Ярослава 15, 40
 Мотиль Романа 40
 Мусатов Юрій 16, 27, 48, 125, 181
 Мухіна Віра 44
Нечуй-Левицький Іван 41, 42, 54, 63
 Новобранець Іван 83, 86, 87
Окара Людмила 75
 Окара Микола 75
 Оксана 73
 Олександр 73
 Олена 72
 Омеляненко Василь 18, 19, 20, 40, 61, 83, 85, 89
 Онищенко Володимир Анатолійович 15, 16, 48, 126, 181, 192
 Онищенко Володимир Миколайович 15, 16, 27, 48, 69, 89, 127, 181, 182
 Острианин Михайло 16, 20, 24, 27, 53, 69, 146, 163, 187
Павлюк Степан 41
 Панасюк Галина 5
 Панасюк Євгенія 16, 20, 24, 53, 64, 144, 159, 185
 Панасюк Юлія 5, 15
 Пасічна Світлана 15, 41, 61, 85
 Пасічний Микола 15, 16, 55, 171, 190
 Петрук Роман 41
 Печорний Петро 16, 41
 Порисенко К. 73
 Потапенко Анна 16, 27, 49, 128, 182
 Пошивайли 77
 Пошивайло Богдан 66
 Пошивайло Ігор 5, 41, 62
 Пошивайло Людмила 5, 29
 Пошивайло Микола 16, 20, 21, 23, 24, 27, 54, 59, 69, 142, 153, 164, 187-189
 Пошивайло Олесь 4-6, 10-20, 22-30, 42, 63, 84, 87, 88
 Пошивайло Тарас 5, 10, 18, 25, 26, 58-65, 67-72, 76, 77, 79-83, 85, 87, 89, 141, 167, 176-190
 Пошивайло Юрко 5, 16, 20, 21, 23, 27, 54, 69, 77, 78, 89, 150, 151, 157, 165, 188, 189
 Приймаченко Марія 41, 62
 Пругло Світлана 15, 192
Радько Сергій 16, 49, 69, 129, 182
 Рахно Костянтин 5
 Рильський Максим 19, 39, 42, 64, 71

- Рогальская Аксана 73
 Росул Мирослава 15, 49, 70, 86, 88, 111, 130, 177, 182
 Рось Леся 16, 27, 49, 131, 182
 Рось Олександр 16, 27, 49, 66, 132, 182
- С**афронава Вольга 73
 Семенко Ганна 15, 20, 23, 26, 50, 64, 70, 86, 89, 98, 133, 183
 Скворода Григорій 136, 183
 Смерж Леонід 25
 Смохтіні 75
 Соболев Сергій 15, 16, 55, 172, 190
 Солов'ян Тетяна 15
 Спесивцев Юрій 25, 72
 Степаненко С.В. 74
 Стус Василь 48, 55
- Т**амара 73
 Твердохліб Н. 192
 Тетяна 73
 Топерік Юлія 15, 27, 50, 134, 183
 Трикоз Олена 15
 Труш Іван 14, 16, 19, 31, 40, 44, 45, 49, 50, 51, 56
- У**стименко Олена 5, 15
 Ушинський Костянтин 45
- Ф**едоренки 76
 Федоров Іван 46
 Філіп Олександр 72
 Філіпенко Інна 192
 Флінта Зеновій 39
 Франк Іван 15, 16, 27, 56, 173, 190
 Фурман Віктор 77, 86, 87
- Ч**егусова Зоя 26, 42
 Чепелик Володимир 21
- Ш**аповал 78
 Шаповалов Володимир 16, 50, 56, 70, 135, 174, 183, 190
 Шевченко Вікторія 5, 15
 Шевченко Тарас 18, 19, 21, 38, 40-42, 45, 47-49, 55, 58, 59, 61, 78, 94
 Шилімова-Ганзенко Людмила 16, 50, 70, 136, 183
 Шинкаренко Дмитро 15, 50, 70, 137, 183
 Шиян Ольга 25
 Школьна Ольга 20, 42, 64, 65, 89
 Шкурпела Олександр 16, 21, 24, 54, 70, 89, 156, 166, 189
 Шкурпела Світлана 16, 21, 24, 25, 54, 156, 166, 189
 Шамагалю Ростислав 42
 Шолуха Олександр 16, 51, 138, 183
 Штігліц О.Л. 72
 Щербаківський Данило 40, 61
- Ю**щенко Віктор 37
- Я**кименко В.В. 73
 Яковенки 76
 Яковенко Галина 15, 20, 27, 51, 64, 89, 102, 138, 184
 Яровата Вікторія 5
 Ярошевич Уляна 16, 42, 51, 140, 184
- K**onyushenko Svitlana 4
Poshyvailo Oles 4, 8

Географічний покажчик

- А**веір 39
Анденн 39
Афіни
Африка 22
Баранівка 11
Бельгія 39
Білорусь 71, 72, 73
Буковина 72
Валорис 22, 29, 40, 41, 61
Васильків 15, 45, 67, 113, 177
Вербовець 15, 21, 27, 53, 68, 155, 158, 186
Винники 27, 55, 190
Вільнюс 40
Вроцлав 95
Грузія 47
Дніпропетровськ 72, 74, 75
Донецьк 15, 44, 45, 67, 75, 109, 176
Донеччина 15, 60, 70
Європа 11
Єгипет 39
Загреб 39
Закарпаття 15, 60
Західна Україна 72
Зіньківщина 192
Івано-Франківськ 75
Івано-Франківщина 14, 15, 21, 53, 60, 186
Італія 29, 39, 40, 41, 61
Каїр 39
Канадзаві 41, 61
Каруж-Женева 39
Київ 11, 13, 15, 20, 25-27, 38-42, 45-48, 50, 51, 58, 62, 64, 68-71, 73-76, 78, 82, 95, 98, 102-105, 112, 116, 117, 119-121, 126, 127, 133, 134, 137, 139, 177-184
Київщина 15, 45, 177
Кіровоград 76
Коболчин 72
Косів 12, 60
Кременчук 76
Крим 14, 58, 75
Латвія 95
Латинська Америка 22
Литва 40
Лодзь 95
Луганщина 14
Львів 14-16, 20, 26, 27, 38-42, 44-49, 51, 55, 56, 59, 67-69, 77, 92, 94, 95, 96, 100, 107, 114, 118, 122, 124, 125, 128, 131, 132, 140, 168-170, 172, 173, 176-178, 180-182, 184, 190
Львівщина 16, 55, 190
Маріуполь 76
Межиріч 16, 49, 69, 129, 182
Миколаїв 76
Миргород 16, 51, 73, 138, 183
Молдова 41, 61, 71
Москва 74
Научний 75
Одеса 16, 25, 26, 27, 44, 46, 67, 68, 110, 115, 176-178
Одещина 16
Опішне 1, 3, 4, 5, 10-42, 52-54, 58-78, 80-89, 92, 95, 96, 98, 100, 102-142, 144, 146, 148, 150-174, 176-195
Париж 95
Пирогово 11, 58
Південна Корея 22, 39, 41, 61
Південне 15, 16, 50, 56, 70, 135, 174, 183, 190
Південь України 70
Полонне 11, 95

Полтава 11, 15, 16, 38, 41, 55, 61, 72,75-77, 171,
190, 192
Полтавщина 14, 16, 18, 20, 21, 32, 33, 51-54, 58, 66,
183, 185-189, 192
Польща 95
Португалія 39
Рига 95
Рим 40
Рівненщина 14
Російська Федерація 11, 25, 71, 72, 74
Росія 74
Россия 72
Санкт-Петербург 71, 72
Сарретумін 39
Себіко 41, 61
Севастополь 76
Сімферополь 74
Скопін 11
Спліт 39
Сполучені Штати 22
Суджа 25, 72
Суми 74-76
Ужгород 15, 45, 49, 67, 70, 111, 130, 176, 177, 182

Україна 1, 3-5, 10-42, 44-56, 58-78, 80-89, 92, 94-96,
98, 100, 102-142, 144, 146, 148, 150-174,
176-195
Українська Держава 11, 13, 14, 28, 191
Фаенца 22, 29, 39-41, 61
Франція 29, 39-41, 61, 95
Харків 16, 20, 26, 27, 44, 48, 67, 73-76, 78, 106, 108,
123, 176, 180
Харківщина 14, 16, 50, 56, 70, 183, 190
Хмельницький 95
Хорватія 39
Черкаси 16, 50, 70, 73, 136, 183
Черкащина 14, 16, 49, 69, 182
Чернівеччина 72
Чигирин 12, 17
Швейцарія 39
Швеція 74
Шпіж 39
Японія 41, 61

Opishne 2, 4
Ukraïne 2, 4

Інформаційні спонсори

Генеральний інформаційний спонсор:
НАЦІОНАЛЬНА РАДІОКОМПАНІЯ УКРАЇНИ

Головний регіональний
інформаційний спонсор:

Інформаційні
спонсори:

Редакція
районного радіомовлення
«Голос Зіньківщини»

Інформація

ОПІШНЕ

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Нині селище Зінківського району Полтавської області; близько 6 тисяч жителів. Постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 №878 селище включено до «Списку історичних населених місць України». Один із наймогутніших і найславетніших центрів культурної самобутності українців, загально визнана столиця українського гончарства.

На території містечка досліджено городище скіфського часу «Кардашів вал» (IV–III ст. до н.е.), городище роменської археологічної культури (VIII ст.). Неподальк знаходиться одне з найбільших городищ скіфського часу – Більське. 1737 року в Опішному утворилася перша в Україні й тривалий час найбільша в Російській імперії Опішненська компанія селітроварних підприємств. У добу середньовіччя в містечку збудовано розгалужену систему підземних ходів, які плануються музеєфікувати.

У XIX столітті Опішне стало одним із найбільших і найвизначніших гончарним осередком України. У місцевому гончарстві на початку XX століття було зайнято більше тисячі осіб. Вироби гончарів продавалися не лише в українських губерніях, а й у багатьох країнах європейського та американського континентів. 1894 року в Опішному було відкрито першу в Лівобережній Україні земську губернську навчально-показову гончарну майстерню. (Донині зберігся один із будинків майстерні, зведений 1916 року за проектом всесвітньо відомого українського мистця Василя Кричевського в стилі українського модерну). Опішне – єдиний в Україні осередок традиційного гончарства, де вже більше століття розвивається гончарне шкільництво.

В Опішному функціонували найбільші в Україні гончарний завод «Художній керамік», що знаходився в системі «Укрхудожпрому», та гончарний завод «Керамік», підпорядкований «Укоопспілці». Завод «Художній керамік», заснований 1929 року, був найстарішим і найзнаменітшим гончарним підприємством в Україні. Нині тут діють приватні гончарні художні майстерні відомих українських мистців, заслужених майстрів народної творчості України – Михайла Китриша, Василя Омеляненка, Миколи Пошвайла та багатьох молодих майстрів кераміки. Дванадцять гончарів стали членами Спілки художників України. Творчість 8 гончарів відзначено почесним званням «Заслужений майстер народної творчості України», трьох (єдиних з гончарів України!) – Державною премією України імені Тараса Шевченка, одного – Всеукраїнською літературно-мистецькою премією імені Івана Нечуя-Левицького.

Опішненська кераміка стала своєрідним етнічним символом української культури XX століття. (Найбільш влучно про це сказав, побувавши в Опішному, колишній посол Польщі в Україні Єжи Бар: «Я думав, що глину побачу, а побачив народ»). Саме тому усвідомлення українствотвердуючого покликання Опішного і дбайливе плекання головного дійства в цьому священному куточку України – гончарства – мають стати наріжним каменем культурної політики Української Держави.

З гончарством Опішного пов'язана творча доля знаменитих українських мистців: гончарів – Федора Чирвенка, Остапа Ночовника, Івана Гладиревського, Василя Поросного; художників-керамістів – Юрка Лебідца, Осипа Білоскурського, Петра Вауліна; художників – Василя Кричевського, Сергія Васильківського, Миколи Самокиша, Опанаса Сластьона, Єлизавети Трипільської, Леоніда Позена; письменників – Андрія Заливчого, Якова Майстренка, Василя Вражливого-Штанька, Олександра Косенка, історика літератури Назара Фіялковського; археолога Івана Зарецького; етнографів – Віктора Василенка, Михайла Русова, Федора Вовка, Якова Риженка, Костянтина Мощенка; керамолога й мистецтвознавця Юрія Лашука; публіциста й політичного діяча української діаспори Івана Майстренка.

Містечко стало місцем проведення Установчого з'їзду Українського керамічного товариства (2000). Тут знаходиться постійнодіючий виконавчий орган УКТ – Правління.

В Опішному нині функціонують три заклади державного значення: Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному (на пострадянському просторі, у країнах Центральної і Південної Європи аналогів немає), Державна спеціалізована художня школа-інтернат I–III ступенів «Колегіум мистецтв у Опішному» (на пострадянському просторі, в інших країнах Європи аналогів немає), Інститут керамології – відділення Інституту народознавства НАН України (на пострадянському просторі аналогів немає). Сформувався численний науковий колектив, інтелектуальний потенціал якого в сфері дослідження гончарства не має рівних в Україні.

На буревійних шляхах історії містечко не раз доценту спаливали чужинці, але воно, немовби Фенікс із попелу, знову й знову воскресало, щоразу постаючи ще потужнішим Осердям Народної Духовності. Занепали скіфські, праслов'янські городища, завмерло середньовічне козацьке містечко, проте не зник на приворсклянських пагорбах Божий Дар Плекання Краси. У найтрагічніші і найзастійніші часи вогнещівне мистецтво Опішненських Гончарів утверджувало Непоборність Народного Духу. Нерукотворний Духовний Храм протистоєв імперським намаганням зруйнувати Генотип

Національної Свідомості. Інтенсивність нівелювання Основ Етнобуття – прямо пропорційна стану гончарства: чим більше воно занепадає, тим помітніше деградує суспільство, тим глобальніші катастрофи загрожують планеті. Та обставина, що Опішне й сьогодні лишається одним із найбільших осередків ГОНЧАРСТВА в Україні, виявляє його месіянську роль для Українського Суспільства. Саме тому усвідомлення сакрального покликання Опішного і дбайливе плекання головного дійства в цьому священному куточку України — ГОНЧАРСТВА — поступово стають наріжним каменем культурної Політики Української Держави. Спрагло припадить до цього Предковічного джерела Духовності Нації, звідки незлічними струмочками розтікається в широкий світ, у батьківські і чужинецькі краї потужна енергетика Космічної Гармонії! Пізнайте Благодать Спілкування з Предивним Світом Нетлінної Краси! Гончарство – індикатор Духовного Здоров'я Нації. Кожний Гончар – Творець, і чим більше таких Особистостей, тим щільнішу світлоносну Аuru Суспільства вони вибудовують, тим потужніше остання протистоєть деструктивним космічним силам, Антидуху. Гончарство – наймогутніша, хоча і найутасмиченіша Твердиня Самозбереження Нації, джерело її Постулу. Як не пригадати тут особливе обожнення гончарства японцями!

Чи не в цьому одна з передумов становлення й розвитку авангардної нації сьогодні?

У поруйнованому й сплюндрованому Українському Світі утаємничений Духовний Потенціал Опішного постає Великоднім Камертоном, за яким найтонші почування й діяння Українців налаштовуються на гармонійний лад!

3 дня на день, через літа у віки творить Опішне гончарний літопис українського буття. Таїна його Величі – за сімома замками Історії. Джерела її Сили – лише для Посвячених у Апостоли Народного Духу. Опішне творитиме Україну і хвилюватиме нас доти, доки залишатиметься нерозгаданою таїна його наснаги, опоки на сторожі його джерел поставатимуть світлоносні гончарі – чарівники-царі неосяжних вершин Людського Животворячого Вогню, провідники Космічного Ладу. Їхніми заповітними руками Опішне промовляє до Нас Великомудрістю Предків.
ВСПЛУХАЙМОСЯ РАЗОМ!

Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному

11 березня 1986 року в Опішному, за дорученням Ради Міністрів України, засновано Музей гончарства. Через три роки (03.11.1989) прийнято постанову про формування на його базі Державного музею-заповідника українського гончарства – етномистецького науково-дослідного і культурно-освітнього закладу, національної гончарної скарбниці України. Враховуючи виняткове значення музею-заповідника в справі збереження, вивчення й популяризації гончарної спадщини, а також його роль у розвитку національно-культурних традицій українського народу, Указом Президента України від 29.03.2001 року №220/2001, закладу надано статус національного.

Діяльність музею-заповідника спрямовано на збирання польових матеріалів, формування колекцій, наукове дослідження й популяризацію українського гончарства. У його структурі функціонують: Гончарська книгозбірня України, яка має найбільшу в Україні збірку літератури з проблем українського та світового гончарства; Національний архів українського гончарства; видавництво «Українське Народознавство», яке готує до видання літературу з проблем гончарства та українського народознавства, зокрема національний культурологічний щорічник «Українське гончарство», національні наукові щорічники «Українська керамологія», «Бібліографія українського гончарства», національний науковий часопис «Український керамологічний журнал»; Меморіальні музеї-садиби гончарської родини Пошивайлів та гончарки Олександри Селюченко, в яких у недоторканому вигляді збереглися інтер'єри жител, предмети побуту, гончарні твори та декоративні мальовки, вишивки, народні картини, безліч фотографій та багата епістолярна спадщина (листи, щоденники тощо). Найголовніше багатство музею – фондова колекція гончарних виробів, на сьогодні найбільша в Україні, яка щороку поповнюється.

Музей ініціював проведення в Опішному Всеукраїнських симпозіумів монументальної кераміки «Поезія гончарства на майданах і парках України», Національних симпозіумів гончарства, у результаті яких з'явилася унікальна Національна галерея монументальної кераміки, розміщена просто неба; Всеукраїнських гончарських фестивалів, Національних конкурсів художньої кераміки, Всеукраїнських науково-практичних конференцій і семінарів з проблем гончарства, свята утвердження гончарних традицій – «День гончаря»

Інститут керамології – відділення Інституту народознавства НАН України

На базі Науково-дослідного центру українського гончарства Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному 2000 року було засновано нову академічну наукову установу – Інститут керамології як відділення Інституту народознавства НАН України. За короткий проміжок часу, що минув відтоді, Інститут керамології став провідним в Україні у галузі керамології, ствердивши пріоритетні позиції України в розвитку цієї новітньої наукової дисципліни. Головною метою діяльності Інституту керамології є комплексне вивчення гончарства як феномена людської діяльності; проведення фундаментальних наукових досліджень, спрямованих на одержання нових знань про закономірності виникнення й розвитку гончарства, його роль і місце в традиційно-побутовій і сучасній культурі українців та інших народів світу; проведення прикладних наукових досліджень, спрямованих на одержання нових знань про глини та вироби з них, їх використання для примноження національного багатства Української Держави. Вчені Інституту вивчають гончарство на території України від найдавніших часів до наших днів; проводять польові керамологічні, археологічні та лінгвістичні експедиції в різних регіонах країни; формують Національний інформаційний банк даних про гончарство, вивчають і узагальнюють світові досягнення в галузі керамології.

Нині ведеться підготовка фундаментальної багатотомної енциклопедії «Українське гончарство», «Національного словника українських гончарів» та інших наукових праць

Національний
музей-заповідник
українського гончарства
в Опішному

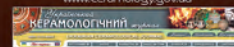
*Мандруймо
Гончарською столицею України!*

Опішне, Полтавщина, 38164, Україна
Тел: (+ 3 05353) 42415, 42416, 42417
Факс: (+ 3 05353) 42416

E-mail: opishne_museum@poltava.uktel.net
Музей відчинено щодня, окрім понеділка,
з 9-00 до 16-00 год.

www.opishne-museum.gov.ua

www.ceramology.gov.ua

Павло Пива. Мистра. Глина, цегляний вир, селення, вівчарство, пчелництво, скотарство, 34 биль см. Мал Будиця, Полтавщина. Київ: ХХ-ІІІ століття. ХХ століття.
© Видавництво «Українська Народна Книга», 2010. © Юрій Пиваківський, фото, дизайн, 2010. © Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному, 2010.

Мандруймо гончарською столлицею України!

Міністерство культури і туризму України
Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному

Меморіальний
МУЗЕЙ-САДИБА
філософа й колекціонера
опішнянської кераміки

Леоніда
Сторжжа

Опішне, Полтавщина, 38164, Україна
Тел.: + 3 (05353) 42415, 42416; факс: + 3 (05353) 42416
E-mail: opishne_museum@poltava.ukrtel.net

www.opishne-museum.gov.ua

Міністерство культури і туризму України
 Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному

Меморіальний МУЗЕЙ-САДИБА ВСЕСВІТНЬО ВІДОМОЇ ГОНЧАРКИ Олександрі Селюченко

Опішне, Полтавщина, 38164, Україна
 Тел.: (+ 3 05353) 42415, 42416, 42417
 Факс: (+ 3 05353) 42416
 E-mail: opishne_museum@poltava.ukrtel.net

Селюченко
 Мандруймо
 гончарською столицею
 України!

Міністерство культури і туризму України
Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному

Меморіальний МУЗЕЙ-САДИБА гончарської родини Пошивайлів

Мандруймо
гончарською столицею
України!

Опішне, Полтавщина, 38164, Україна
Тел.: (+ 3 05353) 42415, 42416, 42417
Факс: (+ 3 05353) 42416
E-mail: opishne_museum@poltava.ukrtel.net

1. Родина гончарів Пошивайлів (Україна) (1980-і роки). Опішне, 1918. Автор: Філіп Іваницький.
2. Меморіальний музей-заповідник українського гончарства в Опішному (Україна) (1990-1991). Автор: Філіп Іваницький.
3. Полтавська кераміка (Україна) (1992). Автор: Філіп Іваницький.
4. Полтавська кераміка (Україна) (1993). Автор: Філіп Іваницький.
5. Полтавська кераміка (Україна) (1994). Автор: Філіп Іваницький.
6. Полтавська кераміка (Україна) (1995). Автор: Філіп Іваницький.
7. Полтавська кераміка (Україна) (1996). Автор: Філіп Іваницький.
8. Полтавська кераміка (Україна) (1997). Автор: Філіп Іваницький.
9. Полтавська кераміка (Україна) (1998). Автор: Філіп Іваницький.
10. Полтавська кераміка (Україна) (1999). Автор: Філіп Іваницький.
11. Полтавська кераміка (Україна) (2000). Автор: Філіп Іваницький.
12. Полтавська кераміка (Україна) (2001). Автор: Філіп Іваницький.
13. Полтавська кераміка (Україна) (2002). Автор: Філіп Іваницький.
14. Полтавська кераміка (Україна) (2003). Автор: Філіп Іваницький.
15. Полтавська кераміка (Україна) (2004). Автор: Філіп Іваницький.
16. Полтавська кераміка (Україна) (2005). Автор: Філіп Іваницький.
17. Полтавська кераміка (Україна) (2006). Автор: Філіп Іваницький.
18. Полтавська кераміка (Україна) (2007). Автор: Філіп Іваницький.
19. Полтавська кераміка (Україна) (2008). Автор: Філіп Іваницький.
20. Полтавська кераміка (Україна) (2009). Автор: Філіп Іваницький.

КЕРАМЛІК У ОПІШНОМУ!

**ББК 85.125 (4Укр) я2
П26**

**ПЕРША НАЦІОНАЛЬНА ВИСТАВКА-КОНКУРС ХУДОЖНЬОЇ КЕРАМІКИ
«КерамПІК у Опішному!» (2 липня – 30 жовтня 2009): АЛЬБОМ-КАТАЛОГ**
/Автор-упорядник Олесь Пошивайло; куратор Виставки-Конкурсу й пошукач інформаційних
матеріалів Світлана Конюшенко. – Опішне: Українське Народознавство, 2010. – 208 с.: іл. + DVD
(Академічна керамологічна серія «УКРАЇНА ГОНЧАРНА», випуск I)

ISBN 966-7322-23-8

**Національний музей-заповідник
українського гончарства в Опішному**

Вул.Партизанська, 102, Опішне, Полтавщина, 38164, Україна;
тел./факс +3 (05353) 42416, 42415;
e-mail: opishne_museum@poltava.ukrtel.net;
www.opishne-museum.gov.ua

**Інститут керамології
– відділення Інституту народознавства НАН України**

Вул.Партизанська, 102, Опішне, Полтавщина, 38164, Україна;
тел./факс +3 (05353) 42175;
e-mail: ceramology_inst@poltava.ukrtel.net;
www.ceramology-inst.gov.ua

«Українське Народознавство»

**Видавництво Національного музею-заповідника
українського гончарства в Опішному**

Вул.Партизанська, 102, Опішне, Полтавщина, 38164, Україна;
тел./факс +3 (05353) 42416, 42415;
e-mail: opishne_museum@poltava.ukrtel.net;
www.ceramology.gov.ua
Свідоцтво: серія ДК, №1458 від 08.08.2003

Друк : «Оранта»
Вул.Кривоноса, 2-Б, Київ, 03037, Україна

Формат 20x20
Гарнітура Segoe
Умовн. друк. арк.
Тираж 300 прим.